

William Shakespeare

Hamlet **Print ̄ al Danemarcei**

Tragedie

Persoanele

CLAUDIUS, rege al Danemarcei

HAMLET, fiul fostului rege ̄i nepotul actualului rege

HORAȚIO, prietenul lui Hamlet

POLONIUS, șambelanul curȃii

LAERTES, fiul s̄au

GERTRUDA, regin̄a a Danemarcei ̄i mama lui Hamlet

OFELIA, fiica lui Polonius

OLTIMAND

CORNELIUS

ROSENCRANTZ

GULDENSTERN

OSRIC

UN GENTILOM

UN PREOT

MARCELLUS

BERNARDO

FRANCISCO, un oștean

REYNALDO, slujitorul lui Polonius

UN CĂPITAN, Soli

DUHUL TATĂLUI LUI HAMLET

FORTINBRAS, printul Norvegiei

DOI ȚĂRANI, gropari

NOBILI, doamne, ofiȃeri, oșteni, actori, marinari, soli ̄i suită.

ACTUL I

SCENA 1

Elsenor. O terasă în faȃa castelului. Francisco la postul s̄au.

Intră Bernardo.

BERNARDO

Cine-i acolo?
FRANCISCO
A, nu, răspunde-mi tu: stai și te-arată.
BERNARDO
Trăiască regele!
FRANCISCO
Bernardo?
BERNARDO
El!
FRANCISCO
Vii chiar la timp.
BERNARDO
Bătut-a miezul nopții,
Mergi la culcare Francisc.
FRANCISCO
Mulțumesc
Că vii să mă schimbi.
Ce ger! Sunt sloi.
BERNARDO
Nimic deosebit
În ceasul tau de strajă?
FRANCISCO
Nici un șoarec.
BERNARDO
Drum bun atunci
Și dacă-mi vezi tovarășii de strajă,
Marcellus și Horațio, zorește-i.
FRANCISCO
I-aud, îmi pare.
Stai! Cine-i acolo?
HORAȚIO
Supușii regelui!
MARCELLUS
Copiii țării!
FRANCISCO
Cu bine dar!
MARCELLUS
Viteazule, cu bine!
Au cin' ți-e schimb?
FRANCISCO
Bernardo. Noapte bună.
MARCELLUS
Hei, tu Bernardo!
BERNARDO
Ce, e și Horațio?
HORAȚIO
O parte doar din el!
BERNARDO
Bine-ați venit!

MARCELLUS

S-a mai ivit o dată lucru-acela?

BERNARDO Eu n-am văzut nimic.

MARCELLUS

Horațio zice că-i o nălucire

A noastră și nu vrea sa dea crezare

Vedeniei de două ori zărită

De noi — de aceea l-am rugat de veghe

Să stea de-a lungu-acestei nopți cu noi.

Și dacă iar stafia se arată

Să creadă-n ce-am văzut și să-i vorbească.

HORAȚIO

Povești! N-o să se arate!

BERNARDO

Șezi o clipă

Și lasă iar să-ți ciocănim auzul,

Ce s-a-ndărătnicit să nu ne creadă,

Cu ce-am văzut în două nopți.

HORAȚIO

Să stăm

Și s-auzim ce-are de spus Bernardo.

BERNARDO

Ieri noapte,

Când steaua, care-i la apus, trecuse

Să lumineze cerul chiar pe locul

Pe care arde-acum, eu și Marcellus,

Când clopotul tocmai bătea de unu...

(Intră Duhul.)

MARCELLUS

Tăcere. Lasă vorba. Iată-l iar!

BERNARDO

E chipul regelui cel răposat.

MARCELLUS

Ești cărturar, Horațio: vorbește-i!

BERNARDO

Nu seamănă cu regele? Privește-l.

HORAȚIO

Leit! Mă-ncearcă spaima și uimirea.

BERNARDO

Vrei să-i vorbim?

MARCELLUS

Întreabă-l tu, Horațio.

HORAȚIO

Tu cine ești, ce folosești și ceasul

Acestei nopți și mândra-nfățișare

Războinică sub care răposatul

Rege al nostru se ducea la luptă?

Pe Dumnezeu, vorbește, te conjur.

MARCELLUS

Jignit e parcă!

BERNARDO

Și se depărtează.

HORAȚIO

Stai, spune, spune, te conjur, vorbește!

(Duhul iese.)

BERNARDO

Ce zici, Horațio? Tremuri și ești palid:

Așa-i că-i vorba nu de-o nălucire,

Ci de-altceva mai mult?

HORAȚIO

Pe Dumnezeu, n-aș fi putut-o crede,

Dar n-ar fi via și adevărata

Mărturisire-a chiar ochilor mei.

MARCELLUS

Nu seamănă cu regele?

HORAȚIO

Ca tine cu tine însuți.

La fel a fost armura ce-o purta

Când a răpus norvegul îngâmfat

Și-aidoma-ncruntat ca-n sfada-n care

Din sanie-n zăpadă-a năpustit

De regele polon. Ciudate lucruri.

MARCELLUS

De două ori l-aceeași moartă oră,

Cu pas solemn pe lângă străji trecu.

HORAȚIO

La care-anume gând să mă opresc

Nu știu, dar îndeobște-astfel de semne

Sunt rău prevestitoare pentru țară.

MARCELLUS

Să stăm atunci și cel ce știe spună-mi

De ce apasă noaptea pe supuși

O vajnică și scrutătoare strajă,

De ce atâtea tunuri de aramă

Turnate zilnic, scule de război

Aduse din afară, și de ce

Dulgheri de nave, mulți și strânși cu sila,

Sunt puși chiar și duminica la lucru?

Ce rost să aibă asudata grabă!

Ce-njugă-n trudă noaptea lângă zi?

Au cine-mi poate da răspuns?

HORAȚIO

Pot eu.

Se zice cum că răposatul rege,

Al cărui chip de-abia ni s-a ivit,

A fost, cum știți, de Fortinbras norvegul

Pe care-l îmboldea o rea trufie —

Chemat la luptă dreaptă.

Dar viteazul Hamlet, faimos în lume ca atare,
Răpusu-l-a pe Fortinbras, și-acesta,
Prin legământ pecetluit și scris
Și întărit prin lege și prin crainici,
Lăsă biruitorului la moarte
Tărâmurile toate cucerite
De-acesta, iar al nostru rege-n schimb
Chezășuia ținuturi, deopotrivă
Lui Fortinbras sortite-n moștenire,
De biruia. Așa cum prin același
Hrisov și legăminte-n el cuprinse
Le-a-nstăpânit Hamlet. Dar Fortinbras
Cel tânăr, ne-ncercat și plin de clocot
A strâns acum în marginea Norvegiei
De peste tot, pe toți vântură-lume,
Ce pentru-o pâine-s gata la orice
Isprăvi ce nu cer decât cutezanță,
Iar scopul lui, la noi mult prea știut,
E să ne smulgă cu-armele în mână
Și silnice mijloace-acel ținut
Pierdut de tatăl său. Și iată, cred,
Obârșia acestor pregătiri
Și tâlcul străjii noastre și pricina
Înfriguratei grabe și-a alarmei
Din țară...

BERNARDO

Cred c-așa-i și nu altfel.

De-aceea deci prevestitorul chip
Sosește armat prin fața străjii noastre
Atât de-asemeni regelui ce-a fost
Și este cel care-a-nceput războiul.

HORAȚIO

E-un fir de praf ce-ți tulbur' ochii minții.
Pe vremea slavei Romei și în preajma
Căderii prea puternicului Cezar,
Ieșeau din groapă morții-n giulgiul lor
Cu țipăt și aiurare prin cetate.
Prăpăd în soare, rouă-nsângerată
Și stele-n cer cu cozi de foc, și astrul
Cel umed ce domnește peste ape
S-a-ntunecat de moarte în eclipsă.
Tot semne de-astea de-ntâmplări cumplite,
Precuvântări dezastrelor ce vin,
Pământul azi și cerul le arată
Cuprinsului și oamenilor țării.

(Intră Duhul.)

Tăcere! Iată-! Colo-i, vine iar!
Chiar de mă spulberă, l-întâmpin. Stai,
Năluca! De-ai vreun glas și poți grăi

Vorbește-mi!
Vreo faptă bună dacă pot să fac
Să-ți fie de ajutor, să-mi fac pomană,
Vorbește-mi!
De știi vreun rău de soarta țării tale,
Ce poate fi pre'ntâmpinat, vestindu-l,
O, vorbește!
De-ai îngropat în viață vreo comoară
Furată, în pântecul pământului,
Că, zice-se, de-aceea-adesiori
Voi duhurile pribegiți...
(Cântă cocoșul.)
Stai, spune-mi... Oprește-l tu, Marcellus!
MARCELLUS
Să-l străpung
Cu lancea?
HORAȚIO
Da, de nu se-oprește.
BERNARDO
Iată-l!
HORAȚIO
Aici!
(iese Duhul.)
S-a dus
Nedrepti suntem cu el, măreț cum este,
Cu silnicie să-i aținem calea.
Și-i de nevătămat cum e văzduhul,
Și-s glume ale noastre lovituri.
BERNARDO
Ar fi vorbit, de nu cânta cocoșul.
HORAȚIO
Și-a tresărit precum un vinovat
Chemat de-un glas cumplit.
Că, pasămite,
Cocoșul, care-i goarna dimineții,
Cu viersul lui semeț și ascuțit
Pe zeul zilei-l scoală. Și semnalu-i,
Oriunde-n mare, foc, pământ, sau aer,
Vreun duh smintit ar fi rătăcitor,
L-întoarce-n locul cuvenit. Dovadă
Stau cele chiar acum aci-ntâmpilate.
MARCELLUS
La cântecul cocoșului s-a stins.
Că-n preajma sărbătorilor, se zice,
Când nașterea lui Crist o prăznuim,
Cocoșii, păsările dimineții,
Întreaga noapte cântă, și atunci
Nu-i duh, să se încumete pe-afară,
Blajină-i noaptea, zodiile-s blânde,

Nici iele nu pândesc, nici vrăjitoare;
Atât de plin de har și sfânt e ceasul.
HORAȚIO

Am auzit și eu și cred în parte.
Dar iată, dimineața-nveșmântată
În mantă roșiatică, prin rouă,
La răsărit, pe dealul nalt se-arată.
Să mergem. Și să-mpărtășim, mi-e sfatul,
Tot ce-am văzut azi-noapte lui Hamlet
Cel tânăr. Duhul ăsta, eu vă jur,
E mut cu noi, dar lui îi va vorbi.
Cu voia voastră, să-l înștiințăm
De toate-acestea-așa cum datoria
Și dragostea ce i-o purtăm ne-o cere.

MARCELLUS

Să mergem deci. Știu unde să-l găsim
Fără de greș, în dimineața asta.
(*Ies.*)

SCENA 2

Sala tronului în castel.

*Intră regina, Hamlet; Polonius, Laertes,
Voltimand, Cornelius, gentilomi și suită.*

REGELE

Deși ni-i vie-n amintire moartea
Iubitului Hamlet, al nostru frate,
Și-ar fi mai potrivit să ne-nchinăm
Tristeții sufletul, și-n țara-ntreagă
Să fie numai jale și mâhnire,
În cuget totuși ne-am luptat cu firea
Atât de mult, că azi cu o cuminte
Durere-l pomenim și totdeodată
Putem a ne-ngriji și de-ale noastre.
Cu o cernită bucurie deci,
C-un ochi răsând, cu celălalt în lacrimi,
Voioși în jale, prohodind la nuntă
Și cumpănind răsfațul cu mâhnirea,
Pe-a noastră, soră ieri, regină astăzi,
Părtașă-augustă-ntru ocârmuirea
Războinicului nostru stat, cu noi
Am luat-o de soție ținând seama
De sfatul ce ne-ați dat cu-acest prilej
De bună voie. Și vă mulțumim.
Aflați acum ca Fortinbras cel tânăr —
Punând nu mare preț pe vloga noastră;
Sau socotind că statul nostru-i gata
Prin moartea fratelui Hamlet scump nouă,
Să se dărâme, dezbinat; sau poate

Întemeiat pe visu-i de putere —
Ne-a tot trimis solii peste solii
Să-i dăm'napoi acele țări pierdute
Pe drept, de-al său părinte, în folosul
Viteazului meu frate. Asta-i totul.
Cât despre noi și rostu-acestui sfat,
Aflați-l: scris-am regelui norveg
Ce tânărului Fortinbras i-e unchi,
Dar slăbănog pe patu-i de zăcere
Abia de-o fi știut din auzite
De scopul urmărit de-al său nepot —
Să curme toate-aceste pregătiri,
Cu-atât mai mult când chiar supușii săi
Sunt cei înscriși și strânși la oaste.
Deci vă trimit pe voi cu-acest răvaș,
Tu, Voltimand și bunule Cornelius,
La regele bătrân, dar fără altă
Îndrituire în solia voastră
Decât este cuprins și-amănunțit
Aci-n acest tratat. Drum bun. Iar zelul
Să vă-ndrumeze-n datoria voastră.
CORNELIUS și VOLTIMAND

În tot și-n toate slugi prea credincioase.
REGELE

Nu mă-ndoiesc. Din inimă, drum bun.
(*Voltimand și Cornelius ies.*)

Și-acum, Laertes, spune-mi, ce-i cu tine?
Vorbeai de-o rugămintă. Spune-mi, care?
Că nu poți regelui să-i ceri ceva
Pe drept, și glasul în deșert să-ți fie.
Ce poți să-mi ceri și eu să nu pre'ntâmpin
Cu darul meu? Căci nu-i mai credincioasă,
Laertes, mintea inimii, nici mâna
Mai slujitoare gurii nu-i, decât
Mi-e tronul de legat de tatăl tău,
Laertes, spune-mi!

LAERTES

Doamne prea temut:
Bunăvoința și-nvoirea ta
Să plec în Franța iar, cu toate că
De bună voie m-am întors în țară,
La-ncoronare vrând să fiu de față.
Dar azi, când datoria mi-e-implinită,
Mărturisesc ca gândul meu și dorul
Se-ndreaptă iar spre Franța și mă rog
Măriei tale să-ncuviințezi.

REGELE

Ce spune tatăl tău? Ce spui, Polonius?
POLONIUS

Mi-a smuls cu greu îngăduința, sire,
Prin rugăminți prea mult stăruitoare,
Dar, în sfârșit, pe-a lui dorință pus-am
Cu greu pecetea învoirii mele.

Îngăduie-i, te rog în genunchi, să plece.
REGELE

Alege-ți ceasul potrivit, Laertes,
A ta e vremea, harul și răsfățul.
Și-acum, Hamlet, nepotul meu și fiu-mi...

HAMLET

Mai mult de-un neam,
Dar mai puțin de-un soi...

REGELE

De ce atârnă încă norii-asupra-ți?

HAMLET

Prea stau lângă soare.

Părere, sire.

REGINA

Dezbară-te de portul tău cernit,
Hamlet, iubite, și prietenește
Te uită l-al tău rege. Nu căta
Cu genele neconținut plecate
Pe nobilul tău tată în țărână.
Așa e dat. Tot ce trăiește moare,
Tu știi, trecând prin viață-n veșnicie.

HAMLET

Da, doamnă, așa e dat.

REGINA

Și dacă-i astfel,

De ce îți pare atât de nefiresc?

HAMLET

Să mi se pară, doamnă? Nicidecum.
Nu mi se pare: este. Bună mamă,
Nici mantia-mi întunecată, nici
Veșmântu-ndătinat, de mare doliu,
Nici furtunosul răsuflării hohot
Nestăpânit, și nici izvorul plin
Al lacrimilor, nici mahnirea feței
Cu fel și chip de semne-ale durerii
Nu-s în măsură să m-arate lumii
Așa cum sunt. Acestea pot să pară
Fățarnicii ce sunt la îndemâna
Oricărui om. Dar ce e-n minte-ntrece
Tot ce se vede. Celelalte-s doar
Gâteli ale durerii și-amăgiri.

REGELE

Spre laudă și cinste firii tale
E acest prinos de lacrimi, închinat
Părintelui tău. Dar tu știi, Hamlet,

Că tatăl tău și-a fost pierdut un tată,
Tatăl acesta mort pierdu pe-al său,
Și urmașul e ținut de datoria-i
De fiu, pe-un timp, la jale-adâncă. Dar
Să stărui într-un doliu îndărătnic
Semn este de orbire nepioasă,
De chin neînțelept; el mai arată
Un cuget răzvrătit față de cer,
O minte simplă și neînvățată,
Că noi, ceea ce știm că-i scris și-obștesc,
Întocmai celui mai de rând din lucruri,
De ce s-o pui la inimă-n această
Ursuză-mpotrivire? E un păcat
În fața cerului și-n fața morții,
În fața firii, și un gând smintit
În fața judecății omenești,
Al cărei înțeles obștesc e moartea
Părinților și care de la mortul
Cel mai dintâi și până la cel care
Muri chiar azi, neconținut ne strigă:
„Așa e dat să fie!" Te dezbără,
Rugămu-te, de-un doliu de prisos
Și ne privește ca pe un părinte,
Să afle lumea toată că tu ești
De tronu-mi cel mai apropiat supus,
Iar eu cu o dragoste nu mai prejos
Decât o poartă-un tată mult duios
Odraslei sale, voi veni spre tine.
Cât despre gândul tău de-a te întoarce
La școală-n Wittemberg e mult potrivnic
Dorinței mele. Și stăruitor
Te rog, înclină-te; rămâi aci,
Răsfăț și-alean ochilor mei și cel mai
Dintâi printre curteni, nepot și fiu.

REGINA

O, nu lăsa, Hamlet, pe mama ta
Să-și irosească rugile-n zadar;
Rămâi cu noi aci, și nu pleca
La Wittemberg: aceasta-i rugămintea-mi.

HAMLET

În tot și-n toate celea, doamna mea,
Sili-mă-voi să-ți fiu cât mai supus.

REGELE

O, iată un răspuns frumos și blând.
Ca mine însumi fii în Danemarca.
Să mergem, doamnă. Această-nduplecare
Nesilnică și blândă a lui Hamlet
E un zâmbet sufletului meu. Și-n cinstea-i
Nu va-nchina o cupă regele

Pe care tunul să n-o dea de știre
Și norilor. Iar vorbele regești
De ceruri fie iarăși îngânate,
Răsunet tunetului pământesc.
Să mergem.

(Regele, regina și curtenii ies.)

HAMLET

O, carnea aceasta mult prea închegată
De s-ar topi și s-ar preface-n rouă,
Sau dacă Cel-de-sus n-ar sta-mpotrivă.
Cu legea lui, uciderii de sine!
O, Doamne, cât de obosit și searbăd,
Și de prisos, și muced mi se pare
Tot rostul-acestei lumi. E o grădină
Ce crește neplivită. Ierburi rele
În voie-o cotropesc. Unde-am ajuns!
Doar două luni de când muri... nici două;
Un rege atât de bun! Ca un luceafăr
Pe lângă un satir, față de acesta,
Și-atâta de duios cu mama mea,
Că n-ar fi îngăduit să se atingă
Nici vântului ceresc mai cu asprime
De chipul ei. O, ceruri și pământ!
Să mai mi-aduc aminte? Cât de strâns
De el se alipea, de parcă doru-i
Creștea din chiar îndestularea sa...
Și-apoi, după o lună... De-aș putea
Să nu mă mai gândesc! O, slăbiciune,
Ți-e numele femeie! Doar o lună,
Când nici încălțăminte-i nu s-a rupt
Cu care a dus pe tatăl meu la groapă
În lacrimi toată-ntocmai ca Niobe —
Cum, însăși ea, chiar mama mea, o, Doamne—,
Când și o fiară fără judecată
Ar fi jelit mai mult — s-a măritat
Cu unchiul meu, al tatălui meu frate,
Dar semănând cu tata nu mai mult
Decât cu Hercule eu! O lună-abia,
Când sarea mincinoaselor ei lacrimi
Din ochii ei roșiți nici nu s-a șters,
S-a luat cu el! O, desfrânată grabă
Ce-atâta de dibaci a repezit-o-n
Culcușul patimei nelegiuite!
Nu-i bine așa, și nici poate fi.
Dar frânge-te, o, inimă. Că trebuie
De-acum încolo lacăt să-mi pun guri.

(Intră Horațiu, Marcellus și Bernardo.)

HORAȚIU

Mă-nchin măriei tale.

HAMLET

Bucuros

Că ești aci și teafăr. Nu mă-nșel,
Ești chiar Horațio.

HORAȚIO

Însuși el, stăpâne,

Și slujitor smerit întotdeauna.

HAMLET

Prieten, domnul meu, așa să-mi zici.
Din Wittemberg ce te-a adus, Horațio? Marcellus?

MARCELLUS

Da, stăpâne.

HAMLET

Mă bucur că te văd.

(Către Bernardo). Bine-ai venit.

Dar zău, ce vânt din Wittemberg te-aduce?

HORAȚIO

Un dor hoinar, prea bunul meu stăpân.

HAMLET

N-aș vrea s-aud nici chiar pe-al tău dușman

Rostind cuvântul ăsta împotrivă-ți

Și n-ai putea urechea mea s-o-ndupleci

Să creadă-n ce chiar tu mi-ai spus, Horațio:

Te știu prea bine: nu ești un hoinar.

Ce treburi te-au adus la Elsenor?

Te învățăm să bei vârtos aicea.

HORAȚIO

Stăpâne, am venit la-ngropăciune.

HAMLET

O, laolalt-am fost prin școli; nu-ți râde

De mine, rogu-te. Că mai degrabă

Socot că vii la nunta mamei mele.

HORAȚIO

Au fost, ce-i drept, cam una după alta.

HAMLET

Economii, Horațio, economii!

Fripturile rămase de la praznic

Au fost aduse reci la masa nunții.

Decât să văd această zi, Horațio,

Era mai bine să mă fi-ntâlnit

În cer cu cel mai crunt dușman al meu.

O, tatăl meu! Parcă-l zăresc pe tata.

HORAȚIO

Stăpâne, unde?

HAMLET

În ochii minții mele.

HORAȚIO

Eu l-am văzut o dată. Mândru rege!

HAMLET

Dar mai presus de toate-a fost un om
Cum nu mi-e dat să văd ca el un altul.

HORAȚIO

Stăpâne, cred că l-am văzut ieri noapte.

HAMLET

Văzut? Pe cine?

HORAȚIO

Pe regescu-ți tată.

HAMLET

Pe rege, chiar pe tatăl meu?

HORAȚIO

Stăpâne,

Uimirea ta ți-o stăpânește-o clipă
Și fii cu luare-aminte, să-ți vorbesc
De față cu-acești domni ce-mi stau ca martori,
De-acea minune...

HAMLET

Te conjur, vorbește!

HORAȚIO

De două nopți de-a rândul — acești prieteni,
Marcellus și Bernardo, stând de strajă-n
Deșertul mort al miezului de noapte,
Au fost întâmpinați astfel: un chip
Asemeni tatălui măriei tale
Și-implătoșat la fel, din tălpi în creștet,
Ieși-naintea lor cu pas solemn,
Măreț și-ncet trecând pe lângă ei.
De trei ori, el s-a perindat în șir
Sub ochii lor uimiți și plini de groază,
Și-atât de-aproape că-i putea atinge
Cu scepstrul. Dar ei, muți și înghețați
De frică, n-au vorbit nimic cu el.
În mare tain-apoi mi-au spus acestea.
A treia noapte-am stat cu ei de strajă.
Și-acolo-ntocmai cum mi-au povestit
De ceas și loc și de regescul chip
S-a adeverit în faptă și-n cuvânt.
Stafia s-a ivit. Recunoscut-am
Pe tatăl tău. O mână cu cealaltă
Nu seamănă mai mult.

HAMLET

Dar unde asta?

HORAȚIO

Stăpâne-acolo unde stăm de strajă.

HAMLET

Vorbitu-i-ați?

HORAȚIO

Stăpâne, i-am vorbit,

Dar n-a răspuns. O dată-mi pare, totuși,

Că fruntea și-a-nălțat într-o mișcare
De parcă ar fi vrut să ne vorbească,
Dar chiar atunci cocoșul a cântat
Și cântul lui, zoritu-l-a deodată
Și ne-a pierit din ochi.

HAMLET

Ciudat e foarte!

HORAȚIO

E-adevărat, stăpâne, tot atât
Cum este că trăiesc, și ne-am gândit
Că-i scris adânc în datoria noastră
Să-ți spunem tot.

HAMLET

Așa-i, așa-i, prieteni,
Într-adevăr, mă tulbură ce-mi spuneți.
La noapte sunteți iar de strajă?

MARCELLUS și BERNARDO

Da!

HAMLET

În zale, ziceți?

MARCELLUS și BERNARDO

Da, stăpâne-n zale.

HAMLET

Din coif în tălpi?

MARCELLUS și BERNARDO

Din creștet în călcăie.

HAMLET

Deci chipul nu i l-ați văzut?

HORAȚIO

O, da,

Stăpâne, avea viziera ridicată.

HAMLET

Era-ncruntat?

HORAȚIO

Părea mai mult mâhnit,
Decât în prada unei mari mâinii.

HAMLET

Și pal sau rumen?

HORAȚIO

Palid, foarte palid.

HAMLET

Iar ochii lui stăteau țintiți asupra-ți?

HORAȚIO

Stăruitor.

HAMLET

O, de-aș fi fost de față!

HORAȚIO

Ai fi rămas uimit din cale-afară.

HAMLET

Nu-ncape îndoială. Și-a stat mult?
HORAȚIO
Cât numeri pân' Ia sută fără grabă.
MARCELLUS și BERNARDO
Mai mult, mai mult.
HORAȚIO
Nu când am fost și eu.
HAMLET
Și barba lui era căruntă oare?
HORAȚIO
Cum ai văzut-o-n viața lui, de-un negru
Cu fire de argint.
HAMLET
La noapte fi-voi
Cu voi de strajă, poate vine iar.
HORAȚIO
Mă țin chezaș că se arată iar.
HAMLET
De-ntr-adevăr stafia mi se-arată
Sub chipul nobilului meu părinte,
Am să-i vorbesc, chiar de se cască iadul!
Silindu-mă să tac. Și-acum, vă rog,
De vreme ce-ați ascuns cele văzute,
Păstrați-le-n tăcerea voastră încă,
Și orișice s-ar mai ivi la noapte
Să țineți doar în cuget, nu pe buze.
Drum bun. Voi răsplăti credința voastră..
La noapte, deci, pe locul cel de strajă,
Voi fi cu voi.
HORAȚIO, BERNARDO și MARCELLUS
Supuși măriei tale.
HAMLET
Din inimă, prieteni, bun rămas.
(Ies toți, afară de Hamlet.)
Al tatălui meu duh, în za.
Nu-i bine! Presimt o mârșăvie.
Vino, noapte!
Iar până-atunci, fii suflete pe pace,
Că făr'delegea iese la iveală
Chiar dacă-ntreg pământul se prăvale
Ca s-o ascundă de-ochii omenești.
(Iese.)

SCENA 3

O cameră în casa lui Polonius. Intră Laertes și Ofelia.

LAERTES
Rămâi cu bine, soră. Totu-i gata.
Iar dacă vânt prielnic se ivește

Și pleacă vreo corabie, nu dormi,
Dă-mi vești de-acasă.

OFELIA

Oare te-ndoiești?

LAERTES

Cât despre gingășiile cu care
Hamlet azi te răsfață, ia-le doar
Ca pe o toană — un joc al sângelui,
O floare-a tinereții-n primăvară,
Zorită dar nu veșnică, duioasă
Dar trecătoare, o mireasmă numai
Și-avântul unei clipe. Doar atât.

OFELIA

Atâta numai?

LAERTES

Nu-i da preț mai mare.

Că firea-n creștere nu se-mplinește
Doar în puteri și-n stat, dar când lăcașul
Cel sfânt sporește, atunci și slujba minții
Și-a sufletului crește. Se prea poate
Să te iubească azi cu o iubire
Curată și neprihănită. Dar
Tu trebuie să te temi de-a lui mărire;
El însuși nu-i stăpân pe voia lui,
Că e supusul obârșiei sale
Și nu e slobod să-și croiască soarta
Ca orice om de rând; și știi prea bine
De cununia lui că-i strâns legată
Statornicia-ntregii noastre țări,
Și-alegerea-i e-anume mărginită
De glasul și-nvoirea-acelui trup
Al cărui cap e el. Și dacă-ți spune
Că dragă-i ești, tu fii cuminte totuși
Și crede-l numai în măsura-n care
Din naltul loc și din a sa pornire
Îi poate fi îngăduit să-și schimbe
Cuvântu-n faptă. Dar nu mai departe
Decât dă voie glasul Danemarcei.
Măsoară deci cât poate cinstea ta
Și inima să piardă și comoara
Făpturii tale, dacă s-ar supune
Nestăpânitei sale stăruinți.
Deci teme-te de el, o dulce soră
Ofelia, și dorul tău ascunde-l
Departe de primejdia ispitei.
Și cea mai îndărătnică fecioară
Prea darnică-i cu frumusețea ei
Dezvăluind-o chiar și-n fața lunii.
Virtutea însăși pradă-i defăimării,

Lăstarul primăverii-e ros de viermi
Când muguru-i nici n-a prins încă viață
Și-n rouă și în zorii tinereții
Ades se-abate-un vânt înveninat.
Ia seama deci; scăparea e-n veghere;
Dușmanul tinereții e-n ea însăși.
Chiar și când nimeni nu o amenință.

OFELIA

Povața ta-nțeleaptă-o voi păstra
Ca strajă inimii. Dar, bune frate,
Nu-mi arăta doar asprul drum spre ceruri
Asemeni preoților fără har
Pe când tu însuți ca un desfrânat
Sătul și fără grijă iei poteca
De flori împodobită-a desfătării,
Uitând de-nvățătura ta.

LAERTES

N-ai teamă! Am zăbovit. Dar iată, vine tata.
(Intră Polonius.)

Prilejul îmi surâde la plecare
Și-o îndoită binecuvântare
Pogoară-asupra-mi har de două ori.

POLONIUS

Laert, rușine! Tot aici? La navă!
Prielnic vânt se umflă-n pânza ei.
Ești așteptat. Te binecuvântez,
Și să-ți întipărești aceste sfaturi
În mintea ta: să nu dai grai gândirii
Nici împliniri smintitelor dorinți.
Nu fi trufaș, dar nici nu te-njosi.
Prietenii încercați, de ți-ai ales,
De suflet, prinde-i cu verigi de-oțel,
Dar palma să nu-ți toci în cârdășie
Cu-orice fârtat golaș de-abia ouat.
Ferește-te de vrajbă, dar o dată
Intrat în ea, te poartă-n așa chip
Încât dușmanului să-i pară rău.
Urechea ta ți-o pleacă orișicui,
Dar să-ți audă glasul doar aleșii.
Pe fiecare află-l ce gândește,
Dar nu-i destăinuie ce cugeți tu.
Te-mbracă-n scump veșmânt dacă-ți dă mâna,
Nu însă fistichiu: bogat, dar nu prea,
C-adesea judeci omul după port.
În Franța cei mai mari în rang și-avere
Se-arată-n asta iscușiți și darnici.
Nu da și nu lua bani cu împrumut,
Că pierzi și banii și prietenia,
Căci împrumutul seacă buna stare.

Iar mai presus de-orice: nu te minți
Pe tine însuți. Și de-aci urmează,
Ca noaptea după-zi, că nimănui
Nu vei putea să-i fii de rea-credință.
Drum bun. Și binecuvântarea mea
Rodească-n tine sfaturile-acestea.

LAERTES

Smerit îmi iau, stăpâne, bun rămas.

POLONIUS

Ești așteptat. Te du. E tocmai vremea.

LAERTES

Rămâi cu bine, soră. Ține minte

Povața mea.

OFELIA

Mi-e-n cuget zăvorâtă,

Iar cheia ei o vei păstra chiar tu.

LAERTES

Adio.

(Iese.)

POLONIUS

Ce ți-a spus Laert, Ofelia?

OFELIA

Cu voia ta, ceva despre Hamlet.

POLONIUS

E bine, zău, că mi-ai adus aminte.

Am prins de veste că de la o vreme

Domnia-sa ți-nchină-ntreg răgazu-i,

Iar tu te-arăți față de el cu mult

Prea darnică și primitoare. Dacă-i

Așa, și-i chiar ce mi s-a spus, mă simt

Dator să-ți spun că nu-ți dai bine seama

De ceea ce se cade și ce nu

Fiicei mele și onoarei sale

Să nu-mi ascunzi nimic: ce e-ntre voi?

OFELIA

Mi-a dat, stăpâne, nu demult, dovezi

De dragostea ce-mi poartă.

POLONIUS

De dragoste? Vorbești ca o fetiță

Ce n-a trecut prin sitele primejdiei.

Te-ncrezi în ceea ce numești dovezi?

OFELIA

Nici eu, stăpâne, nu știu ce să cred.

POLONIUS

Te-nvăț eu, zău! ești chiar ca un copil!

Dovezile-astea tu le iei drept bune

Și-s numai fleacuri. Ține-te mai mândră,

Altminteri, ca să nu-mi pierd șirul vorbeii —

C-am luat-o razna — o să-mi pari o proastă.

OFELIA

Zoritu-m-a cu dragostea-ntr-un fel,
Stăpâne, plin de cuviință.

POLONIUS

Un fel sau altul, lasă, zi-i nainte!

OFELIA

Și spusele-i și le-a-ntărit, stăpâne,
Jurându-se pe toate cele sfinte.

POLONIUS

Hei, lațuri de prins prepelițe. Știu,
Când sângele e-n clocot, cât de darnic
E sufletul cu gura-n jurăminte.

Văpăile acestea, fata mea

Ce strălucesc și nu prea dau căldură,
Stingându-se când crezi că-s mai în toi,

Tu nu le lua drept foc. Fii mai zgârcită

Cu feciorelnica-ți prezență; pune

Mai mult preț pe tovărășia ta,

Încât să nu i-o dăruie la poruncă.

Cât despre prințul Hamlet, să nu uiți

Că tânăr e și-i este-ngăduit

Să joace-n ham mai slobod decât tine.

Pe scurt, Ofelia, nu te-ncrede-n el;

Căci jurămintele-i nu sunt misiții

Vopselii ce pe straie li se vede,

Ci soli ai unui gând nelegiuit

Șoptind ca un codoș mironosit

Să poată păcăli mai bine. Atât.

De-acum încolo nu mai vreau s-aud

Că-ți înjosești până-ntr-atât răgazul

La vorbă și la glumă cu Hamlet.

Ia seama,-ți poruncesc. Te du cu bine...

OFELIA

Stăpâne, am să te ascult.

(Ies.)

SCENA 4

Terasa, Intră Hamlet, Horațio și Marcellus.

HAMLET

E-un frig cumplit și aeru-i tăios.

HORAȚIO

E-un aer aprig și pătrunzător.

HAMLET

O fi târziu?

HORAȚIO

E-aproape miezul nopții.

MARCELLUS

A și bătut.

HORAȚIO

Adevărat? N-am auzit. E vremea
Când duhu-obișnuiește-a rătăci.
(Fanfare. Salve de artilerie.)

HORAȚIO

Măria ta, ce-nseamnă asta?

HAMLET

În noaptea asta regele veghează.
Fălosul face chef, se-mpleticește,
Și când mai dă pe gât un vin de Rin,
Chimvalul și trompeta rag în cinstea
Măreței lui isprăvi.

HORAȚIO

E-o datină?

HAMLET

O, doamne, da!

Dar eu socot, deși sunt băștinaș,
Cu datina crescut, c-ar fi mai bine
S-o rupi cu ea, decât s-o ții. Aceste
Chiolhanuri ne-au făcut de răs și-ocară
La răsărit și-apus, la alte neamuri.
Ne zic bețivi și câte alte vorbe
Porcești, spre-a ne mânji, și asta scade
Din meritu-ne-oricât de mare-ar fi,
Și măduva și miezul vredniciei.
Așa se-ntâmplă-ades cu unii oameni
Năpăstuiți de fire, din născare
Cu vreun cusur — de care nu-s de vină,
Căci nimeni nu-și alege obârșia —
Prin chiar prisosul vr'unei însușiri
Ce rupe stăvilarul cumpătării,
Sau prin câte-un nărav dospit în ei
Rupând tiparul celor cuvenite —
Făpturile-astea, zic, purtând pecetea
Metehnei lor, din soartă sau din fire,
Virtutea lor, de-ar fi ea preacurată
Ca sfântul har, și-ar fi nemărginită
Cât poate firea omului s-o-ncapă,
Și lumea tot o va huli, că dramul
De rău, îi strică-ntregul, vrednic miez.

(Intră Duhul.)

HORAȚIO

Măria ta, privește!

HAMLET

Îngeri și soli cerești, păziți-ne!
De ești duh sfânt sau blestemat strigoi,
De-aduci duhori din iad sau o mireasmă
Din cer, de vii cu gând milos sau vitreg —
Te-arăți c-un chip atât de îmbietor,

Încât îți voi vorbi. Îți spun Hamlet,
Părinte, rege-al țării. O, răspunde-mi!
Să nu mă lași să ard în neștiință;
De ce, sfințite, ale tale oase,
Culcate-n raclă, giulgiul și l-au rupt;
De ce mormântu-n care te știam
Dormind în tihnă-ntocmai ca-ntr-o urnă,
Își cască fălcile de marmură
Zvârlindu-te afară? Ce să-nsemne
Că tu, leș mort, împlătoșat cutreieri
Sub raza blândă-a lunii, bântui noaptea,
Pe când pe noi, paiante ale firii,
Ne scuturi groaznic mintea cu gândiri
Ce trec hotarul sufletelor noastre?
De ce acestea? Spune-mi, ce să fac?
(Duhul îi face semn lui Hamlet.)

HORAȚIO

Îți face semn să-l însoțești, de parcă
Dorește să-ți vorbească numai ție.

MARCELLUS

Privește cu ce-ndemn curtenitor
Te-mbie spre un loc mai singuratic.
Dar nu te duce!

HORAȚIO

Nu, cu nici un chip!

HAMLET

Nu va vorbi; deci trebui' să-l urmez.

HORAȚIO

Stăpâne, nu-l urma!

HAMLET

De ce m-aș teme?

Nu dau pe viața-mi prețul unui ac,
Iar sufletului meu ce-i poate face
Când e nemuritor cum e și el?
Mă-ndeamnă iar. Am să-l urmez.
HORAȚIO
Dar dacă
Te-atrage, o stăpâne, spre talazuri,
Sau către-ngrozitorul stâncii pisc
Ce-atârnă aplecat deasupra mării
Și-acolo, luând vr'un alt chip, mai de spaima.
Ce te-ar putea lipsi de-al minții reazim,
Te va târî apoi în nebunie?
Gândește: locul, numai, și-i destul
Să iște jocurile deznădejdiei
În orice cuget, dacă stă acolo
La înălțime de atâția stânjeni
Să vadă marea și să o audă
Cum urlă dedesubt.

HAMLET

Mă cheamă iar. Pornește! Te urmez!

MARCELLUS

Stăpâne, nu te duce!

HAMLET

Mâna jos!

HORAȚIO

Fii tare! Nu te du!

HAMLET

Mă strigă soarta,

În orice fir plâpând al cestui trup

Turnând puteri ca-n leul din Nemea.

Mă cheamă iar. Jos mâna, domnii mei!

Fac un strigoi din cel ce-mi ține calea,

V-o jur. În lături! Te urmez! Pornește!

HORAȚIO

Închipuirea-l face-a-și pierde mintea.

MARCELLUS

Hai după el. Să nu-l fi ascultat!

HORAȚIO

Hai, luați-i urma. Unde-or duce-acestea?

MARCELLUS

Ceva în țara Danemarcii-i putred.

HORAȚIO

Păzească-l cerul!

HAMLET

Nu! Hai să-l urmărim.

(Ies.)

SCENA 5

Altă parte a terasei.

HAMLET

Unde mă duci? Vorbește!

Mai departe

Nu merg!

DUHUL

Ascultă-mă.

HAMLET

Te-ascult.

DUHUL

Curând

Îmi bate ceasu-ntoarcerii

La chinuri în flăcări și pucioasă.

HAMLET

Duh sărman!

DUHUL

Să nu mă plângi. Dar fii cu luare-aminte

La tot ce-ți voi destăinui.

HAMLET

Vorbește! Mi-e dat să te ascult...

DUHUL

Și-ți va fi dat

Apoi să mă răzbuni.

HAMLET

Ce vrei să spui?

DUHUL

Sunt duhul tatălui tău

Și-s osândit să rătăcesc prin noapte

O vreme, ziua să postesc în flăcări,

Păcatul vieții-n foc să-mi curățesc.

De mi-ar fi-ngăduit să cuvânteț,

De taina temniții mele ți-aș spune

Ceva din care-o vorbă-ar fi destul

Să-ți răscolească sufletul, să-nghete

În tine tânărul tău sânge. Ochii

Ca două stele ți-ar țâșni din cap,

Zulufii-ți cârlionțați s-ar dezbină

Și fir de fir a sta zbârliți apoi

Ca țepii-unui arici înspăimântat.

Vecia însă nu-i pentru urechi

De carne și de sânge. O, ascultă,

Pe tatăl tău de l-ai iubit cândva...

HAMLET

O, Doamne!

DUHUL

Răzbună-i mârșavaucidere.

HAMLET

Ucidere?

DUHUL

O mârșavăucidere, ca toate —

Aceasta însă mai presus de-oricare,

Ciudată, mârșavă-mpotriva firii.

HAMLET

Grăbește-te și spune-mi.

Să-mi iau zborul.

Cu aripi iuți ca dorul și ca gândul

Să mă răzbun.

DUHUL

Ești vrednic, vād. Și-ai fi

Mai lānced decât buruiana grasă

Ce crește-n țārmul apelor uitării.

De nu te-ai îngrozi. Acum ascultă, Hamlet.

S-a spus că adormit fiind

Odată, în livadă, m-a mușcat

Un șarpe. Danemarca-ntreagă a fost

Prin ticluitea veste-a morții mele

Mințită grosolan. Dar afl-acum,

Nobile tânăr, șarpele acela
Ce tatălui tău viața i-a răpus-o
Îi poartă azi coroana.

HAMLET

Unchiul meu! O, sufletu-mi profetic!

DUHUL

El, scârnavă și desfrânată fiară
Cu duh de vrăjitor, viclene daruri —
O, josnic duh și daruri ce-au puțința
De a momi astfel — a-nduplecat
La pofta-i rușinoasă pe regina-mi
Ce după chip părea virtutea însăși!
Ce prăbușire, o, Hamlet! s-ajungă
De la iubirea mea care-i păstrase
Sfințenia jurată la altar,
De gâtul unui ticălos, ce-n daruri
Firești e-un nevoiaș pe lângă mine.
Dar după cum virtutea nu se lasă
De viciu ispitită, chiar când pare
Ca un luceafăr — patima, în schimb,
De-ar fi c-un înger luminos unită,
Se satură de-un pat ceresc; o cheamă
Gunoii. Dar tăcere. Parcă simt
Mireasma dimineții. Să fiu scurt.
Dormeam ca de-obicei după-amiaza
Într-o grădină, când, în tihna mea,
Cu zeamă blestemată de cucută
Într-o sticlură, unchiul tău veni
Și-n porțile urechii-mi deșertă
Acel venin, de lepră dătător,
Și-atât de dușman sângelui de om,
Că iute ca argintul viu pătrunde
Prin ale trupului poteci și stavili
Și cu năprasnică putere-ncheagă,
Precum oțelul picurat în lapte,
Un sânge limpede și sănătos.
Așa și eu. Am fost, numaidecât,
Acoperit, asemenea lui Lazăr,
De o pecingine cu hâde coji,
Pe trupu-mi neted.
Astfel, în somn, un frate mi-a furat
Cu mâna lui regina, tronul, viața,
Și m-a trimis neuns, nespovedit,
Nepregătit, la marea judecată,
Tăiat când înflorea pacatu-n mine,
Cu nedesăvârșirea-mi toată-asupră-mi.
O, groaznic, groaznic, groaznic, mult prea groaznic!
De-ai inimă în tine, nu răbda!
Nu-ngădui regescul pat al țării

Desfrâu s-adăpostească și incest.
Da-n orice chip ai urmări păcatul
Nu-ți pângări nici sufletul, nici gândul,
Cercând ceva-mpotriva mamei tale.
Mai bine las-o Domnului și-acelui
Spin care-n sân o-nghimpă și o-njunghie.
Rămâi cu bine-acum, că licuriciul
Vestește-apropierea dimineții
Și-și stinge-ncet zadarnica văpaie.
Să nu mă uiți. Adio, o adio.

(Iese.)

HAMLET

O, voi oștiri cerești! Pământ! Ce încă?
S-adaug iadul? Inimă, fii tare!
Iar voi, puteri, nu-mbătrâniți deodată,
Mă țineți drept! Să nu te uit? Pe tine!
Cât timp în globu-acesta rătăcit
Va dăinui aducerea aminte,
Sărmane duh, n-am să te uit! Voi șterge
Din amintire orice dor mărunț,
Tot ce-am aflat din cărți, învățături
Și chipuri, cercetate-n tinerețe,
Și fără-amestec cu-alte griji de rând
Trăi-va singură porunca ta
În cartea și-n cuprinsul minții mele.
Femeie, mult primejdioasă! O,
Mișel, o zâmbitor și blestemat
Mișel! Tabletele! Să-nsemn că poți
Zâmbi și iar zâmbi și fi mișel!
Așa e, cel puțin, în Danemarca,
Sunt sigur. Unchiule, ești al meu! Și-acum
Lozinca mea-i: „Să nu mă uiți! Adio,
Adio". Am jurat.

HORAȚIO și MARCELLUS

Stăpâne Hamlet!

MARCELLUS

Hamlet!

HORAȚIO

Doamne-ajută-!l!

HAMLET

Așa să fie!

MARCELLUS

Hehehei! Lord Hamlet!

HAMLET

Hehehehei, băieți! Hai, pușori!

(Intră Marcellus și Horațio.)

MARCELLUS

Mărite prinț, ce e?

HORAȚIO

Ce-i nou, stăpâne?

HAMLET

O, minunat!

HORAȚIO

Ne spui, stăpâne?

HAMLET

Nu! Veți da-n vileag.

HORAȚIO

Eu nu, stăpâne, jur!

MARCELLUS

Nici eu, stăpâne!

HAMLET

O, cine și-ar fi-nchipuit?

Ce ziceți? Dar veți tăcea?

HORAȚIO și MARCELLUS

Pe cer, stăpâne, da!

HAMLET

În toată Danemarca nu-i mișel

Ce ticălos de frunte să nu fie.

HORAȚIO

Nu trebuia să vie-un mort din groapă

Ca s-aflam asta!

HAMLET

Sigur, ai dreptate

Și fără multă vorbă, deci, mai bine-i

Să ne dăm mâna, să ne despărțim

Care-ncotro-l duc trebile și dorul,

Că toți avem dorințe și nevoi

De-un fel sau alt. Iar eu, vedeți voi, eu

Mă duc, și-am să mă rog.

HORAȚIO

Stăpâne, astea-s vorbe-n vânt și goale...

HAMLET

Că te-au jignit, îmi pare rau din suflet,

Dar crede-mă...

HORATIO

Nici o jignire, prințe!

HAMLET

Ba da, pe sfântul Patrick, este una,

Horațio, o jignire grea. Cât despre

Vedenie, îngăduie-mi să-ți spun,

E-un duh cinstit. Iar nerăbdarea voastră

S-aflați ce-a fost între noi doi, frânați-o

Cum știți. Și-acum, prieteni dragi de-mi sunteți,

Ca frați de arme și de-nvățătură,

Îndepliniți-mi o umilă rugă.

HORAȚIO

Tot ce dorești, stăpâne, spune!

HAMLET

Nici un cuvânt de cele ce-ați văzut!
HORAȚIO și MARCELLUS
Stăpâne, nu, nu vom vorbi!
HAMLET
Jurați-mi!
HORAȚIO
Pe legea mea că nu!
MARCELLUS
Nici eu, vă jur!
HAMLET
Pe spada mea!
MARCELLUS
Dar am jurat, stăpâne!
HAMLET
Pe spadă totuși, rogu-vă, pe spadă!
DUHUL
Jurați!
HAMLET
Aha, băietel! spui și tu la fel?
Aci mi-erai comoara mea?
Ei, haideți,
— Îl auziți pe-acel fârtat din beciuri —
Vă rog, jurați!
HORAȚIO
Cum sună jurământul?
HAMLET
A nu vorbi nicicând de ce-ați văzut,
Jurați pe spada mea!
DUHUL (*Dedesubt.*)
Jurați!
HAMLET
Hic et ubique? Să schimbăm deci locul;
Veniți pe lângă mine, domnii mei,
Și puneți mâna iar pe spada mea.
DUHUL
Jurați.
HAMLET
Că bine zici, sobol bătrân. Poți oare
Să scormoni sub pământ atât de grabnic?
Ce vrednic săpător! încă o dată
Din loc să ne mișcăm, prieteni buni!
HORATIO
O, zi, o, noapte! Cât de stranii lucruri!
HAMLET
Întâmpină-le deci ca un străin,
Căci se petrec în cer și pe pământ
Mai multe lucruri de câte-a visat
Horațio, filozofia ta.
Veniți dar, și-mi jurați aci din nou,

Pe Dumnezeu, că niciodat', oricât
Vi s-ar părea de ne'nțeleș, ciudată,
Purtarea mea — căci s-ar putea-ntâmpla
Să mă arăt, cândva, cam năzdrăvan —
Văzându-mă atunci, voi, niciodată,
Prin brațe-ncrucișate-așa pe piept
Sau clătinări din cap, sau alte vorbe
De îndoială: „Da, se poate”, sau:
"Sunt și-unii ce-nțeleș", sau orice alte
Cuvinte în doi peri, să n-arătați
Că știți ceva anume despre mine.
Așa să vă ajute sfântul har.

DUHUL

Jurați!

HAMLET

O, pace ție, suflet chinuit!
Și-acum, din toată inima, cu voi sunt,
Și tot ce poate face, domnii mei,
Un om sărman ca mine, să v-arate
Iubirea lui, va face-o cu-nvoirea
Lui Dumnezeu. Să mergem împreună.
Și țineți degetul, vă rog, pe buze,
Că vremile ieșitu-și-au din matcă —
O, soartă blestemată, nenoroc
Să fiu născut ca să le-adun la loc.
Veniți, să mergem împreună.
(*Ies.*)

ACTUL II

SCENA 1

O încăpere în casa lui Polonius. Intră Polonius și Reynaldo.

POLONIUS

Dă-i banii și scrisorile acestea, Reynaldo.

REYNALDO

Da, stăpâne.

POLONIUS

Ar fi cuminte, dragul meu Reynaldo,

Înainte de a-l vedea, să cercetezi,

Cam cum se poartă.

REYNALDO

Chiar aveam de gând.

POLONIUS

Nu, zău, că bine zici. Cată, Reynaldo,

De află ce danezi sunt la Paris,

Ce viață duc, ce cheltuială fac

Din ce mijloace și cu cin' se-adună,

Și-aflând prin întrebări meșteșugite
Că îl cunosc pe fiul meu, te-apropie
Mai mult decât dacă-i întrebi de-a dreptul.

Prefă-te că-l cunoști din auzite,
De pildă: „Mda,-l cunosc pe tatăl lui,
Și neamurile, poate și pe el”...
Reynaldo, înțelesu-m-ai tu bine?

REYNALDO

Stăpâne, de minune.

POLONIUS

„...Și poate și pe el”... și poți s-adaugi:
„Dar nu prea bine; și, de nu mă-nșel,
E cam nestăpânit, cam zvăpăiat”.
Și dă-i nainte-așa cu născociri,
Dar cu măsură, nu-l făcea de-ocară,
Să bagi de seama bine la aceasta,
Poți, domnul meu, vorbi despre craiâcuri,
Greșeli și pozne bine cunoscute
Ca fiind tovarășele tinereții
Lăsată-n voia ei.

REYNALDO

Stăpâne...

POLONIUS

Jocul de cărți.

Cheful, sfada sau duelul,
Muierile, firește, dar atât!

REYNALDO

Stăpâne, dar înseamn-a-l necinsti.

POLONIUS

Zău nu, de te pricepi a cumpăni
Să nu-l împovărezi cu alt cusur
Decât, de pildă, al nestăpânirii.
Nu asta-aveam de gând, dar adu vorba
Atât de gingaș de-ale lui năravuri,
Încât să pară-un rod al libertății,
Scânteia și zbučnirea minții-n flăcări,
Dezlănțuirea sângelui în clocot
Ce iureș dă.

REYNALDO

Dar, scumpul meu stăpân...

POLONIUS

De ce anume-așa?

Aș vrea să știu.

REYNALDO

O, da, stăpâne.

POLONIUS

E chiar ce urmăresc

Și cred că planul meu e fără greș;
Că ponegrind nițel pe fiul meu

Și-mpovărându-l cu ușoare-abateri,
Ia bine seama,
Acel pe care-l iscodești cu vorba
De l-a văzut cândva păcătuind
Pe tânărul pe care l-ai bârfit,
În strună-ți va cânta în felul ăsta:
„Prietene", sau: „domnul meu", „seniore"
Precum o cere buna-cuviință,
Sau graiul țării, sau al celui om.

REYNALDO

Stăpâne, bine.

POLONIUS

Și, pe urmă, domnul meu,
El o să te... el o să...
Pe sfânta liturghie, tocmai
Voiam să spun ceva. Unde rămăsesem?

REYNALDO

La: „O să-ți cânte-n strună",
La: „Domnul meu, prietene"...
Sau așa ceva.

POLONIUS

Da, tocmai. „Cunosc pe domnu-acesta
— o să-ți spună

Și l-am văzut chiar ieri-alaltăieri,
Sau altă dată cu vreun ins sau altul,
Și-așa cum spui, juca la cărți sau bea
Din cale-afară", sau: „La joc cu mingea
Se-ncăiera cu toți", sau: „L-am văzut
Intrând în câte-o casă deocheată",
Adică la bordel, și multe de-astea.

Ia seama, deci!

Momeala vicleșugurilor tale
Agață capul adevărului,
Iar noi, cei cu pătrundere și minte,
Prin sforării și prin piezișe căi
Ajungem cu ochiuri drept la țintă.
La fel și tu, prin sfatul meu și prin
Învățătura dată, ai să te-apropii
De fiul meu. M-ai înțeles, așa-i?

REYNALDO

Stăpâne-am înțeles.

POLONIUS

Drum bun, Reynaldo,
Și mergi cu Dumnezeu.

REYNALDO

Stăpâne scump!

POLONIUS

Ia seama la năravu-i, pe tăcute.

REYNALDO

Stăpâne, da.

POLONIUS

Și-l lași să tot vorbească.

REYNALDO

Stăpâne-așa voi face.

POLONIUS

Cale bună!

(Intră Ofelia.)

Ofelia, ce-i? Ți s-a-ntâmplat ceva?

OFELIA

Stăpâne, m-am speriat atât de rău.

POLONIUS

În numele lui Dumnezeu, de ce?

OFELIA

Pe când coseam, stăpâne, în iatac,

Hamlet intră, cu capul gol, cu haina

În neorânduială, cu ciorapii

Desprinși, căzuți pe glezne, răsuciți,

Și alb la față cum îi e cămașa;

Genunchii-i se ciocneau unul de altul

Și-atât de jalnic la înfățișare,

Că parc-atunci ar fi scăpat din iad

Să spună lumii groaza de acolo,

Încet venit-a până-n fața mea.

POLONIUS

Nebun din dragoste?

OFELIA

Stăpâne, nu știu,

Dar, zău, mă tem că da.

POLONIUS

Și ce ți-a spus?

OFELIA

M-a prins și strâns de-ncheietura mâinii

Și dând 'napoi lungime ca de-un braț,

Cu palma pusă streășină la frunte

Cu-atâta luare-aminte s-a uitat

La chipu-mi, parcă îmi făcea portretul;

A stat așa-ndelung și-ntr-un sfârșit,

Ușor de tot m-a scuturat de mână,

A dat din cap, la rând, de vreo trei ori,

Și-atât de-adânc a suspinat și jalnic

De parcă-ntregu-i trup se zguduia

Să-și dea sfârșitul. M-a lăsat, și-apoi

Cu capu-ntors spre mine, peste umăr,

Părea că fără ochi își află calea,

Căci fără de-ajutorul lor ieși

Pe ușă-afară, iar lumina lor

Asupra-mi și-a țintit-o pân' la urmă.

POLONIUS

Mă duc la rege. Vino, hai cu mine.
E nebunia dragostei, firește,
A cărei însușire-i să se piardă
Pe sine însăși în mânia ei,
Mânând pe calea deznădejzii vrerea
Mai mult ca orice patima sub cer
Din cele ce ne bântuie pe noi.
Îmi pare rău. Vorbitu-i-ai prea aspru?

OFELIA

Stăpâne-o, nu! dar cum mi-ai poruncit,
Întorsu-i-am scrisorile, oprindu-l
De-a mai veni.

POLONIUS

Dintr-asta-a-nnebunit!

Îmi pare rău că nu l-am cântărit
Mai cu măsură și cu judecată.
Temutu-m-am c-a vrut doar să se joace
Și să se ducă astfel la pierzare.
O, blestemată fie-mi bănuiala!
Mă jur că e cusurul vârstei noastre
Să judecăm prea aspru ce vedem,
Așa cum tinerețea se pripește
Ades și ea. Să ne grăbim la rege,
El trebuie să afle de-acest lucru
Ce-i mult mai primejdios ținut în taină
Decât dacă-l voi da-n vileag. Să mergem.
(*les.*)

SCENA 2

*O sală în castel. Fanfară. Intră regele,
regina, Rosencrantz și Guildenstern.
Curteni.*

REGELE

Dragi Rosencrantz și Guildenstern, salut.
Pe lângă dorul de-a vă revedea
Nevoia mea de ajutorul vostru
Mă-ndeamnă să vă chem în mare grabă.
Ați auzit ceva despre Hamlet
Și de schimbarea-i? O numesc așa,
Fiindcă nici lăuntric nici la față
El nu mai seamănă cu sine însuși.
Ce altă pricină l-a scos din fire,
Afară de-a părintelui său moarte,
Nu-mi pot închipui. Vă rog din suflet
Pe amândoi, voi ce-ați crescut cu el
Din fragedă copilărie și
Vă potriviți la vârstă și la fire,
Binevoiți a sta un timp la curte.

Căci poate prin tovărășia voastră
Să-l ispitiți către petreceri iarăși
Și c-un prilej sau altul să culegeți
Din spicuri, ca să puteți afla
Ce rău ascuns anume-l copleșește,
Ca dezvelindu-l, să-i găsim un leac.

REGINA

Aflați, o domnii mei, că mi-a vorbit
Așa de mult de voi, că nu-s pe lume
Alți doi ce pot să-i fie-atât de dragi.
De vreți a fi atât de buni cu noi,
Jertfindu-vă răgazu-aci-n folosul
Și-ndeplinire-a ceea ce dorim,
Șederea voastră va fi răsplătită
Cu mulțumiri ce-s vrednice de-un rege.

ROSENCRANTZ

Putere-au ale voastre maiestăți
Prin dreptul suveran asupra noastră
De-a-și împlini temutele dorinți,
Dar nu prin rugăminți, ci prin poruncă.

GULDENSTERN

De bună voie însă, amândoi,
Măriei-voastre punem la picioare
Supunerea deplină și-așteptăm
Poruncile.

REGELE

Prea scumpe Guildenstern
Și Rosencrantz, vă mulțumim.

REGINA

Da, vouă,
Prea scumpe Rosencrantz și Guildenstern,
Vă mulțumim și vă rugăm din suflet
În chiar această clipă să-l vedeți
Pe mult schimbatu-mi fiu. Iar dintre voi
Să-i ducă unul pe acești domni la prinț.

GULDENSTERN

Și facă cerul ca șederea noastră
Și felul cum ne vom purta cu el
Să-i placă și să-i folosească.

REGINA

Amin!

(Ies Rosencrantz, Guildenstern și câțiva curteni. Intră Polonius.)

POLONIUS

Solia din Norvegia, stăpâne
S-a-ntors cu voie bună.

REGELE

Ai fost mereu un tată de vești bune.

POLONIUS

Stăpâne-așa-i? Măria ta să știe

Că sufletul și datoria mea
Le-nchin pe amindoua deopotrivă
Lui Dumnezeu și bunului meu rege.
Și cred, sau mintea-mi nu mai este-n stare
S-adulmece o urmă ca pe vremuri,
C-am deslușit pricina-adevărată
A nebuniei prințului Hamlet.

REGELE

Te rog, vorbește-mi. Ard de nerăbdare.

POLONIUS

Întâi solia, sire. Știrea mea
Va fi desert ospățului acesta.

REGELE

Întâmpină-i și adu-mi-i aci.

(Iese Polonius. Către regină.)

Îmi spune c-a găsit, regină scumpă,
Izvorul și pricina tulburării
Care-a cuprins pe fiul tău Hamlet.

REGINA

Socot că alta nici nu poate fi
Afară de a tatălui său moarte
Și de zorită noastră cununie.

REGELE

Tot ce se poate. Îl voi cerceta.

(Reintră Polonius cu Voltimand și Cornelius.)

Prietenii mei buni, bine-ați venit!

Ce vești de la-al meu frate din Norvegia

Mi-aduci tu, Voltimand?

VOLTIMAND

Cu bucurie

Salutul și urarea ți le-ntoarce.

A luat măsuri din chiar întâia zi

S-oprească ridicările de oști

Făcute de nepotul său, de care

Credea că-i amenință pe poloni.

Dar mai de-aproape cercetând află

Că-s împotriva înălțimii tale.

Măhnit că vârsta, boala și sleirea-i

Au fost neomenos batjocorite,

A dat poruncă să-l întemnițeze

Pe Fortinbras. Pe scurt, el se supuse,

Primi dojana regelui, și-n urmă

Făgădui, jurând unchiului său

Că niciodată n-are să pornească

Război potrivit înălțimii tale.

Atunci moșneagu-n culmea bucuriei

I-a dat în dar, venit, trei mii de galbeni

Și-i porunci să-și folosească-ostașii

Din vreme strănși, Poloniei împotriva,

Cu ruga-nscrisă-aci, să-ngăduiți
Cu țelu-acesta, trecerea prin țară,
Chezășuind de liniște și pace,
Precum arată-aci.

REGELE

Solia-mi place.

La cel dintâi răgaz o voi citi
Și chibzuind asupra-acestei trebi
Voi da răspunsul. În același timp
Vă mulțumesc pentru strădania voastră.
Duceți-vă acum de v-odihniți
Deseară ne vom ospăta-mpreună.
Cu bine.

(Ies Voltimand și Cornelius.)

POLONIUS

Iată o ispravă bună.
Stăpâne-ocrotitor și doamna mea,
De-ar fi să talmăcesc ce-i maiestatea
Și ce e datoria și apoi
De ce e ziua zi, și noaptea noapte,
Și timpul timp — atunci ar însemna
Să pierd așa și timp și zi și noapte.
Fiind scurtimea sufletul gândirii,
Iar vorba lungă trupul și podoaba-i,
Voi fi deci scurt. Prea nobilul tău fiu
E chiar nebun și spun că e nebun
Căci nebunia ce poate să fie,
La drept vorbind, decât a fi nebun?
Să trecem mai departe.

REGINA

Miez mai mult
Te rog și mai puțin-oratorie.

POLONIUS

Jur, doamnă, că nu fac oratorie.
Că e nebun, e drept. Că-i drept, păcat e,
Păcat că-i drept. Prostească vorbărie —
Adio ei: am să vorbesc deschis.
Nebun, să-i zicem. Și ne mai rămâne
S-aflăm de unde vine-acest efect,
Sau mai degrabă de-unde-acest defect,
Efect-defect, ce-i vine de-unde.
Rămâne asta și o rămășiță.
Gândiți-vă:

O fată am — o am cât timp e-a mea —
Și care-ascultătoare și supusă
Mi-a dat, vedeți? aceasta
Culegeți deci și trageți încheieri.

(Citește.)

„Cereștei făpturi și-al sufletului meu idol, mult prea frumoasei Ofelia”.

E o vorbire schimonosită. E o vorbire urâtă. „*Mult prea frumoasă*”, e o vorbire vulgară, dar ascultați ce vine. Iată:

(*Citește.*)

„*La sânul tău cel dalb și fără seamăn, această...*” etc. etc.

REGINA

I-a scris Hamlet aceasta ei?

POLONIUS

O clipă, doamnă, n-am s-ascund nimic.

(*Citește.*)

„*Tu poți să te-ndoiești de soare,*

De focul ce scânteie-n stea,

De legile nemuritoare,

Dar nu și de iubirea mea.

O, scumpă Ofelia, nu mă pricep la versuri, nu cunosc meșteșugul de-a-mi potrivi suspinele, dar crede-mă că te iubesc cu o dragoste adevărată. Adio. Al tău pe veci, doamna mea mult iubită, câtă vreme lutul ăsta mai este încă al meu. H.”

Deci iată ce anume fata mea

Mi-a-ncredințat, supusă și cuminte

Și încă și mai mult, destăinuindu-mi

În ce fel, cum și unde-a urmărit-o.

REGELE

Dar ea, Ofelia, i-a primit iubirea?

POLONIUS

Stăpâne, oare ce crezi despre mine?

REGELE

Ești om cinstit și de credință-n toate.

POLONIUS

Aș fi prea bucuros s-o dovedesc.

Ce-ai fi crezut de mine, însă, dacă

În fața-acestei dragoste-nfocate

Și-n plin avânt — că vă mărturisesc

C-am prins de ea de veste chiar nainte

Ca fata mea să-mi fi vorbit de el —

Ce-ai fi crezut măria-ta de mine,

Și scumpa-ne regină-aci de față,

De-aș fi făcut pe surdul și pe mutul,

Ca un pupitru sau un catastif,

Făcându-mi inimii un semn cu ochiul

Și-aș fi privit cu nepăsare totul?

Ce-ai fi crezut? Dar nu, m-am pus pe lucru,

Vorbit-am astfel, domnișoarei mele:

„Hamlet e prinț, nu ești de seama lui.

Ce-ar vrea el, nu se poate!”

Poruncit-am

Să-și pună lacăt inimii și ușii,

Să nu primească daruri, nici solii.

Curând culese-al sfatului meu rod.

Hamlet respins — să nu lungesc povestea

— Căzu-n tristețe-adâncă, flămânzi,
De-aci-n nesomn, apoi în vlăguire,
De-aici în aiureală, lunecând
În nebunia în care-acum se zbate
Și care ne-a-ntristat pe toți.

REGELE

Crezi asta?

REGINA

Pare foarte cu puțință.

POLONIUS

Aș vrea să știu de s-a-ntâmplat vreodată

Să spun eu cu tărie: este-așa

Și-altfel să fie?

REGELE

Nu, precât știu eu.

POLONIUS

(arătând spre capul și umerii săi)

Desparte ce-i aici de ce-i aici,

Dac-o fi altfel. Și dacă m-ajută

Împrejurările, aflu adevărul

De-o fi ascuns și-n iad.

REGELE

Atunci, cum facem?

POLONIUS

Hamlet, cum știți, se plimbă uneori

Pe-aci, prin galerie, ore-ntregi.

REGELE

Într-adevăr, așa e.

POLONIUS

Chiar atunci,

Pe fata mea o fac să-i iasă-n cale

Iar noi pândim de după o perdea

Tot ce se-ntâmplă. Dacă n-o iubește,

Și dacă nici nu și-a ieșit din minți,

Mă las de sfetnicie și mă fac

Plugar și căruțaș.

REGELE

Să încercăm.

REGINA

Dar cât de trist, citind, vine sârmanul!

POLONIUS

În lături, rogu-vă pe amândoi.

L-întâmpin eu. O, dați-mi voie.

(Ies regele, regina și curtenii. Intră Hamlet, citind.)

POLONIUS

Cum îi mai merge bunului meu stăpân Hamlet?

HAMLET

Slavă Domnului, bine.

POLONIUS

Mă mai cunoști, măria ta?

HAMLET

Cum să nu! Ești un negustor de pește.

POLONIUS

Eu nu, stăpâne.

HAMLET

Măcar de-ai fi atât de cinstit.

POLONIUS

Cinstit, stăpâne?

HAMLET

Ei, domnul meu, în lumea noastră a fi cinstit înseamnă a fi unul dintr-o mie.

POLONIUS

Adevărat, stăpâne.

HAMLET

Căci dacă soarele dă naștere la viermi într-un câine mort, dar'mite când e vorba de un hoit bun de sărutat. Ai vreo fată?

POLONIUS

Am, măria ta.

HAMLET

Nu lăsa s-o bată soarele. A zămisli e un har al cerului, dar nu în felul în care ar putea zămisli fata domniei-tale. Ia seama, prietene!

POLONIUS

Ce vrei să spui, măria-ta? (*Aparte.*) Merge cu gândul la fata mea. Totuși la început nu m-a recunoscut. Mă lua drept un negustor de pește. A luat-o razna de tot. La drept vorbind, am îndurat și eu în tinerețe multe neazuri din dragoste. Aproape tot ca și el. Să-i mai spun ceva. (*Tare.*) Ce citești măria-ta?

HAMLET

Vorbe, vorbe, vorbe.

POLONIUS

Și despre ce e vorba, stăpâne?

HAMLET

Între cine și cine?

POLONIUS

Adică despre ce e vorba în cartea pe care o citești, măria-ta.

HAMLET

Vorbe de clacă, domnul meu. Pamfletarul ăsta nemernic susține că bătrânii au bărbi cărunte, obrazuri zbârcite, că din ochi le curge un clei vâscos ca rășina prunului, că sunt cu totul slabi la minte și totodată au și încheieturile slăbite. Toate acestea, domnul meu — deși sunt pe deplin încredințat că așa și este — nu se cuvine totuși să fie așternute pe hârtie, fiindcă și domnia-ta, domnul meu, ai putea fi de vârsta mea, dacă ai da înapoi ca racul.

POLONIUS

(*aparte*) Oricât ar părea că e nebunie ceea ce spune, e totuși o nebunie bine chibzuită. (*Tare.*) Măria-ta, nu ai vrea să pleci din aerul ăsta?

HAMLET

Unde? În mormânt?

POLONIUS

Da, în adevăr, înseamnă a pleca din aer. (*Aparte.*) Ce răspunsuri pline de înțeles are uneori. E un noroc de care mai adesea are parte nebunia decât un cuget sănătos și chibzuit, care nu le nimerește așa de ușor. Să-l las singur. O să pun la cale îndată un prilej de întâlnire cu fata mea. (*Tare.*) Mărite stăpâne, îmi iau cu plecăciune bun rămas.

HAMLET

Nici nu poți, domnul meu, să-mi iei ceva de care să mă despart mai bucuros, în afară de viața mea, de viața mea, de viața mea.

POLONIUS

Rămâi cu bine, măria-ta.

HAMLET

Plicticoși mai sunt nebunii ăștia batrâni!

(*Intră Rosencrantz și Guildenstern.*)

POLONIUS

Îl căutați pe prințul Hamlet? Iată-l aci.

ROSENCRANTZ

(*către Polonius*) Domnul să te aibă în pază!

(*Iese Polonius.*)

GUILDENSTERN

Mărite stăpâne!

ROSENCRANTZ

Prea iubitul meu stăpân!

HAMLET

Bunii mei prieteni! Cum îți mai merge, Guildenstern? Și Rosencrantz! Ce mai faceți, dragii mei?

ROSENCRANTZ

Ce face orice copil al pământului.

GUILDENSTERN

Ferice de noi că nu suntem prea fericiți.

ROSENCRANTZ

Nu suntem chiar mărgăritarul de pe tichia Norocului.

HAMLET

Dar nici sub talpa încălțărilor lui.

ROSENCRANTZ

Nici acolo, măria-ta.

HAMLET

Atunci vă aflați cam pe la brâu, în mijlocul plăcerilor.

GUILDENSTERN

Firește. Suntem aleșii soartei.

HAMLET

În locurile ei cele mai tănuite. Într-adevăr, soarta e o curtezană. Ce vești îmi aduceți?

ROSENCRANTZ

Nici una, stăpâne. Doar atât că lumea s-a făcut cinstită.

HAMLET

Atunci se apropie sfârșitul lumii. Dar vestea voastră nu e adevărată.

Lăsați-mă să vă întreb ceva ce vă privește îndeosebi: cu ce-ați greșit, prieteni, soartei voastre, de v-a trimis în această temniță?

GUILDENSTERN

Ce temniță, măria-ta?

HAMLET

Danemarca e o temniță.

ROSENCRANTZ

Atunci și lumea întreagă e tot o temniță.

HAMLET

Și încă una strașnică, plină de cotloane, hrube și carcere. Danemarca e una dintre cele mai rele.

ROSENCRANTZ

Nouă nu ni se pare așa, stăpâne.

HAMLET

Atunci, pentru voi nici nu e temniță; fiindcă orice lucru e bun sau rău, numai după cum îl face închipuirea noastră. Pentru mine e o temniță.

ROSENCRANTZ

Doar ambiția te face s-o vezi așa. Danemarca e prea neîncăpătoare pentru mintea măriei tale.

HAMLET

O, Doamne! Aș putea fi închis într-o coajă de nucă și să mă socotesc un rege al văzduhului nemărginit, numai de n-aș avea visuri rele.

GULDENSTERN

Visurile acestea nu sunt, firește, decât ambiție. Fiindcă cel ambițios se hrănește doar cu umbra unui vis.

HAMLET

Visul însuși nu e decât o umbră.

ROSENCRANTZ

Adevărat; și socotesc ambiția un lucru atât de ușor și de străveziu încât nu e decât umbra unei umbre.

HAMLET

Dacă e așa, cerșetorii sunt trupuri, iar domnii și vitejii cei vestiți sunt doar umbra cerșetorilor. Mergem la curte? Pe legea mea, nu mai sunt în stare să judec.

GULDENSTERN și ROSENCRANTZ

Stăm la porunca măriei tale.

HAMLET

Nicidecum. Nu vreau să vă număr printre ceilalți slujitori ai mei. Cinstit vă spun că sunt cumplit de prost slujit. Dar, în numele vechii noastre prietenii, ce căutați la Elsinor?

ROSENCRANTZ

Am venit să te vedem, stăpâne, nimic mai mult.

HAMLET

Un cerșetor ca mine e sărac până și în mulțumiri. Vă mulțumesc, totuși; de bună seamă, însă, mulțumirile mele nu fac nici două parale. Nu v-a chemat nimeni? Ați venit din chiar îndemnul vostru? De bună voie? Hai! spuneți drept. Haide, haide, vorbiți o dată.

GULDENSTERN Ce-am putea spune, măria-ta?

HAMLET

Orice, numai să-mi răspundă la întrebare. Ați fost chemați. E în ochii voștri ca o mărturisire pe care sfiala nu e în stare s-o ascundă. Știu că bunul nostru rege și regina au trimis după voi.

ROSENCRANTZ

În ce scop, măria-ta?

HAMLET

Voi să mi-l spuneți. Dar, vă rog din suflet, cu dreptul pe care mi-l dă prietenia noastră și în numele înțelegerii depline din tinerețe, al făgăduințelor de nestrămutată dragoste și al tuturor nestematelor ce altul mai meșter la vorbă ca mine vi le-ar mai putea înșira, vorbiți deschis, fără înconjur: fost-ați chemați, sau nu?

ROSENCRANTZ

(către Guildenstern) Tu ce zici?

HAMLET

(aparte) Dacă e așa, n-am să vă slăbesc din ochi. *(Tare.)* Dacă mă iubiți, nu-mi ascundeți nimic.

GUILDENSTERN

Stăpâne, am fost chemați.

HAMLET

Să vă spun de ce. Astfel, cele ghicite de mine o să preântâmpine mărturisirile voastre, iar taina voastră cu regele și regina nu va fi jumulită de penele ei. De la o vreme — nu știu nici eu din ce pricină — mi-a pierit toată veselia și m-am lăsat de toate deprinderile și îndeletnicirile mele, și mă simt atât de copleșit de această toană rea, încât și minunata alcătuire care e pământul îmi pare doar o stâncă stearpă. Vedeți voi, acel prea frumos baldachin, văzduhul, mândra boltă ce atârnă asupra-ne, ca un acoperământ falnic, bătut în scânteii de aur, nu e pentru mine altceva decât un vălmășag de miasme spurcate și rău mirositoare. Ce lucru desăvârșit e omul! Ce aleasă îi e cugetarea! Și cât de nemăsurate însușirile! Ce falnic și minunat în portul și mișcările sale! Întocmai ca un înger în fapte și ca un zeu în năzuințele lui. Podoaba luminii! Pildă a vietăților! Și totuși ce e pentru mine această mână de lut? Bărbatul nu mă încântă, nici măcar femeia, deși zâmbetul domniei tale ar vrea să spună că da.

ROSENCRANTZ

Stăpâne, nu mi-a trecut prin gând o astfel de nerozie.

HAMLET

Atunci de ce ai râs când am spus că bărbatul nu mă încântă?

ROSENCRANTZ

Mă gândeam, stăpâne, ce primire de post îi așteaptă pe actori din partea măriei tale, dacă spui că omul nu te încântă. I-am lăsat în urmă; vin înapoi să se pună în slujba măriei tale.

HAMLET

Cel ce joacă pe regele va fi bine primit. Am să-i plătesc tributul meu măriei sale. Cavalerul rătăcitor o să-și poată folosi spada și scutul, îndrăgostitul n-are să suspine de pomană, comicul o să-și sfârșească tirada lui nestingherit, măscăriciul o să stârnească hohotele celor al căror râs pornește ca din praștie. Iar domnița își va spune fără teamă gândul întreg, ca să nu șchiopăteze versul. Dar despre ce actori e vorba?

ROSENCRANTZ

Sunt chiar cei care te făceau să petreci odinioară. Actorii de tragedie ai orașului.

HAMLET

Prin ce întâmplare sunt pe drumuri? Nu le pria mai bine să stea locului, atât pentru renumele lor, cât și pentru câștig?

ROSENCRANTZ

Cred că piedica le vine de la o schimbare ivită în teatru de câțeva vreme.

HAMLET

Faima le e aceeași ca atunci când eram eu în oraș? Tot mai au căutare?

ROSENCRANTZ

La drept vorbind, nu prea.

HAMLET

Cum se face? Au prins rugină?

ROSENCRANTZ

Ba de loc. Ei își dau toată silința. Dar s-au ivit, stăpâne o droaie de copilandri care țipă cât îi țin gura în toiul jocului și sunt aplaudați nebunește tocmai din pricina asta. Ei sunt acum la modă. Și teatrele de rând — cum le spun ei — sunt atât de defăimate, încât mulți din cei ce poartă sabie, speriați de cei cu pene de găscă, de-abia mai îndrăznesc să se arate pe-acolo.

HAMLET

Cum? Sunt doar niște copilandri? Dar cine-i sprijină? Cu cine se însoțesc? N-au să se țină de meseria asta decât atâta vreme cât pot cânta? N-au să spună mai târziu, ajungând și ei actori de rând — cum o să li se întâmple dacă n-au alte mijloace — că le-au făcut mai mult decât bine scriitorii aceia care îi pun să ponegrească propria lor moștenire?

ROSENCRANTZ

Într-adevăr cele două tabere au avut de furcă împreună. Și mulțimea socotea că nu-i un păcat să-i întărate în cearta lor. Și într-o vreme nu era rost de nici un câștig de pe urma piesei până ce poetul și actorii nu-și cărau câțiva pumni.

HAMLET

Cum e cu puțință?

ROSENCRANTZ

Au fost multe capete sparte.

HAMLET

Și au învins băiețandrii ăștia?

ROSENCRANTZ

Mai întrebi, stăpâne? Chiar și pe Hercule cu globul său.

HAMLET

Nu e de mirare. Unchiul meu e regele Danemarcei; iar cei ce și-ar fi bătut joc de el câtă vreme trăia tatăl meu, dau astăzi douăzeci, patruzeci, cincizeci, o sută de ducați ca să-i aibă chipul zugrăvit. Pe legea mea, e ceva nefiresc într-asta, măcar de s-ar încumeta filozofia să-l dezlege.

(Sunete de trâmbițe înăuntru.)

GULDENSTERN

Au sosit actorii.

HAMLET

Domnii mei, bine-ați venit la Elsinor! Hai, dați-mi mâna. Anumite forme și ceremonii sunt nelipsite la o primire buna; dați-mi voie să mă supun acestui obicei în ce vă privește; ca nu cumva bunăvoința mea față de actori, care vă spun dinainte că trebuie să se vădească tuturor, să vă pară mai mare decât față de voi. Fiți bineveniți! Însă unchiul care mi-e tată și mama care mi-e

mătușă se înșală.

GULDENSTERN

Cum asta, scumpul meu stăpân?

HAMLET

Nu sunt nebun decât dinspre nord-nord-vest: când adie vântul de la miazăzi, pot să deosebesc un șoim de un cocostârc.

(Intră Polonius.)

POLONIUS

Bine v-am găsit, domnii mei.

HAMLET

Ascultă, Guildenstern, și tu de asemenea; la fiecare ureche un ascultător: pruncul ăsta bătrân pe care îl vedeți încă nu a ieșit din scutecele cu care a fost înfășat.

ROSBNCRANTZ

Pesemne că s-a întors din nou în ele: se spune doar că orice bătrân e copil a doua oară.

HAMLET

Vă fac o prorocie: vine să-mi spună despre actori. Băgați de seamă. Bine zici, domnul meu; luni de dimineață, așa e, fără-ndoială.

POLONIUS

Stăpâne, ți-aduc vești.

HAMLET

Stăpâne... ți-aduc vești. Pe când Roscius era actor la Roma...

POLONIUS

Au sosit actorii, stăpâne.

HAMLET

Bâz... bâz...

POLONIUS

Pe cinstea mea!

HAMLET

Fiece actor pe un măgăruș călare...

POLONIUS

Cei mai buni actori din lume, fie în tragedie, în comedie, piese istorice, pastorale, pastorale comice, pastorale istorice, tragico-istorice, pastorale tragi-comico-istorice, piese ce respectă regulile, și poeme libere. Seneca nu poate fi prea greoi pentru ei, nici Plaut prea ușor. Sunt neîntrepuți, atât în ce privește respectul celor scrise cât și în ușurința exprimării.

HAMLET

„O, Iefta, judecător al Israelului" — ce comoară ai avut!

POLONIUS

Ce comoară a avut, măria-ta?

HAMLET

„O fată încântătoare și alta nimic, la care ținea ca la ochii din cap".

POLONIUS

(aparte) Iar fata mea!

HAMLET

N-am dreptate, bătrâne Iefta?

POLONIUS

Dacă mie-mi zici Iefta, măria-ta, apoi am o fată la care țin ca la ochii din

cap.

HAMLET

Nu e asta urmarea.

POLONIUS

Dar care-i urmarea?

HAMLET

„Și soarta a făcut

Și Dumnezeu a știut,

Și mai departe,

A fost să fie, așa precum se știe".

Primul stih al acestui cântec bisericesc are să te lămurească mai bine.

Fiindcă, iată, sunt silit să mă întrerup.

(Intră patru sau cinci actori.)

Meșterilor, bine-ați venit! Bine-ați venit cu toții! Mă bucur că vă văd sănătoși. Bun venit dragii mei! Oho! Vechiul meu prieten! De când nu ne-am văzut, ți-ai pus o perdeluța la bărbie. Oare vii în Danemarca să-mi pui și mie o barbă? Ce văd? Tânăra doamnă și stăpână! Sfântă Născătoare! Înălțimea voastră e mai aproape de cer decât ultima oară când ne-am văzut: a crescut cu un toc de pantof. Deie Domnul ca glasul tău, ca un galben tocit, să nu-și fi schimbat sunetul. Meșterilor, fiți bineveniți cu toții! Să mergem drept la țintă, întocmai ca șoimarii din Franța, care se reped la tot ce le iese în cale. Să ascultăm pe loc o tiradă. Hai arătați-ne ce sunteți în stare. Haide, o tiradă plină de patimă.

ÎNTĂIUL ACTOR

Ce fel de tiradă, măria-ta?

HAMLET

Te-am auzit spunând de mult o tiradă, dar n-a fost jucată niciodată, sau să fi fost cel mult o dată, fiindcă, după câte îmi amintesc, piesa nu plăcuse mulțimii. Era ca icrele negre pentru norodul de rând. Dar după prețuirea mea și-a altora mai vrednici ca mine să-și spună răspicat părerea în astfel de pricini, era o piesă minunată, bine înjghebată, alcătuită cu măsură și iscusință. Se spunea — mi-aduc aminte — că nu are destulă sare printre rânduri, ca să dea gust lucrării, dar nici fraze greoaie care să-l facă vinovat pe autor de pedanterie. Socotea că felul lui de a scrie e cinstit, puternic și duios totodată, însă mai curând măreț decât meșteșugit. Îmi plăcea mai cu seamă o parte: povestirea lui Eneas către Didona și îndeosebi acolo unde pomenește de uciderea lui Priam. Dacă-ți mai aduci aminte, începe cu stihul ăsta... Ia să văd... stai...

„Cumplitul Pirus, unei fiare-asemeni..."

Nu, nu-i așa: se-ncepe chiar cu Pirus:

„Cumplitul Pirus cu-arme-ntunecate,

Ca gândul lui de negre și ca noaptea,

Pândind pitit în blestematul cal,

Mânjitu-și-a fioroasa-nfățișare

Din cap în tălpi cu și mai crunte steme.

Văpsit îngrozitor cu-atâta sânge

De mume, tați, de fii și fiice,

Cojit și ars de-al străzilor pârjol

Ce-ntinde-o crâncenă de iad lumină

Pe cei ce și-au măcelărit stăpâni,
De foc și de mânie mistuit
Și năclăit de sângele-nchegat,
Cu ochii lui de jar, drăcescul Pirus
Îl căuta pe Priam cel bătrân."

Acum, vi-e rândul.

POLONIUS

Pe legea mea, stăpâne, bine recitat! Cu însuflețire și cu pătrundere.

ÎNTĂIUL ACTOR

„Îl găsește-ndată,
Izbind în greci nespornic. Vechea-i spadă,
Prea grea puterii lui, stă-nfiptă-n loc
Și nu-l ascultă. O, nedreaptă luptă!
Dă iureș Pirus în bătrânul Priam,
Iar în turbarea lui, lovește-n gol.
Dar vântul cruntei săbii, șuierând,
Trânti pe-acest moșneag fără de vlagă.
Atunci ne'nsuflețitul Priam, parcă
Simțind lovirea, se surpă deodată
Cu creștetul în flăcări la pământ,
Și vuietul năprasnic prinse-auzul
Lui Pirus. Sabia lui ce s-abătea
Pe capul dalb al regelui, păru
Oprită în văzduh, și astfel Pirus
Stătu ca un tiran scris în icoană
Și cumpănit de faptă și voință
Rămase-ncremenit.

Dar acum, ades, nainte de furtună
Vedem în cer tăcere, pace-n neguri
Și vântul aprig astfel, fără glas,
Pământul mut de-o liniște de moarte,
Apoi un trăsnet despiciând văzduhul,
La fel și Pirus, după scurtu-i preget,
Răzbunător s-a pus pe lucru iar:
Și niciodată n-a căzut ciocanul
Ciclopilor pe zalele lui Marte
Ce pentru veșnicie-s făurite
Mai fără de cruțare decât spada
Cea crâncenă-a lui Pirus se-abătu
Pe creștetul lui Priam.

În lături, Soartă fără de rușine,
Voi zei în plin zbor, să-i luați puterea,
Sfărmați-i spițele și-obada roții,
Și-i prăvăliți de sus din cer butucul
otund în fundul iadului."

POLONIUS

Prea lung!

HAMLET

Am s-o trimit la bărbier cu barba domniei tale. Te rog, continuă! Nu-i plac

decât mășcările, cântecele de rușine și istorioarele piperate — altfel adoarme. Zi-i mai departe. Treci la Hecuba.

ÎNȚĂIUL ACTOR

„Dar cine, o, cine a văzut regina îmbrobodită...”

HAMLET

Regina-imbrobodită?

POLONIUS

Bun! Regina-imbrobodită e foarte bine.

ÎNȚĂIUL ACTOR

„Fugea desculță-amenințând pârjolul
Cu-al lacrimilor orbitor șuvoi,
Cu o basma pe capu-ncoronat
Odinioară, și purtând drept straie
Pe trunchiu-i supt de-a fi rodit atât,
O scoarță smulsă-n grabă spaimei ei —
Acela care-ar fi văzut-o astfel,
Ar fi rostit cu glas 'necat de ură
Că soarta-i vinovată de trădare:
Dar dacă înșiși zeii-ar fi văzut-o,
Privind cum Pirus în fiorosu-i joc
Pe soțul ei îl ciopârțea cu sabia,
O, urletul ce i-a scăpat atunci —
Afară doar de nu-l înduioșează
Nimic din ce se-ntâmplă pe pământ —
Ar fi făcut și stelele să plângă
Și zeii să se-ndure.”

POLONIUS

Uite cum s-a îngălbenit la față și are ochii plini de lacrimi. Rogu-te, e deajuns.

HAMLET

Bun! ai să-mi reciți în curând și ce urmează! Scumpul meu domn, ia seama să fie bine îngrijiți actorii. M-ai auzit? Vezi să fie cinstiți cum se cuvine; doar ei sunt cronica vie și prescurtată a vremurilor. Mai bine să ai parte de un epitaf prost după moarte decât de bârfeala lor cât ești în viață.

POLONIUS

Stăpâne, am să-i cinstesc așa cum merită.

HAMLET

La naiba, omule: cu mult mai bine. Dacă ai cinsti pe fiecare după merit, cine ar mai scăpa de bici? Poartă-te cu ei după cinstea și noblețea domniei tale. Cu cât merită mai puțin, cu atât mai vrednică de laudă ți-e dărnicia. Arata-le calea.

POLONIUS

Poftiți, domnii mei.

HAMLET

Urmați-l, prieteni. Mâine o să ne jucați o piesă.

(Ies Polonius și toți actorii, afară de primul.)

Ascultă, dragă prietene, ai putea juca *Omorul lui Gonzago*?

ÎNȚĂIUL ACTOR

Da, stăpâne.

HAMLET

Să ni-l joci mâine seară. La nevoie, ai putea învăța o tiradă de vreo douăsprezece până la șaisprezece rânduri, pe care aș scri-o eu și pe care am adăuga-o la piesă? Ce crezi?

ÎNTÂIUL ACTOR

Cum nu, stăpâne.

HAMLET

Foarte bine. Du-te cu gentilomul acela. Dar vezi să nu-ți bați joc de el.
(*Iese primul actor.*)

Dragii mei (*către Rosencrantz și Guildenstern*) vă las până deseară. Și bun venit la Elsinor.

ROSENCRANTZ

Scumpul meu stăpân!

(*Ies Rosencrantz și Guildenstern.*)

HAMLET

Domnul să vă aibă în pază.

Așa, acum sunt singur.

Ce ticălos, ce sclav becisnic sunt!

Să nu te-nfiori când vezi un comediant

Doar într-un vis de chin, o-nchipuire,

Că-și poate sufletul supune minții

Atât de mult, că prin silința-i, chipul

De-a binelea-i pălește, ochii-i plâng

Și pare rătăcită-nfățișarea-i,

Și glasul-i frânt e, și cu-ntregu-i zbucium

El cugetului potrivește chipuri,

Și toate-acestea sunt pentru nimic!

Pentru Hecuba!

Ce-i lui Hecuba și ce-i el Hecubei,

De-o poate plânge-așa? Ce-ar face el

C-un gând ș-o pricină de suferință

C-a mea? Ar potopi cu lacrimi scena

Și l-ar înnebuni pe ucigaș,

Cel fără vină s-ar îngălbeni,

Pe cel neștiutor l-ar îngrozi

Și-ar tulbura vederile și-auzul

Oricui. Iar eu,

Un aiurit ș-un josnic ins, tânjesc,

Lunatic și nevrednic de-al meu țel,

Ne-nstare de-un cuvânt nici pentr-un rege

Al cărui tron și viață-au fost răpite

Prin mârșave mijloace.

Nu cumva

Sunt un mișel?

Și cine oare-mi spune

Că-s doar un ticălos și-mi sparge țeasta

Și-mi smulge barba și mi-o zvârle-n față,

Îmi dă un bobârnac și-mi bagă-n gât

Minciuna până-n piept, o, cine oare? Ha!

Aşa mi-ar trebui, pe legea mea,
Căci nu-s decât un pui nesimţitor
De-amarul unei asupriri, fiindc-altminteri
Aş fi-ngrăşat ereţii-acestui cer
Cu măruntaiele tâlharului
Mişel, destrăbălat şi sânberos,
Pizmaş şi trădător şi crud tâlhar,
O, răzbunare!
Asin ce sunt! O, ce mai vitejie:
Eu fiul unui drag părinte-ucis,
Împins de cer în iad la răzbunarea-mi,
Să-mi vărs în vorbe focul, ca o târfă,
Să-njur întocmai ca o târătură,
O slujnică!
Ruşine! Puah! Sus, cugete!
Se zice
Că la teatru-odată-un vinovat
A fost atât de răscolit de jocul
Actoricesc, încât mărturisit-a
Pe loc nelegiuirea săvârşită,
Omorul limbă n-are, dar grăieşte
Prin alte mijloace mai minunate.
Voi pune-aceşti actori să-mi joace-o piesă,
Ceva cum tatăl meu a fost ucis,
În faţa regelui. Am să-l pândesc,
Am să-l pătrund. Dacă măcar tresare,
Ştiu ce voi face.
Duhul ce-am văzut
E poate diavolul, că-i stă-n putere
Să-şi dea cea mai plăcută-nfăţişare
Şi folosindu-se de-a mea tristeţe
Şi slăbiciune — că-i puternic foarte
Pe-astfel de suflete — să m-amăgească
Şi să mă ducă la pierzare. Vreau
Dovezi mult mai temeinice ca astea.
Iar piesa mea-i capcana ce-n curând
Va prinde-n ea pe rege şi-al său gând.

ACTUL III

SCENA 1

*O sală în castel. Intră regina, regele, Polonius,
Ofelia, Rosencrantz şi Guildenstern.*

REGELE

Şi n-aţi putea afla, făr-a-l sili,
De ce se înveşmântă-n rătăcire
Şi tihna-acestor zile şi-o sfâşie

Cu-al nebuniei zbucium și primejdie?

ROSENCRANTZ

El recunoaște că e tulburat,
Dar pricina nu vrea s-o dea-n vileag.

GULDENSTERN

Nici nu se lasă iscodit de noi,
Ci cu-aiurări șirete ne-ocolește
Când vrem să-l facem să mărturisească
Ceva-n privința lui.

REGINA

Cu voie bună?

Și v-a primit—

ROSENCRANTZ

Ca un gentilom.

GULDENSTERN

Dar cu o silnică bunăvoință

ROSENCRANTZ

Nimic nu-ntreabă, dar de-l întrebăm
Răspunde din belșug.

REGINA

Nu l-ați poftit

La vreo petrecere?

ROSENCRANTZ

Întâmplător am întâlnit pe drum
O trupă, doamnă, de actori. I-am spus,
Și parcă vestea l-a cam bucurat.
Ei sunt aici și știu că au poruncă
Să joace-n fața lui deseară.

POLONIUS

Așa e.

Și m-a rugat să stărui să poftiți

Măria voastră amândoi de față.

REGELE

Din toată inima. Sunt bucuros

S-aud că se desfată.

Voi, domnii mei, mereu să-l îndemnați

Către plăceri călăuzindu-i gândul.

ROSENCRANTZ

Prea bine, doamne.

(Ies Rosencrantz și Guildenstern.)

REGELE

Tu, regină, du-te,

Căci pe Hamlet chematu-l-am in taină

S-o poată întâlni aci pe-Ofelia,

Așa, ca dintr-o simplă întâmplare.

Eu însumi și-al ei tată, ca iscoade

Îndrituite-a ști, am pus la cale

Că stând la pândă fără-a fi văzuți

Să judecăm în voie, după fapte

Și după vorba și purtarea lui,
De-s chinurile dragostei de vină,
Ori nu, în suferința-i.

REGINA

Mă supun.

Cât despre tine, aș dori, Ofelia,
Ca frumusețea ta să fie tâlcul
Durerii lui Hamlet. Și harul tău
Să-l ducă iar pe-adevărata-i cale,
Spre cinstea ta și-a lui.

OFELIA

De-ar fi așa!

(Iese regina.)

POLONIUS

Ofelia, plimbă-te pe-aci. Stăpâne
Cu voia ta, să ne pitim.
(Către Ofelia.) Citește-n
Această carte, a ta singurătate
Printr-o asemenea-ndeletnicire
Să pară cu atât mai potrivită.
Ades suntem de-ocară pentru asta,
E mult prea dovedit că arătând
Un chip smerit, cucernice purtări,
Putem să-l îndulcim chiar și pe dracul.

REGELE

(aparte)

O, asta este prea adevărat,
Ce bici cumplit pe cuget, ți-e cuvântul!
Obrajii târfei dreși cu iscusință
Nu-s mai urâți sub sulimanul lor
Ca fapta mea sub vorbele-mi alese.

O, grea povară!

POLONIUS

L-aud venind. Să ne ascundem, sire!

(Ies regele și Polonius, intră Hamlet.)

HAMLET

A fi sau a nu fi: iată-ntrebarea!
E oare mai de laudă să suferi
În sinea ta, săgețile și praștia
Norocului vrăjmaș, sau mai degrabă
Să te-narmezî în fața unei mări
De zbucium și prin luptă s-o răpui?
Să mori, să dormi... nimic mai mult. Să știi
Că printr-un somn poți pune-odată capăt
Durerii sufletești și-atâtor chinuri
Ce-s partea cărnii, iată o-ncheiere
Spre care năzuim. Să mori, să dormi;
Să dormi poate visând? Aici stă totul.
Ce vise-n somnul morții poți visa

Când am scăpat vremelnicei strânsori?
E tocmai ce ne-ndeamnă-a pregeta,
Și-aici se află și acea-ndoială
Ce dă restriștii-o viață — atât de lungă.
O, cine-ar mai răbda disprețul, biciul
Acestor vremi și-obida asupraii,
Jignirea-adusă numelui de om,
Durerea dragostei ne'mpărtășite,
Trufia dregătorilor, dreptatea
Zăbavnică, bătaia din picior
Pe care vrednicia răbdătoare
O tot îndură de la nedestoinici,
Când liniștea și-ar căpăta-o singur
C-un vârf de jungher. Cine-ar sta să-și ducă
Povara vieții-n geamăt și sudori,
De n-ar fi spaima de ceva de-apoi,
De țărmlul neștiut de unde nimeni
N-a mai venit și care ne-ngrozește
Făcându-ne mai lesne să-ndurăm
Urgiile de-aici, decât să tindem
Spre altele pe care nu le știm.
Și cugetul ne schimbă-n bieți mișei,
Încât firescul chip al hotărârii
Sub raza slabă-a gândului pălește,
Și-avânturile cele mai mărețe
Sub semnu-acesta se abat din drum
Și pier ca faptă. Dar tăcere, iat-o
Pe mândra Ofelia. Nimfă, pomenește
În ruga ta de mine, păcătosul.

OFELIA

Stăpâne scump, ce faci de-atâta vreme?

HAMLET

Smerite mulțumiri. Eu? Bine, bine...

OFELIA

Păstrez, măria ta, din parte-ți daruri,

Și vreau de mult să ți le-napoiez.

Primește-le, te rog.

HAMLET

Nu, nicidecum,

Eu niciodată nu ți-am dat nimic.

OFELIA

Mărite doamne, mi le-ai dat, știi bine,

Și însoțite de atât de dulci

Cuvinte,-ncât păreau și mai bogate.

De vreme ce mireasma le-a pierit,

Ia-le înapoi, căci pentru-o fire-aleasă

Bogatul dar își pierde-ntregul preț

Când cel ce-a dat se-arată rău la suflet.

Stăpâne, iată-le aci.

HAMLET

Ha! ha! Ești cinstită?

OFELIA

Stăpâne?

HAMLET

Ești frumoasă?

OFELIA

Ce vrei să spui, măria ta?

HAMLET

Că dacă ești cinstită și frumoasă, cinstea ta nu trebuie să stea la sfat cu frumusețea.

OFELIA

Dar stăpâne, cu cine oare s-ar putea mai bine însoți frumusețea decât cu cinstea?

HAMLET

Adevărat! Fiindcă puterea frumuseții e mai curând în stare să facă o codoașă din nevinovăție, decât nevinovăția să facă frumusețea să-i semene. Lucrul acesta părea cândva un paradox, însă vremurile de azi îi dau dreptate. Te-am iubit odată...

OFELIA

Cel puțin, stăpâne, așa m-ai făcut să cred.

HAMLET

N-ar fi trebuit să mă crezi. Fiindcă virtutea nu poate altoi un trunchi bătrân până într-atât, încât să nu se mai simtă nici urmă din ce-a fost înainte.

Nu te-am iubit.

OFELIA

Cu atât mai rău m-am înșelat.

HAMLET

Du-te la mănăstire! De ce să dai naștere unor păcătoși? Eu însumi sunt oarecum cinstit, totuși m-aș putea învinui de asemenea fapte, încât ar fi fost mai bine de nu mă aducea mama pe lume. Sunt prea semeț, răzbunător, ambițios și atâtea păcate îmi stau la îndemână, câte nu am gânduri să le cuprind, închipuire să le dau viață, sau răgaz să le înfăptuiesc. La ce bun să se mai târască între cer și pământ unul ca mine? Toți sânteni niște păcătoși nemaipomeniți. Să nu-l crezi pe nici unul dintre noi. Du-te la mănăstire! Unde e tatăl tău?

OFELIA

Acasă, măria ta.

HAMLET

Închideți ușile peste el, ca să nu facă pe nerodul decât la el acasă. Rămâi cu bine!

OFELIA

O, Doamne sfinte, ajută-i!

HAMLET

Dacă te măriți, îți dau ca zestre acest blestem: de-ai fi ca gheața de curată, ca zăpada de neprihănită și de bârfeală tot să nu scapi. Du-te la mănăstire! Du-te! Adio! Sau dacă trebuie să te măriți cu orice preț, ia un nerod, căci oamenii cu cap știu prea bine ce dihanii faceți din ei. La mănăstire! Du-te, cât mai repede. Drum bun!

OFELIA

O, puteri cerești! Tămăduiți-l!

HAMLET

Am auzit vorbindu-se destule și despre sulimanurile voastre. Dumnezeu v-a dat un chip și voi vă faceți altul; țopăiți, umblați în buiestru, pociți cuvintele, dați felurite porecle fapturilor Domnului și vă prefaceți poftetele în nevinovăție. Pleacă. Nu mai vreau să aud nimic; m-ați înnebunit. Îți spun că n-o să mai fie căsnicii. Toți cei care au apucat să se însoare mai demult o să trăiască, afară de unul. Ceilalți să rămână așa cum se află. Du-te la mănăstire!

(Iese.)

OFELIA

Cu minte-aleasă se destramă-aici!

El, ochi și grai și spadă totodată,

Curtean și cărturar și-ostaș.

Nădejdea

Și floarea-acestei mândre țări.

Oglinda

Și pilda frumuseții-n chip și port.

El, pilda tuturor, s-a prăbușit!

Iar eu, din doamne cea mai oropsită,

Ce supt-am mierea, cântul șoaptei lui,

Văd azi cum mintea-i ieri atotstăpână,

Cu aspru glas, din tonul lui clintit,

Răsună-asemeni unui clopot spart.

Făptura-i fără seamăn și în floare

De suflul nebuniei veștejită-i.

Vai mie, c-am văzut ce am văzut

Și văd acum ce mi-a fost dat să văd.

(Reintră Regele și Polonius.)

REGELE

Iubire? Alta-i suferința lui,

Iar spusele-i, deși-s cam fără șir,

Nu-s tocmai de nebun. În al său suflet

Tristețea lui clocește-un gând ascuns,

Și de-o rodi, mă tem, de vreo primejdie.

Ca s-o pre'ntâmpin deci, am hotărât

Să plece-n mare grabă-n Englitera

Să ceară-ntârziatul ei tribut.

Și poate-atâtea mări și țări străine

Cu noua lor priveliște s-alunge

Din inimă acel ceva ce-l roade

Și-l scoate din sărite. Ce crezi oare?

POLONIUS

Că bine-ar fi! Cred totuși că-nceputul

Și-izvorul suferinței lui pornește

Dintr-o iubire neîmpărțită.

Ofelia, tu nu mai ești ținută

Să-mi povestești ce spusu-ți-a Hamlet;

Aflat-am totul. Sire, cum ți-e voia,
Dar dacă socotești că-i nimerit,
Îngăduie-i reginei, mamei lui
Ca singură, după sfârșitul piesei,
Să-l întâlnească, să-i asculte păsul.
Reginei spune-i să-i vorbească neted.
Voi sta la pândă, cu-nvoirea ta,
S'-aud tot ce-or vorbi. De nici regina
Nu poate să-l descoase, atunci trimite-l
În Anglia, sau poate-ntemnițează-l
Oriunde gândul tău cel prea-nțelept
Va hotărî.
REGELE
Să fie precum zici.
Sminteala când la cei de sus s-arată
Nu trebuie în voia ei lăsată.
(*les.*)

SCENA 2

O sală în castel. Intră Hamlet și actorii.

HAMLET

Te rog spune tirada răspicat și curgător, așa cum am rostit-o eu; dacă însă te-apuci să răcnești, cum fac mulți actori de-ai voștri, pun mai bine pe crainicul târgului să-mi strige stihurile. Nici să nu dai din mâini prea tare, așa de pildă ca și cum ai tăia aerul cu ferestrăul. Fii cât mai potolit. Chiar în mijlocul noianului, al furtunii — ca să zic așa — în vârtejul pasiunii, trebuie să cauți să păstrezi o măsură care s-o mai astâmpere puțin. Oh! Mă doare în suflet când aud vreun vlăjgan cu căpățâna vârâtă într-o perucă, sfâșiind o pasiune în bucăți, făcând-o zdrențe, și spărgând urechile spectatorilor de la parter, care, de cele mai multe ori, nu sunt în stare să prețuiască altceva decât pantomime de neînțeles și gălăgia. Pe unul ca ăsta, ce se crede mai grozav decât Termagant și mai Irod decât Irod-împărat, aș pune să-l bată cu biciul. Te rog, ferește-te de astfel de lucruri.

ÎNTĂIUL ACTOR

Îți făgăduiesc, măria-ta.

HAMLET

Să nu fii totuși nici prea molatic. Dar lasă-te călăuzit de bunul simț. Potrivește fapta cu vorba și vorba cu fapta; ia aminte numai să nu depășești măsura; fiindcă tot ce întrece armura se abate de la scopul teatrului, acest scop fiind încă de la începuturile sale și până astăzi să se păstreze ca o oglindă a firii; să arate virtuții adevăratele ei trăsături, păcatului icoana lui și tuturor vremilor și vârstelor tiparul lor. Dacă depășești acest țel, sau dacă nu-l poți atinge, chiar de-ai face să rădă de prostănaci, nu poți decât să nemulțumești un om cu mintea întregă. Iar părerea unuia ca acesta trebuie, în prețuirea voastră, să atârne tot atât de greu cât mulțimea întregă care umple teatrul. Sunt și unii actori, i-am văzut jucând și am auzit pe alții ridicându-i în slava cerului, n-aș vrea să vorbesc cu patimă, care nu mai aveau nimic creștinesc în spusa lor, nici măcar înfățișarea de creștin, de păgân, sau chiar de om n-o mai

aveau. Se umflau în pene și răgeau de am ajuns să cred că i-a făcut oameni vreun salahor de-al creațiunii și că i-a făcut greșit, așa de cumplit maimuțăreau tot ce e omenesc.

ÎNTĂIUL ACTOR

Trag nădejde că noi am îndreptat oarecum cusurul ăsta.

HAMLET

Îndreptătit cu totul. Și nu îngăduiți celor ce fac pe paiatele să spună mai mult decât e scris pentru ei. Sunt unii care se pornesc pe râs, ca să facă să rădă câțiva spectatori nerozi, deși între timp se joacă vreo scenă însemnată, pe care ar trebui s-o asculte. Urât obicei! Și trădează o ambiție vrednică de milă la caraghiosul care se folosește de asemenea mijloace. Duceți-vă să vă pregătiți!

(Ies actorii, intră Polonius, Rosencrantz și Guildenstern.)

HAMLET

Ce s-a întâmplat, domnul meu? Dorește regele să asculte piesa?

POLONIUS

Da. Și regina de asemenea. Chiar acum.

HAMLET

Roagă-i pe actori să se grăbească.

(Iese Polonius.)

Voi doi vreți să dați ajutor ca să fie gata mai repede?

ROSENCRANTZ și GUILDENSTERN

Negreșit, măria-ta.

(Rosencrantz și Guildenstern ies.)

HAMLET

Hei, Horațio!

(Intră Horațio.)

HORAȚIO

Aici sunt, stăpâne drag, la porunca măriei tale.

HAMLET

Horațio, tu ești omul cel mai drept

Cu care am avut vreodat-a face —

HORAȚIO

O, scumpul meu stăpân...

HAMLET

Nu-i măgulire,

Căci ce folos aș trage de la tine,

Tu care-ai numai voia ta cea bună

Drept hrană și veștmânt? Ce lingușire

Cuvine-se săracului? Mai bine

Mieroasa limbă s-o lăsăm să lingă

Deșarta și neroada strălucire,

Genunchii să se-ndoaie din țâțâni

Câștigului adus prin lingușire.

M-auzi? De când mi-e sufletul stăpân,

Și știe osebi pe-un om de altul,

Pe tine te-am pecetluit și-ales;

Ai fost ca unul ce tot suferind,

Nu suferă nimic, bărbatul care

Primea lovirea sau surâsul soartei

Și mulțumea la fel pentru-amândouă.
Să fie binecuvântați acei
În care sângele și judecata
Se află-atât de bine contopite
Încât ei nu-s asemeni unui fluier
Ce-n degetele soartei va să cânte
Ce-i place ei. Dă-mi omul care
Nu-i robul patimei, și-l voi purta
În miezul inimii,-n străfundul ei,
Precum te port pe tine.

Dar destul.

Deseară-n fața regelui se joacă
O piesă amintind împrejurarea
De care ți-am vorbit, așa cum fost-a
Ucis al meu părinte. Rogu-te,
Pe când vei urmări desfășurarea,
Din răsputerea sufletului tău,
Pândește-l pe-al meu unchi.
Și dac-ascunsa
Nelegiuire nu va fi stârnită,
Ca un vânat, de-anume amănunte,
Atunci e necurată arătarea
Pe care am văzut-o amândoi,
Iar ale mele-nchipuiri sunt negre
Precum cuptorul lui Vulcan. Ia seama
La el, că ochii mei nu-l vor slăbi,
Și-apoi ne vom împărtăși gândirea,
Să talmăcim înfățișarea lui.

HORAȚIO

Bine, stăpâne. Dacă mi-o fura
Un cât de cât, pe când se joacă piesa
Și-mi scapă ochilor, atunci plătesc
Eu paguba.

HAMLET

Ia-ți locul. Iată-i vin. Eu trebuie acum să fiu nebun.
*(Marș danez. Fanfară. Intră regele, regina, Polonius,
Ofelia, Rosencrantz, Guildenstern și alții.)*

REGELE

Cum îi mai merge vărului nostru Hamlet?

HAMLET

Cum nu se poate mai bine, pe legea mea! Mă înfrupt din hrana
cameleonului: mă îndop cu aer, care e plin de făgăduințe. N-ai putea îngrășa
astfel un clapon.

REGELE

Răspunsul acesta nu mă atinge, Hamlet. Asemenea cuvinte nu sunt ale
mele.

HAMLET

Nici ale mele nu mai sunt.

(Către Polonius.) Domnul meu, după câte mi-ai spus, ai jucat teatru pe

vremuri, la universitate.

POLONIUS

Am jucat, măria-ta, și treceam drept un actor bun.

HAMLET Și ce rol ai jucat?

POLONIUS

Rolul lui Iuliu Cezar. Am fost ucis în Capitol. Mă ucidea Brutus.

HAMLET

Ce brutal din partea lui să omoare un cogeamite vițel. Sunt gata actorii?

ROSENCRANTZ

Da, stăpâne. Așteaptă porunca voastră.

REGINA

Vino încoace, scumpul meu Hamlet. Stai lângă mine.

HAMLET

Nu, mamă dragă, e aici un magnet care mă atrage mai mult.

POLONIUS

(cătreg rege) Oho, Ai auzit, măria-ta?

HAMLET

Domniță, mă pot culca în poala ta?

(Se așază la picioarele Ofeliei.)

OFELIA

Nu, măria-ta.

HAMLET

Vreau să zic, cu capul pe genunchii tăi?

OFELIA

Da, măria ta.

HAMLET

Crezi că m-am gândit la lucruri necuviincioase?

OFELIA

Nu cred nimic, măria-ta.

HAMLET

Strașnic gând, să stai între picioarele unei fecioare.

OFELIA

Ce anume, stăpâne?

HAMLET

Nimic.

OFELIA

Ești vesel, stăpâne.

HAMLET

Cine, eu?

OFELIA

Da, stăpâne.

HAMLET

Oh! Nu sunt decât piaița ta. Ce poate face un om pe lume decât să se bucure? Uită-te numai ce veselă arată mama. Și tatăl meu a murit numai de două ceasuri.

OFELIA

Cum? sunt de două ori două luni, stăpâne.

HAMLET

E așa de mult de-atunci? Dacă-i așa, dracul să mai poarte doliu, eu am să

mă-mbrac în negru. O! Ceruri! E răposat de două luni și încă n-a fost uitat. Atunci poți să tragi nădejde că amintirea unui om mare va dăinui o jumătate de an după săvârșirea sa din viață. Dar, pe Sfânta Născătoare, doar dacă a ctitorit biserici. Altminteri, o să aibă parte de uitarea tuturor, la fel cu calul de lemn, care poartă epitaful! Vai! vai! uitat e bietul călușel!

(Trâmbițele, sună. Urmează pantomima. Intră un rege și o regină ce par foarte îndrăgostiți. Regina îl îmbrățișează și el pe dânsa. Apoi ea îngenunchează și arată că-i face făgăduieli. El o ridică și-și pune capul pe umărul ei. Pe urmă, el se culcă pe o pajiște înflorită. Cum îl vede adormit, ea îl lasă singur. Îndată după ea intră un bărbat, care-i scoate lui coroana și o sărută, toarnă otravă în urechea regelui și iese. Regina se întoarce, îl găsește pe rege mort și dă semne de deznădejde. Ucigașul, împreună cu vreo două-trei personaje mute, se întoarce și el și pare că plânge alături de ea. Cadavrul este scos afară. Otrăvitorul o îmbie pe regină cu daruri; ea, se împotrivește la început și pare că-l disprețuiește, dar se înduplecă în cele din urmă și îi primește dragostea. Actorii ies)

OFELIA

Ce înseamnă asta, măria-ta?

HAMLET

Hei, asta e *miching mallecho*, și înseamnă nelegiuire.

OFELIA

Pesemne că ni s-a înfățișat subiectul piesei.

(Intră Prologul.)

HAMLET

O să aflăm acum de la actorul acesta. Actorii nu pot păstra nici o taină.

Spun totul.

OFELIA

O să ne spună ce însemnează scena aceea mută?

HAMLET

Da. Și orice altă scenă mută pe care i-ai înfățișa-o. Să nu te rușinezi să-i arăți orice și nici el n-are să se rușineze să-ți spună ce înseamnă.

OFELIA

Ești răutăcios, ești răutăcios. Vreau să ascult piesa.

PROLOG

Pentru a noastră tragedie

Rugămu-ne de îndurare

Și vă cerem ascultare.

(Iese.)

HAMLET

E oare un prolog sau deviza de pe un inel?

OFELIA

E scurt, măria-ta.

HAMLET

Ca și dragostea femeii.

(Intră doi actori: un rege și o regină.)

REGELE DIN PIESĂ

De treizeci de ori al lui Apollo car

A dat ocol abisului sărat

Al lui Neptun precum și l-al lui Tellus

Tărâm rotund. Și treizeci de duzini
De luni, cu-a lor lumină de-mprumut
Trecut-au tot de-atâtea ori prin lume
De când prin dragoste-ale noastre inimi
Și mâinile prin nuntă ni-s unite
Cu cele mai sfințite legături.

REGINA DIN PIESĂ

O, soarele și luna de ne-ar da
Să numărăm ocolurile lor,
De tot atâtea ori ca pân-acum,
Nainte de-a se stinge dorul nostru!
Vai mie, însă: ești bolnav de-o vreme
Și-atât de abătut și de schimbat,
Că mă-nspăimânt. Și totuși spaima mea
Nu trebuie, stăpâne, să-ți dea grijă;
Că frica și iubirea la femei
Se cumpănesc întru nimic și-n totul.
Tu știi, iubirea mea ți-a dat dovezi,
De-o seamă-mi sunt și dragostea și frica
Și-acolo unde dragostea e mare
Se schimbă-n teamă cea mai mică grijă
Și-acolo unde temerile cresc
Sporește și iubirea deopotrivă.

REGELE DIN PIESĂ

Simt, dragoste, c-am să te las curând;
Puterile treptat mă părăsesc,
Iar după moartea mea tu vei trăi
Pe lumea asta mândră, prea cinstită
Și răsfățată. Poate s-ai și parte
De-un soț blajin.

REGINA DIN PIESĂ

O, cruță-mă, te rog!
O nouă dragoste ar fi trădare,
Blestem asupra-mi soț urmaș de-mi iau,
Că nimeni nu nuntește-a doua oară
De n-a ucis pe mirele dintâi.

HAMLET

(aparte) Amar pelin, amar pelin.

REGINA DIN PIESĂ

Temeiul unei cununii de-a doua
Nu-i dragostea, ci numai socoteala,
Pe soțul mort l-ucid a doua oară
Când celalt soț în pat m-o săruta.

REGELE DIN PIESA

Te cred că spui doar gândul ce-l gândești;
Dar noi uităm ades ce-am hotărât.
Căci scopu-e doar un rob al amintirii;
Pornit cu-avânt, dar prea plăpând din fire:
Un fruct necopt, legat de creanga sa,

Ce cade singur când a dat în pârg.
Căci noi pe noi uităm a ne plăti
De datoria ce ne-o datorăm.
Ce-n toiul patimii ne-am pus în gând,
Când patima s-a stins, s-a dus și gândul.
În focul lor, dureri și bucurii
Își mistuie și tâlcul și ființa:
Când bucuria-n voie se răsfată,
Atunci durerea mai amarnic plânge,
Iar jalea râde, râsul jeluiește
La cea mai ne-nsemnată întâmplare
Pământul nu-i ciudat, nici veșnic nu-i;
Cum trece dragostea, norocul trece,
Nu știm care din noi călăuzește.
Când cade-un om de seamă, ai lui zboară;
Calicu-ajuns, dușmanii-l îndrăgesc.
Iar dragostea se ține de noroc:
Nu duce lipsă de prieteni omul
Când el nevoie n-are de nimic,
Dar cel ce-i pune totuși la-ncercare
Când e-n impas, dușmani și i-a făcut.
Dar vorba ca să n-o schimb și să-nchei,
Voința, soarta-așa ni-s dezbinat:
Întâi zadarnic stăm și plănuim
Că tot ce plănuim e spulberat;
Al nostru-i gândul, nu și-nfăptuirea-i
Dar moară-ți soțul, mort îți e și gândul.

REGINA DIN PIESĂ

Să n-am de pâine și lumină parte,
De somn și voioșie zi și noapte,
Să-mi fie crez și dor doar deznădejdea,
Și-un trai de schivnic pus în fiare soarta-mi.
Năpasta-n fața căreia pălește
Al bucuriei chip, să iasă-n calea
A tot ce mi-am dorit, să-l nimicească.
Pedeapsă veșnică să cadă-asupra-mi
Aci și dincolo de lume, dacă
O dată văduvă, mă fac mireasă.

HAMLET

Dar dacă nu se ține de cuvânt!

REGELE DIN PIESĂ

Greu jurământ. Mă lasă, dragă, singur,
Mi-e duhul tulbure și-aș vrea o clipă
Să uit în somn povara zilei.

REGINA DIN PIESĂ

Dormi

Și fie somnul leagăn minții tale
Iar ceasul rău, departe-n veci de noi.

(Iese.)

HAMLET

Cum vi se pare piesa, doamnă?

REGINA

Cred că regina face prea multe jurăminte.

HAMLET

Da, dar își va ține cuvântul.

REGELE

Cunoști subiectul piesei? Nu e nimic supărător?

HAMLET

Nu, nu, ei nu fac altceva decât să glumească. O otrăvire în gluma. Nu poate jigni pe nimeni.

REGELE

Cum se numește piesa?

HAMLET

Capcana de șoareci. Cum? Bineînțeles la figurat. Piesa înfățișează un omor ce s-a întâmplat la Viena. Pe duce îl cheamă Gonzago și pe soția sa Baptista. Veți vedea îndată că e o ticăloșie fără seamăn. Dar ce ne pasă nouă? Pe maiestatea-voastră și pe noi, cei cu suflete curate, nu ne atinge cu nimic. Gloaba împunsă n-are decât să zvârle, noi ne ținem bine în șa.

(Intră Lucianus.)

Acesta e un oarecare Lucianus, nepotul regelui.

OFELIA

Ce bine joci rolul corului, măria-ta.

HAMLET

Aș putea tălmăci ce se petrece între tine și iubitul tău numai de-aș vedea jocul păpușilor.

OFELIA

Vai! ce înțepător ești, stăpâne! Ce înțepător!

HAMLET

Te-ar costa un geamăt ca să-mi tocești vârful.

OFELIA

Încă și mai bine și mai rău.

HAMLET

Așa sunt soții... începe o dată, ucigașule! Lasă strâmbăturile astea, blestemate și începe! Haide! Corbul răgușit croncăne a răzbunare

LUCIANUS

Când negru, aprigi mâini, prielnic ceas,

Prilej sosi, otravă descântată,

Și-n preajmă nici un suflet viu rămas.

Tu, zeamă puhavă și-amestecată,

Din buruieni culese-n miez de noapte,

De trei afurisenii-nveninată

Și de trei ori spurcată de Hecate

Cumplita-ți vrajă-n trup și sănătate.

(Toarnă otravă în urechea celui adormit.)

HAMLET

Îl otrăvește în grădină, ca să-i ia coroana. Îl cheamă Gonzago. Povestea e adevărată și scrisă într-o italiană aleasă. Veți vedea îndată cum câștigă ucigașul iubirea soției lui Gonzago.

OFELIA

Regele se ridică.

HAMLET

Cum? Se sperie de un foc de paie?

REGINA

Cum se simte stăpânul meu?

POLONIUS

Încetați jocul!

REGELE

Aduceți lumini! Haideti!

POLONIUS

Lumină, lumină, lumina!

(Ies cu toții în afară de Hamlet și Horațio.)

HAMLET

Tu lași să geamă ciuta săgetată,

Să zburde cerbul teafăr cât o vrea.

Pe când plâng unii, alții se desfată:

Așa e lumea de când este ea.

Dacă soarta va fi vitregă cu mine de aci încolo, nu crezi oare, domnul meu, că stihurile acestea cu o pădure de pene la pălărie și cu doi trandafiri de Provența pe pantofii mei m-ar putea face să fiu primit într-o trupă de actori?

HORAȚIO

La partea jumătate.

HAMLET

Ba pe de-a-ntregul.

Că tu, prietene, mă crezi,

Acest regat părăginit

Ce-a fost de Dumnezeu iubit

E stăpânit de-o... bufniță.

HORAȚIO

Nu strica dacă-i puneai o rimă.

HAMLET

O, dragul meu Horațio, pun rămășag o mie de galbeni pe spusele stafiei. Văzut-ai ceva?

HORAȚIO

Foarte bine, măria ta.

HAMLET

Când a fost vorba de otravă.

HORAȚIO

Am băgat de seamă.

HAMLET

Aha! Haide, să vină muzica!

Să vie flautiștii!

Căci piesa dacă regelui nu-i place

Desigur că i-a dispăcut și pace!

Să vie muzica!

(Intră Rosencrantz și Guildenstern.)

GUILDENSTERN

Bunul meu stăpân, îngăduie-mi să-ți spun un cuvânt.

HAMLET

Și o întreagă poveste, domnul meu.

GULDENSTERN

Regele, stăpâne...

HAMLET

Ce i s-a întâmplat, domnul meu?

GULDENSTERN

S-a retras în odăile sale nespus de tulburat.

HAMLET

Din pricina băuturii?

GULDENSTERN

Nu, măria ta, din pricina mâniei.

HAMLET

Ar fi fost cu mult mai înțelept dacă ai fi împărtășit aceasta medicului său, fiindcă nu m-aș încumeta eu să-i dau o curățenie, s-ar putea să se înfurie și mai rău.

GULDENSTERN

Stăpâne, fii bun și pune oarecare rânduială în vorbă și nu te abate atât de tare de la cele ce am să-ți spun.

HAMLET

Iată, m-am domolit, domnul meu; vorbește.

GULDENSTERN

Regina, mama măriei tale, cu sufletul plin de durere, m-a trimis înapoi.

HAMLET

Fii binevenit!

GULDENSTERN

Nu, bunul meu stăpân, curtenia aceasta nu e tocmai nimerită. Dacă binevoiești să-mi dai un răspuns bine chibzuit, am să împlinesc porunca mamei măriei tale; iar dacă nu, să-mi fie cu iertare, am să mă înapoiez, punând capăt însărcinării mele.

HAMLET

Nu pot, domnul meu.

GULDENSTERN

Ce anume, stăpâne?

HAMLET

Să-ți dau un răspuns bine chibzuit. Nu sunt teafăr la minte. Dar, domnul meu, dacă-i vorba de un răspuns așa cum sunt eu în stare, oricând la porunca domniei tale, sau, mai bine zis, a mamei. Destul acum, să trecem la fapte. Ziceai că mama...

ROSENCRANTZ

Purtarea măriei tale a uimit-o și a umplut-o de mâhnire.

HAMLET

Nemaipomenit e fiul ăsta care e în stare să-și uimească în așa hal mama! Dar această uimire a mamei nu are nici o urmare? Spune!

ROSENCRANTZ

Dorește să stea de vorbă cu măria-ta în iatacul său, înainte de culcare.

HAMLET

Ne vom supune, chiar de-ar fi de zece ori mama noastră. Mai dorești și altceva?

ROSENCRANTZ

Stăpâne, într-o vreme țineai la mine.

HAMLET

Și mai ȚIN și acum, o jur pe aceste scule apucătoare și hoațe. (*Își arată mâinile.*)

ROSENCRANTZ

Bunul meu stăpân, care e pricina tulburării tale? Îți fereci singur lanțurile, când îți ascunzi necazurile față de un prieten.

HAMLET

Nu. Înainte de loc, domnul meu.

ROSENCRANTZ

Cum se poate? Când regele însuși te numește moștenitor la tronul Danemarcei?

HAMLET

Da, domnul meu, dar până ce crește iarba... zicătoarea s-a cam învechit. (*Intră actorii cu flaute.*)

HAMLET

Ah, flaute! Dați-mi unul să-l văd. Și, ca să isprăvesc cu voi... (*lui Guildenstern*). De ce tot îmi dai târcoale, de parc-ai vrea să mă prinzi în laț?

GUILDENSTERN

O, dacă datoria mă face prea îndrăzneț, dragostea mă face nepoliticos?

HAMLET

Nu prea înțeleg. Vrei să cânti cu flautul ăsta?

GUILDENSTERN

Nu pot, stăpâne.

HAMLET

Te rog eu.

GUILDENSTERN

Crede-mă că nu pot.

HAMLET

Te rog din suflet.

GUILDENSTERN

Nu știu nici măcar să-l mânuiesc, măria ta.

HAMLET

E la fel de ușor cum ar fi să minți. Potrivește degetul cel mare și celelalte patru degete pe aceste găurele; pune-l la gură și suflă în el; și flautul va viersui cea mai încântătoare muzică. Uite, acestea sunt clapele.

GUILDENSTERN

Dar nu-i pot smulge nici un sunet armonios.

HAMLET

Vrei să mă faci să cânt, vrei să arăți că-mi cunoști strunele; vrei să smulgi până și inima tainei mele, vrei să mă faci să vibrez de la nota cea mai joasă până la cea mai înaltă. Acest micuț instrument e plin de melodii, de sunete minunate, și totuși nu-l poți face să vorbească. La naiba, cum îți închipui că sunt mai ușor de mânuit decât un fluier? Poți să mă iei drept orice fel de instrument, oricât m-ai suci, tot n-ai să mă faci să cânt. Dumnezeu să te aibă în pază, domnul meu.

(*Reintră Polonius.*)

POLONIUS

Stăpâne, regina vrea să-ți vorbească numaidecât.

HAMLET

Vezi norul acela în chip de cămilă?

POLONIUS

Pe sfânta liturghie, într-adevăr, e întocmai ca o cămilă.

HAMLET

Eu găsesc că seamănă cu o nevăstuică.

POLONIUS

Este adus de spate ca o nevăstuică.

HAMLET

Sau ca o balenă?

POLONIUS

Chiar ca o balenă.

HAMLET

Atunci, am să vin îndată la mama. Oamenii ăștia mă scot din sărite. Vin îndată.

POLONIUS

Mă duc să-i spun.

(Iese Polonius.)

HAMLET

Îndată, e ușor de zis. Prieteni, lăsați-mă singur.

(Ies Rosencrantz, Guildenstern, Horațio etc.)

HAMLET

Acum e ceasul vrăjilor de noapte,
Când cască cimitirile, când iadul
Răsuflă-a molimă-ntr-această lume
Acum aș bea și sânge cald, aș face
Vreo faptă-atât de rea, că ziua însăși,
Văzând-o, s-ar cutremura. Tăcere.
M-așteaptă mama. Inimă, nu-ți pierde
Adevărata fire. Nu lăsa
Să intre sufletul lui Nero-n pieptu-mi.
Pot fi chiar crud, dar nu neomenos:
Să am pumnale-n glas, dar nu și-n mâini.
Fățarnic fie-mi sufletul și graiul
Și-oricât de aspru-n vorbe-aș veșteji-o,
Tu, suflete, nu-ngădui vreodată
Cuvântu-mi să-l pecetluiesc prin faptă.
(Iese.)

SCENA 3

O sală în castel. Intră regele.

Rosencrantz și Guildenstern

REGELE

Nu-mi place și găsesc că nu-i cuminte

Să las frâu slobod nebuniei lui.

Fiți gata deci. Vă pregătesc solia,

Iar el vă va-nsoți în Englitera;
Nu pot să-ngădui ceas de ceas în preajmă-mi
Amenințările smintelii lui.

GULDENSTERN

Ne pregătim de drum. E pentru noi
O sfântă și pioasă datorie
Să ne-ngrijim de mântuirea-atâtor
Și-atâtor inși a căror vieți și pâine
Sunt strâns legate de măria-ta.

ROSENCRANTZ

Și-un om de rând și singur e ținut
Din toată vloga sufletului său
Să-și apere de nimicire viața.
Cu-atât mai mult acelui de-a cărui soartă
Ființa tuturor-i strâns legată.
Când moare-un rege, el nu moare singur:
Ca o vârtoare, trage după sine
Tot ce-i prin jur. E-o roată uriașă
De culmea celui mai nalt munte prinsă
Și de-ale cărei spițe mari lipite-s
Mărunte amănunte fără număr.
Când cade roata, micile făpturi
Se prăvălesc — urmare ne'nsemnată —
În vuietul ruinii. Totdeauna,
Când regele suspină, țara geme.

REGELE

Gătiți-vă pentru-acest grabnic drum,
Vă rog; am hotărât să stăvilesc
Această spaimă care prea de tot
A luat-o razna.

ROSENCRANTZ și GULDENSTERN

Vom fi gata, sire.

(Rosencrantz și Guildenstern ies. Intră Polonius.)

POLONIUS

Se-ndreaptă spre iatacul mamei sale,
Stăpâne. Eu voi sta după perdea
S-aud tot ce-și vorbesc. Mă țin chezaș
Că ea-l va dojeni cu mare-asprime.
Dar cum ai spus — și prea-nțelept grăit-ai —
Un alt ascultător, nu numai mama
— Căci mama e firesc părtinitoare —
Să tragă cu urechea din loc sigur.
Rămâi cu bine, ocrotitorul meu;
'Nainte de ora stingerii mă-ntorc
Să-ți spun tot ce-am aflat.

REGELE

Îți mulțumesc.

(Iese Polonius.)

Păcatu-mi râncezită la cer duhnește.

Blestemul cel mai vechi apasă asupra-i:
Uciderea de frate! Să mă rog
Aș vrea și nu pot. Tare mi-e dorința
Și vrerea mi-e la fel de tare, totuși
Păcatul îmi înfrânge năzuința
Și ca un om aflat între ispite
Potrivnice, nu-ncep nu-ncep nimic și preget,
Din două n-alegând nici una. Cum?
De-ar fi această blestemată mână
De sângele de frate îngroșată,
Au n-are cerul blând destule ploi
S-o spele albă ca zăpada? Oare
La ce-o fi bună mila dacă nu
Să-nfrunte chipul crimei? Ce e ruga,.
De nu-i puterea ceea îndoită
De-a ne feri nainte de păcat
Și-a ne ierta apoi după cădere?
Să cercetez. Am săvârșit păcatul.
Ce fel de rugă mi se potrivește?
„Și iartă-mi, Doamne, mârșava mea crimă.”
Dar asta nu se poate, câtă vreme
Mai sunt în stăpânirea-acelor lucruri
Ce-mpinsu-m-au să fac omor, și-anume
Regina mea, trufia-mi și coroana.
Poți fi iertat păstrându-ți rodul crimei,
Pe căile piezișe ale lumii
Păcatul poate, cu-aurita-i mână,
S-abată și dreptatea de la țelu-i,.
Și-ades văzut-am mârșavu-i câștig,
A legii hotărâre cumpărând-o.
Acolo sus nu-i însă tot așa,
Nu-ncap acolo măsluieli, acolo
Se merge fără greș cu cercetarea,
Iar noi, de față cu-ale noastre fapte
Ce rânjetul și chipul și-l arată,
Siliți suntem a ne mărturisi.
Atuncea? Ce mai am? Doar pocăința?
S-o-ncerc ce poate. Ce nu poate oare?
De însă nu mă pot căi, e vană.
Cât sunt de slab! O, gând ca moartea negru,
O, suflet încleiat care te zbați
Să scapi, și totuși tot mai mult te-nclei!
O, îngeri, ajutor! fie-vă milă;
Jos, voi, genunchi semeți, până-n pământ,
Tu inimă de-oțel, te fă plăpândă
Ca trupușorul unui nou-născut.
Dar poate totul va fi bine.
(Îngenunche și se roagă. Intră Hamlet.)
HAMLET

Acum ar fi s-o fac. E-n rugăciune.
Acum e clipa. Și se duce-n ceruri.
Și astfel mă răzbun.
Să chibzuiesc.
Un ticălos ucisu-l-a pe tata
Și singurul său fiu, eu, îl trimit
Pe ticălos în cer.
Nu-i răzbunare asta, ci răsplată.
El l-a răpus, cumplit, pe tatăl meu
Îngreuiat de masă, cu păcate
În plină floare, ca-nflorirea-n mai,
Și cât de mari, o știe numai cerul,
Dar după-mprejurări, și-a mea părere
Sunt grele foarte, atunci, drept răzbunare...
Când tocmai sufletu-i, curat prin rugă,
De moarte-i pregătit, eu îl ucid.
Nu.

Stai, spadă, că vei fi cu mult mai crudă
Beat-mort sau în turbare când o fi,
În patu-i de incest și desfătare
La jocuri, blestemând, și-n orice stări
Ce nu-l găsesc de mântuire, — atunci îl
Izbești să dea cu tălpile de cer,
Iar sufletu-i cel blestemat să fie
Mai negru decât iadu-n care intră.
M-așteaptă mama. Leacul ăsta doar
De-ți mai lungește zilele bolnave.

(Iese.)

REGELE *(ridicându-se)*

Cuvântu-mi zboară, gândul mi-e stingher,
Cuvinte fără gând n-ajung la cer.

(Iese.)

SCENA 4

Iatacul reginei. Intră regina și Polonius

POLONIUS

Sosește-ndată. Spune-i răspicat
Că poznele-i au întrecut măsura.
Că scut ai stat între-a măriei sale
Mânie și Hamlet.

M-ascund acolo. Te rog, fii aspră.

HAMLET

(în culise) Mamă, mamă, mamă!

REGINA

N-ai grijă. Ți-am făgăduit. Acum

Retrage-te. L-aud că vine.

(Polonius se ascunde după perdea. Intră Hamlet.)

HAMLET

Ei, mamă, despre ce e vorba?

REGINA

Hamlet, jignit-ai greu pe tatăl tău.

HAMLET

Jignit-ai, mamă, greu, pe tatăl meu,

REGINA

Ia seama, nu-mi răspunde fără rost.

HAMLET

Ia seama, nu-ntreba fără rușine.

REGINA

Hamlet, ce-nseamnă asta?

HAMLET

Care asta?

REGINA

Uiți cine sunt?

HAMLET

Pe sfânta cruce, nu!

Regină ești, iar azi nevasta chiar

A fratelui bărbatului dintâi,

Iar din păcate, însăși mama mea.

REGINA

Prea bine, atunci am să-ți trimit pe cei

Ce se pricep cum trebui să-ți vorbească.

HAMLET

Șezi jos și n-ai să miști din loc 'nainte

Să-ți pun în față o oglindă-n care

Ai să te vezi aproape-așa cum ești.

REGINA

Ce vrei să faci? Să mă omori? Săriți, săriți!

POLONIUS Ce s-a-ntâmplat? Săriți, săriți!

HAMLET

(scoțând sabia)

Un șobolan! Pe-un galben, că e mort!

(Împunge cu sabia prin draperie.)

POLONIUS

Am fost ucis!

REGINA

O, Doamne, ce-ai făcut?

HAMLET

Nici eu nu știu. Nu-i regele, cumva?

REGINA

Ce crâncenă și ce cumplita faptă!

HAMLET

Aproape-aidoma, o, scumpă mamă,

Cât să ucizi un rege și pe urmă

Să te măriți cu însuți al său frate.

REGINA

Cât să ucizi un rege?

HAMLET

Doamnă, da,
Așa am spus. Iar tu, rămâi cu bine,
Biet prost, cutezător și nepoftit.
Te-am luat drept altul, care ți-e stăpânul.
Primește-ți soarta. Te-ai încredințat
Că-i primejdios să prea te afli-n treabă.
De ce-ți frângi, mamă, mâinile? Destul.
Șezi la un loc, și lasă-mă să-ți frâng
Eu inima. Și-așa voi face dacă
Făcută nu-i din prea vârtos aluat
Și dacă blestemata-obișnuință
N-a oțelit-o în așa măsură
Că nu-i fior s-o poată-nduioșa.

REGINA

Dar ce-am făcut că-ngădui limbii tale
Să-mproaște-n mine cu venin?

HAMLET

O faptă

Ce veștejește harul și bujorii
Sfielii, iar virtutea o numește
Fățărnicie, smulge și coroana
De trandafiri a dragostei curate
Și-n locul ei așază doar buboaie.
Din sfântul legământ al cununiei
Un jurământ de cartofor ea face,
E-o faptă care smulge însuși duhul
Din trupul legii, și-n șirag de vorbe
Credința ne-o preschimbă.

Se-nroșește

Și fața cerului și chiar această
Plămadă deasă cu-al ei jalnic chin
Doar auzind de ea se-mbolnăvește
Ca-n fața judecății de apoi.

REGINA

Vai mie, oare ce am săvârșit
De tuni și fulgeri astfel împotriva-mi?

HAMLET

Privește-acest portret și-acestălalt,
În care cei doi frați sunt zugrăviți.
Cât farmec, vezi-l, e pe chipu-acesta:
Cu părul inelat al lui Hiperion,
Cu fruntea parcă a lui Jupiter,
Cu ai lui Marte ochi poruncitori
Și plini de-amenințare, și-o statură
Asemeni celei a lui Hermes, crainic
Văzut sub cer, pe-o culme pogorât.
O-ntruchipare și o plâsmuire
De parcă zeii toți și-au pus pecetea
S-arate lumii ce-nsemnează-un om.

Acesta fost-a soțul rău. Și-acum
Privește-l și pe celalt: ca neghina-i
Ce crește-n spicul-frate și-l usucă.
N-ai ochi? Ai fost în stare să cobori
Mărețul munte dătător de viață
Și-n mlaștina-asta să te-nfunzi? N-ai ochi?
Nu poți să spui că-i vorba de iubire,
C-al sângelui pojar, la vârsta ta
S-a stins, s-a cumițit. Ce cumițenie
E asta însă care te-a-ndemnat
Să cazii de unde-ai fost la ce-ai ajuns?
Desigur, ai simțire, căci altminteri
Nu te-ai putea mișca. Simțirea-ți însă
Lovită-i de dambla. Nici nebunia
Nu poate rătăci-n așa măsură,
Căci niciodată simțul nu-i robit
Cu totul, ci-și păstrează oarecare
Putință de-a alege, ce-i slujește
Să poată osebi măcar atât.
Ce drac a fost cel ce te-a păcălit
De parcă te-ai jucat de-a baba oarba?
Ochi fără simțuri, simțuri fără văz.
Auz lipsit de mâini, de ochi, mirosul
Lipsit de toate, nici chiar un crâmpei
Beteag al unui simț nevătămat
Nu poate-n gropi să dea așa!
O, tu, rușine! unde ți-e roșeața?
Tu, iad în răzvrătire, dacă poți
Și-n oasele unei femei trecute
Să clocotești așa, dă voie-atunci
Și-nflăcărării tinereți, în focu-i
Virtutea ca pe-o ceară s-o topească.
Rușinea nu mai este nicăieri
Când patima-asmuțită, dând năvală,
Aprinde chiar și gheața, care arde
Atât de tare-ncât din judecată
Își face o codoașă.

REGINA

Încetează, Hamlet.

Ai îndreptat a mea privire
Spre-adâncurile sufletului meu
Și văd în el atâtea negre pete,
Ce n-au să iasă.

HAMLET

Nu, dar să trăiești
În rânceda sudoare-a unui pat
Soios și puhav, să mi te dezmierti,
Să te desfeți în cocina spurcată...

REGINA

Nu-mi mai vorbi așa, Hamlet, o, nu!
În sufletu-mi cuvintele-ți pătrund,
De parcă sunt pumnale ascuțite.
O, drag Hamlet, nu-mi mai vorbi așa!
HAMLET

Un ticălos și-un ucigaș, un rob
Ce nici a mia parte nu-i din cel
Ce-a fost stăpânul tău. Un măscărici
De regi, pungaș de sceptre și de tronuri,
Și care fură de pe raft coroana
Cea fără preț și-o bagă-n buzunar!

REGINA

O, cruță-mă, Hamlet!

HAMLET

Un rege

De Vicleim, în petice și zdrențe...

(Intră Duhul.)

O, scapă-mă, și-asupra mea deschide-ți
Aripile, ceresc ocrotitor.
Sfințita-ți față, spune-mi, ce dorește?

REGINA

Vai mie, e nebun.

HAMLET

Nu vii cumva să-ți mustri fiul care
Tot zăbovind își irosește vremea
Și patima, lăsând neîndeplinită
Cumplita faptă a poruncii tale?
O, spune-mi!

DUHUL

Nu uita că vin la tine
Doar ca s-ascut imboldul tău tocit.
Dar iată deznădejdea mamei tale:
Fii scut între-al ei suflet zbuciumat
Și-a ei ființă. În trupurile slabe
Gândirea bântuie mai cu putere.
Vorbește-i, Hamlet.

HAMLET

Ce-i cu tine, mamă?

REGINA

Cu tine ce-i, vai miel!

Că stai așa cu ochii ținta-n gol
Vorbind văzduhului cel fără trup?
Sălbatic gând în ochii tăi pândește
Și ca ostașii-n somn când sună-alarma
Stau firele-ți de păr în cap zbârlite.
De parcă-au prins viață. Dragă Hamlet,
Pe arșița și focul urii tale
Revarsă unda rece a răbdării.
La ce te uiți?

HAMLET

La el mă uit, la el!
Privește-l cum ne fulgeră din ochi
Și cât de palid e! Dreptatea lui
Unită cu-al său chip, ar fi în stare,
De ar vorbi, să miște și o piatră.
O, nu, nu te uita la mine. Nu vreau
Să fiu clintit din aspra-mi hotărâre
De ochii-ți triști. Iar ce-am de gând să fac
Și-ar pierde-atunci adevărata-i față.
Și-n loc de sânge-ar curge numai lacrimi.

REGINA

Dar cui îi spui acestea toate, Hamlet?

HAMLET

Nu vezi nimic?

REGINA

Nimic, și totuși văd
În jurul nostru tot ce-i de văzut.

HAMLET

Și nici n-ai auzit nimic?

REGINA

Nimic,
Afară de noi înșine și-atât.

HAMLET

Dar uite-l, vezi cum se depărtează,
Pe tatăl meu, ca-n viață-nveșmântat,
Și cum se duce, iată-l, prin portal.

(Iese Duhul.)

REGINA

E născocirea minții tale doar:
În astfel de deșarte plăsmuiri
E foarte iscusită nebunia.

HAMLET

Cum? Nebunia?

Dar pulsu-mi bate aidoma cu-al tău,
Măsura lui e-a însăși sănătății
Și ce-am rostit nu-s vorbe de nebun;
Încearcă-mă, să vezi că-ți spun din nou
Aceleași spuse fără să-mi pierd șirul.
Pe sfântul har, o, mamă, nu-ți așterne
Acest balsam adormitor pe suflet,
Că nu păcatul tău, ci nebunia-mi
Vorbește așa. Pe locu-nsângerat
O piele subțire-ar prinde coajă,
Sub care însă nevăzut puroiul
Ar cotropi lăuntrul putrezit.
Tu spovedește-te dumnezeirii,
Ferește-te de-a mai cădea-n ispită
Și pocăiește-te. Gunoiul nu-l întinde

Pe bălării ca să le-ngrași mai tare.
Și, mamă, îți mai cer să-mi ierți virtutea.
Că-n aste vremi ce găfâie-n plăceri,
Virtutea însăși trebuie să ceară
Iertare viciului și să-ngenunehe
În fața lui s-o lase să-l ajute.

REGINA

O, Hamlet, mi-ai frânt inima în două.

HAMLET

Aruncă partea-i rea, ca să trăiești
O viață mai curată cu cealaltă.
Deci, noapte bună. Nu te duce însă
În patul unchiului. Fii ca și cum
Ai fi virtuoasă, chiar de n-ai virtute,
Căci monstru-acesta-obișnuința, care
Simțirea toată ne-o mănâncă, este
Un diavol năvălit, dar și un inger,
Ce faptelor frumoase deopotrivă
Le dă veșminte lesne de purtat.
Tu stăpânește-te la noapte. Măine
Cu-atât mai lesne te vei stăpâni,
Și-așa-ți va fi mereu tot mai ușor,
Căci stă-n puterile obișnuinții
Să schimbe-aproape și tiparul firii,
Chiar și pe diavol să îl stăpânească,
Sau ca prin farmec chiar să îl alunge.
Deci înc-o dată, noapte bună, mamă,
Iar când nevoia binecuvântării
Se va trezi și-n tine, am să-ți cer
La rândul-mi binecuvântarea ta.

(Arătându-l pe Polonius.)

Cât despre domnu-acesta, mă căiesc;
Dar asta-a fost a cerului voință:
Prin el pe mine și pe el prin mine
Să ne lovească. Fost-am slujitorul
Și biciul hotărârilor cerești.
Mă voi griji de el și-am să răspund
De moartea lui. Deci noapte bună iar,
Și de-am fost crud, am fost spre-a fi milos...
Începe rău — dar fi-va și mai rău.

O vorbă încă, mamă.

REGINA

Ce să fac?

HAMLET

Nimic din tot ce te-am rugat, firește.
Tu lasă-l iar pe regele cel puhav
În patul său să te ademenească,
De-obraji să te ciupească ștregărește,
Să-ți zică șoricelul lui iubit,

Și-n schimbul unor scârnavе săruturi
Sau pipăieli prelinse pe grumaz
Cu degetele lui afurisite,
Destăinuiește-i adevărul tot
Și-anume că nu sunt nebun de loc,
Ci numai mă prefac. I-ar prinde bine.
Căci numai o regină cumpătată,
Frumoasă și cuminte, n-ar fi în stare
S-ascundă de-un motan, de un liliac
Și de-un broscoi o știre ca aceasta.
Că altul cine-ar mai putea s-o facă?
Și-n ciuda judecății și a tainei
De care ești și tu legată, suie
Pe-acoperișuri și deschide coșul,
Dă drumul păsărilor să-și ia zborul
Și-asemenea maimuții din poveste
Tu bagă-te în coș, să vezi cum e,
Și frânge-ți gâtul.

REGINA

Fii sigur: dacă vorbele-s făcute
Din răsufare, iar suflarea dacă
Din viață e făcută, nu am viață
Să pot sufla o vorbă din ce-ai spus.

HAMLET

Eu trebuie să plec în Englitera. Știi?

REGINA

Uitasem, vai! S-a hotărât așa.

HAMLET

Scrisorile au fost pecetluite,
Cei doi colegi ai mei, în cari mă-ncred
Ca-n două vipere colțate, duc solia.
Ei trebuie să-mi netezească drumul
De-a dreptul în capcană. Treaba lor.
Căci jocul e să-i faci să sară-n aer
Cu pocnitoarea lor cu tot pe meșteri
Și rău mi-ar merge de n-aș izbuti
Să sap de-un cot pe dedesubtul minei
Și-n lună pe mineri să-i năpustesc.
O, ce plăcut să vezi că se-ntâlnesc
Pe-aceeași matcă două vicleșuguri.

(Arată spre Polonius.)

Cu omul ăsta-ncep să-mi fac de drum,
Să-l duc târâș deci pe burtoș alături.

Cu bine mamă. Sfetnicul acesta
Ce-n viață-a fost flecar și nătărău
Și cam mișel, acum, într-adevăr,
E liniștit, tăcut și foarte grav.
Poftește, domnul meu, să isprăvim
Iar ție, noapte bună, mamă.

(Ies unul într-o parte, celălalt într-alta, Hamlet târându-l pe Polonius.)
CORTINA

ACTUL IV

SCENA 1

O sală în castel. Intră regele, regina, Rosencrantz și Guildenstern

REGELE

Suspinele și gemetele tale
Au tâlc. Împărtășește-mi-l și mie:
Sunt dornic să-nțeleg.
Dar fiu-ți unde-i?

REGINA

(către Rosencrantz și Guildenstern) Lăsați-ne, vă rog, o clipă singuri.
(Rosencrantz și Guildenstern ies.)

Stapâne drag, ah, ce-am văzut azi-noapte!

REGELE

Gertrudo, ce-ai văzut? Hamlet ce face?

REGINA

Nebun ca marea și ca vântul când
Dezlănțuite se măsoară-n luptă:
În furia lor oarbă, auzind
Ceva mișcându-se după perdele,
Și-a tras din teacă sabia strigând:
„Un șobolan, un șobolan!” și-n spaima-i
Descreierată, l-a ucis pe bietul
Bătrân, pe care nici nu l-a văzut.

REGELE

Cumplită faptă, — aveam aceeași soartă
În locul lui dacă eram acolo.
Dar libertatea lui ne amenință
Pe amândoi, pe mine, pe-orîșicine.
Cum oare voi răspunde de această
Ispravă sângeroasă? Toată vina
Asupra-mi va cădea, că n-am știut
Să-l țin din scurt, să-l depărtez la vreme
Pe tânărul acesta scos din minți.
Dar dragostea mi-era atât de mare,
Că seama nu mi-am dat ce trebuia
Să fac. Întocmai cum un om bolnav
De-o boală rușinoasă și-o ascunde
Pe când ea-i roade măduva ființei.
Dar unde oare s-o fi dus Hamlet?

REGINA

S-ascundă trupul cel ucis de el,
Pe care-l plânge-n nebunia lui;
Căci sufletul, ca aurul în zgură,

Se-arată-n toată curăția lui.
REGELE
Să mergem, o, Gertruda mea,
Și-n zori îl vom porni de-aci-n corabie,
Când soarele de munte se atinge
Iar fapta-i mârșavă o voi ierta
Și-o voi acoperi cu dibăcia
Și cu puterea-mi toată. Guildenstern!
(Reintră Rosencrantz și Guildenstern.)
Prieteni, mergeți, luați-vă-ajutoare:
Hamlet, în nebunia-i, pe Polonius
L-a omorât și l-a târât afară
Din camera reginei. Căutați-l
Vorbiți-i blând și duceți mortul trup în
Capelă. Dar vă rog, cât mai degrabă.
Și-acum, Gertrudo, cheamă din prieteni:
Pe cei mai înțelepți, să le-arătăm
Ce-avem de gând și ce s-a întâmplat
Atât de făr' de veste. Defăimarea,
A cărei șoaptă lumea o străbate
Precum și-atinge tunul ținta lui
Cu-mpușcătura sa ucigătoare,
De data asta numele să-mi cruțe,
Lovind zadarnic în văzduh. O, vino;
Mi-e sufletu-ngrozit și dezbinat.
(Ies.)

SCENA 2

O altă sală în castel. Intra Hamlet.

HAMLET

L-am pus la păstrare.

ROSENCRANTZ, GUILDENSTERN

(de afară) Hamlet! Prințe Hamlet!

HAMLET

Ce e larma asta? Cine-l strigă pe Hamlet? A! Iată-i ca vin.

(Intra Rosencrantz și Guildenstern.)

ROSENCRANTZ

Stăpâne ce-ai făcut cu trupul mort?

HAMLET

Ce? Una cu pământul; era rudă

Cu pulberea, căci se trăgea din ea.

ROSENCRANTZ

Ne spune unde e, să-l luăm de acolo

Și să-l depunem în capelă.

HAMLET

Să nu credeți...

ROSENCRANTZ

Ce anume?

HAMLET

Că aş putea urma sfatul vostru și nu pe al meu. Și de altfel, la întrebarea unui burete, ce răspuns poate da fiul unui rege?

ROSENCRANTZ

Mă iei drept un burete, măria-ta?

HAMLET

Da, domnul meu; ceva care sugerează hotărârile, răsplata și puterea de la rege. La urma urmelor, astfel de curteni îl slujesc cel mai bine pe rege. Îi ține între fălci, cum ține o maimuță nucile; mai întâi îi mestecă și mai pe urmă îi înghite. Când are nevoie de ce ați cules, vă stoarce puțin, și voi, ca bureții, o să fiți iar uscați.

ROSENCRANTZ

Nu te înțeleg, stăpâne.

HAMLET

Mă bucur. O vorbă istească adoarme într-o ureche bleagă.

ROSENCRANTZ

Măria-ta, trebuie să ne spui unde e trupul și să mergi cu noi la rege.

HAMLET

Trupul e cu regele, dar regele nu e cu trupul. Măria-sa e un lucru mic.

GUILDENSTERN

Un lucru mic, stăpâne?

HAMLET

Mic și de nimic. Duceți-mă la el. Hai să ne jucăm de-a v-ați ascunselea.

Gata!

(Ies cu toții)

SCENA 3

O sală în castel. Intră regele însoțit de curteni.

REGELE

Poruncă-am dat să fie căutat
Și leșul să mi-l afle. Ce primejdie!
Un om ca el e rău să fie slobod.
Și nu-l putem supune asprei legi:
Căci prea e drag nesocotitei gloate,
Ce nu cu minte-alege, ci cu ochii.
Și dac-așa-i, nu vina, ci pedeapsa
Acestui vinovat atârnă greu.
Dar ca s-o liniștim și s-o-mpăcăm,
Această grabnică plecare-i bine
Să pară chibzuită pe-ndelete.
Iar răul ce-a crescut fără cruțare
Se vindecă prin leac necruțător,
Sau nu se vindecă de loc.

(Intră Rosencrantz.)

Ce este?

ROSENCRANTZ

Nu vrea să spună unde-i leșul ascuns.

REGELE

Dar unde-i el?

ROSENCRANTZ

Stăpâne, așteaptă-afară a ta poruncă.

REGELE

Aduceți-l aici.

ROSENCRANTZ

Ei! Guildenstern! Să vie prințul!

(Intră Hamlet și Guildenstern.)

REGELE

Ei, Hamlet, unde e Polonius?

HAMLET

La ospăț.

REGELE

La care ospăț?

HAMLET

Acolo unde nu mănâncă, ci e mâncat; o anumită adunare de viermi politici e împrejurul lui. Viermele e împăratul mâncăilor. Îngrășăm toate viețuitoarele, ca să ne îngrășăm noi. Și noi ne îndopăm pentru viermi. Un rege pântecos și un cerșetor costeliv nu sunt decât două feluri de mâncare, servite deosebit la același ospăț! Acesta-i sfârșitul.

REGELE

Vai! Vai!

HAMLET

Un om poate pescui cu un vierme care a mâncat dintr-un rege; și poate mânca apoi din peștele care s-a hrănit cu acel vierme.

REGELE

Ce vrei să spui?

HAMLET

Nimic decât să vă arăt cum poate un rege să facă o călătorie în măruntaiele unui cerșetor.

REGELE

Unde e Polonius?

HAMLET

În ceruri. Trimite să vezi. Dacă solul tău nu-l găsește pe acolo, caută-l singur prin partea cealaltă. Dar, de bună seamă, dacă nu-l descoperi până într-o lună, ai să-i simți mirosul când urci scările spre galerie.

REGELE

(către slujitori) Duceți-vă și-l căutați acolo.

HAMLET

Vă așteaptă până ce veniți.

(Slujitorii ies.)

REGELE

Hamlet, a ta scăpare după fapta-ți

Ce-adânc ne-a îndurerat, precum și grija

Ce-avem de paza ta, ne poruncește

Să pleci la drum ca fulgerul de iute.

Fii gata deci. Te-așteaptă la corabie

Însoțitorii tăi. Și-un vânt prielnic

Spre Anglia vă va purta.

HAMLET

Spre Anglia?

REGELE

Da, Hamlet.

HAMLET

Bine.

REGELE

Tot bine ai zice, de mi-ai cunoaște gândul tot.

HAMLET

Eu văd un înger care-l vede. Rămâi cu bine, mamă dragă. Deci, haidem, în Anglia!

REGELE

Tatăl tău care te iubește, Hamlet.

HAMLET

Ba mamă! Tatăl și mama sunt soț și soție; soțul și soția sunt un singur trup. Deci, îmi ești mamă. Să mergem în Anglia.

(Iese.)

REGELE

Urmați-l pas cu pas. Și la corabie

L-ademeniți degrab! Nu pregetați.

Să-l știu la noapte chiar pornit de-aci.

La drum!

Căci totul pentru-această faptă

E bine ticluit și sub pecete.

Vă rog să vă grăbiți!

(Ies Rosencrantz și Guildenstern.)

Tu, Engliteră!

De pui vreun preț pe-a mea prietenie,

Așa precum puterea mea o cere

Și rana ta ce încă sângerează

De paloșul danez pricinuită

Și teama ce mi te-a îngenuncheat,

Să nu respingi porunca-mi suverană,

Cuprinsul căreia stă în scrisori

Stăruitoare, care cer ca Hamlet

Să piară de îndată. Engliteră,

Fă ce îți cer, căci Hamlet, ca o boală

Îmi clocotește-n sânge; să mă vindeci!

Eu nu am parte, pân's-o-nfăptui,

De nici o bucurie, orice-ar fi.

(Iese.)

SCENA 4

O câmpie în Danemarca. Intră

Fortinbras, un căpitan și soldați în marș.

FORTINBRAS

Du regelui danez salutul meu

Și spune-i, căpitane, că, cu voia

Măriei sale, Fortinbras îi cere

Făgăduita încuviințare
De-a trece prin împărăția lui
Știi unde-i locul de-ntâlnire.
Dacă Măria-sa dorește să mă vadă,
Sosesc în grabă-n față-i să mă-nchin.
Așa să-i spui.

CĂPITANUL

Stăpâne, la poruncă!

FORTINBRAS

Să fii cu luare-aminte.

(Ies. Intră Hamlet, Rosencrantz, Guildenstern și alții.)

HAMLET

A cui e oastea-aceasta, domnul meu?

CĂPITANUL

E, domnul meu, a regelui norveg.

HAMLET

Și, rogu-te, în ce scop e-adunată?

CĂPITANUL

În contra-unui ținut de prin Polonia.

HAMLET

Și, cine-i, domnul meu, în fruntea ei?

CĂPITANUL

E Fortinbras, al regelui nepot.

HAMLET

Se-ndreaptă chiar spre inima Poloniei?

Sau spre-un ținut al ei de la hotar?

CĂPITANUL

La drept vorbind, și ca să nu mă laud,
Vrem doar să luăm un petic de pământ,
Nu pentru vreun câștig, ci pentru faimă.
N-aș da pe el nici cinci ducați arendă.

Polonul sau norvegul n-ar lua

Mai mult pe el vânzându-l chiar pe veci.

HAMLET

Atunci polonul nu-l va apăra.

CĂPITANUL

A și trimis acolo întăriri.

HAMLET

Nici două mii de morți, nici douăzeci
De mii de galbeni nu vor fi de-ajuns
Acestei vrăjbi pentru-o nimica toată,
Aceasta-i buba care obrintește
Din pace și prea mult belșug și sparge
Pe dinăuntru fără-a da alt semn
Decât prin moartea omului bolnav.
Smerite mulțumiri, cinstite domn.

CĂPITANUL

Cu Dumnezeu nainte, domnul meu.

ROSENCRANTZ

Stăpâne, pot pleca?

HAMLET

Porniți, v-ajung.

(Ies cu toți, afară de Hamlet.)

Cum fiece prilej mă-nvinuiește
Dând pinteni răzbunări-mi amorțite!
Ce-i omul, dacă n-are alt gând pe lume
Decât să doarmă și să se hrănească?
Un dobitoc și alt nimic mai mult.
Desigur, cel ce ne-a făcut cu-atâta
Cuprindere de minte să vedem
Ce-a fost și ce va fi, nu ne-a-nzestrat
Cu-această judecată și putere
Dumnezeiască, pentru-a le lăsa
Să prindă mucegai în sinea noastră.
Și fie că-i becisnică uitare,
Sau poate doar sfială mișelească
Acea ce mă face-a cumpăni
Prea mult asupra faptei plănuite,
Un gând ce-i doar pe-un sfert înțelepciune,
Și numai mișelie pe trei sferturi,
Nici eu nu știu de ce trăiesc spunându-mi:
„Lucrul acesta trebuie să-l fac
Și am de ce să-l fac, și îl voiesc
Și am puteri și mijloace să-l fac.
Mă-ndeamnă pilde mari cât tot pământul.
Și-această oaste-mi stă de mărturie
Cu numărul și greutatea ei,
C-un prinț firav și blând care-o comandă
Al cărui duh purtat de-o sfântă râvnă
Își bate joc de piedicile sortii,
Iar tot ce-i nestatornic și vremelnic
Într-însul, el le-aruncă-acum în fața
Norocului, primejdiei și-a morții,
Spre cucerirea unei coji de ou".
A fi om mare într-adevăr nu-nseamnă
Să te frământă, doar pentru pricini mari,
Ci să te bați chiar pentr-un fir de pai,
Atunci când cinstea-ți însăși este-n joc,
De ce mai stau pe gânduri, când un tată
Ucis și-o mamă pângărită sunt
Îndemn pentru-al meu gând și pentru sânge.
Și las s-adoarmă tot, pe când privesc —
Spre-a mea rușine — douăzeci de mii
De-ostași amenințați să moară-ndată.
Și care numai pentru-o-nchipuire
Și numai pentru umbra unei glorii
Se duc la groapă cum s-ar duce-n pat,
Se bat pentru un petic de pământ

În care nici n-au loc toți să se lupte,
Și-n care nu-s nici locuri de mormânt
Destule să-și înmormânteze morții.
O, de-azi nainte, gândurile-mi pline
Să-mi fie, ori de sânge-ori de rușine.
(Iese.)

SCENA 5

La Elsinor. O sală în castel. Intră regina, Horațio.

REGINA

Nu vreau s-o văd.

HORAȚIO

Dar stăruie. I-e mintea-i rătăcită;
S-o vezi, mai mare mila.

REGINA

Ce dorește?

HORAȚIO

Vorbește mult de tatăl ei și spune
Că lumea-i trădătoare, și oftează,
Își dă mereu cu pumnii-n piept, se-ncruntă
Și bate din picior pentru nimica,
Vorbește în doi peri și fără șir,
Dar cei care-o aud răstălmăcesc
Cuvintele-i lipsite de-nțeleș,
Le cercetează și le potrivesc
Cu-adaosuri pe bănuiala lor.
Cum dă din mâini, din cap, și cum clipește,
Îți vine-a crede-n minte-i că se iscă
Și gânduri limpezi, totuși tare triste.
Și bine-ar fi să i se mai vorbească,
Ca nu cumva să semene gând rău
La cei cu-nchipuiri răuvoitoare.

REGINA

Lăsați-o să se-apropie.

(Iese Horațio.)

Mi-e sufletul bolnav. Cel cu păcat
În orice semn se vede-amenințat;
De-o veșnică neliniște cuprins,
Fugar mereu, se lasă singur prins.

(Intră Horațio și Ofelia.)

OFELIA

Dar unde e regina prea frumoasă
A Danemarcei?

REGINA

Draga mea Ofelia!

OFELIA

(cântă)

Cine-i vieții tale drag

Ți-l ghicesc după toiag,
După cușma cu mărgele
Și-ncălțarea-i de-opincele.

REGINA

Domnița mea, ce rost au vorbele-astea?

OFELIA

Ai spus ceva? ascultă numai:

A murit și mi s-a dus,
Iarbă i s-a pus la căpătâi,
A murit și mi s-a dus
I s-a pus o piatră de călcâi. Of, of!

REGINA

Dar, dragă Ofelia...

OFELIA

Rogu-te, ascultă:

Cu giulgiu-i alb ca neaua de pe munte...

(Intră regele.)

REGINA

Privește-o, vai, stăpâne...

OFELIA

Cu flori dalbe-mpodobit
Și la groapă, plâns l-au dus
Și cu lacrimi l-au stropit.

REGELE

Ce-ai tu, gingașă domniță?

OFELIA

Mulțumesc. Domnul vă aibă în pază. Se zice că bufnița a fost odată fată de brutar. Doamne, noi știm ce suntem, dar nu știm ce putem fi. Domnul fie-ți oaspete.

REGELE

Tot cu gândul la tatăl ei.

OFELIA

Rogu-te, nici un cuvânt despre asta. Dar dacă te-ntreaba cineva ceva, spune-i așa:

Măine-i sfântul Valentin

Dis-de-dimineată,

La fereastră-ți iată vin

Ca să-ți fiu mireasă.

S-a sculat, s-a îmbrăcat,

I-a deschis îndată

Fata-n casă i-a intrat

N-a mai ieșit fată.

REGELE

Draga de Ofelia!

OFELIA

Într-adevăr, să nu vorbesc cu păcat, mai are și-un sfârșit.

Pe domnul nostru Isus Hristos,

E vai și-amar de mine,

Băieții toți sunt niște hoți,

Zău, fie-le rușine.
Mi-a spus nevastă c-am să-i fiu
Și m-a pus jos, și-i prea târziu.
Iar el îi răspunde:
Pe soare jur că te-aș fi luat,
Dar ce-ai cătat la mine-n pat?

REGELE

De când e în starea asta?

OFELIA

Nădăjduiesc că totul va fi bine. Trebuie s-avem răbdare, dar nu pot să nu plâng la gândul că o să-l culce în pământut rece. Fratele meu o să afle și el: așa că vă mulțumesc pentru bunele voastre sfaturi. Să-mi vie trăsura. Noapte bună, doamnelor, noapte bună, dragele mele doamne, noapte bună, noapte bună.

(Iese Ofelia.)

REGELE

Vă rog, purtați-i grijă. Urmăriți-o
De-aproape.

(Iese Horațio.)

O, acesta e veninul
Durerii ei adânci. El izvorăște
Din moartea lui Polonius.
O, Gertrudo,
Când vin răstriștile, nu vin în chip
De singuratice iscoade, ci-n legiuni.
Bătrânul omorât. Iar fiul tău,
Năprasnic vinovat de ce pățește,
E surghiunit. Și drojdia răscolită
A gloatei şușotește niște gânduri
Urâte despre moartea lui Polonius;
Cât despre noi, am fost prea ușuratici
Când ne-am pripit să-l ducem pe furiș
La groapă. Și Ofelia, rătăcită
De sine și de mintea-i fără care
Un om e doar chip zugrăvit sau fiară.
La urmă, și-asta pune vârf la toate,
Întors pe-ascuns din Franța, fratele-i,
De veste zăpăcit, cu capu-n nori,
E-ntărâtat de fel de fel de zvonuri
Și vorbe care-i țiuie-n urechi
De moartea lui Polonius și tinzând,
Din gură-n gură, să mă-nvinuiască
Pe mine însumi. O, regină scumpă,
Asemeni unei ținte vii-n bătaia
Neconținută-a unei guri de foc,
Mă simt ucis de mii și mii de ori.

REGINA

Vai mie, ce e larma asta-afară?

REGELE

Închideți poarta. Unde mi-este garda?

(Intră un gentilom.)

Dar ce se-ntâmplă?

GENTILOMUL

Fugi, măria ta.

Nici marea revărsată peste țărături

Nu cotropește-ogoarele mai lacom

În graba-i aprigă, decât Laertes

Ce-n fruntea unor cete răzvrătite

Răstoarnă-mpotrivirea gărzii tale.

În cale, gloata și l-a pus stăpân,

Și ca și cum cu ea se-ncepe lumea,

Uitând de datină și de trecut,

Ea strigă: „L-am ales! Laerte-i rege!”

Căciuli și guri și mâini îl saltă-n slavă:

„Laert să fie rege, el e rege!”

REGINA

Ce vesel strigă ei pe căi greșite!

Ați luat-o razna, câinilor danezi!

REGELE

Au spart și porțile.

(Zgomot. Intră Laertes înarmat și câțiva danezi cu el.)

LAERTES

Dar unde-i regele? Stați, domnii mai,

Vă rog afară.

DANEZUL Nu, mai bine-aici.

LAERTES

Vă rog, lăsați-mă o clipă.

DANEZUL

Bine, bine.

(Ies pe ușă.)

LAERTES

Vă mulțumesc. De pază stați la poartă.

O, rege josnic, dă-mi pe tatăl meu!

REGINA

O, fii pe pace, dragul meu Laertes.

LAERTES

De-ar fi în mine doar un pic de sânge

Împăciuit, el mi-ar striga: „Bastard!”

Pe tatăl meu, încornorat l-ar face,

Iar dalba și neprihănită frunte

A mamei mele-atât de credincioase,

Ar înfiera-o ca pe-a unei târfe.

REGELE

Ce te-a făcut, Laert, să te ridici

Cu răzvrătire-atât de uriașă?

Gertrudo, lasă-l. Pentru viața mea

Nu-ți fie teamă. De atâta har

Dumnezeiesc e apărat un rege,

Încât trădarea nu poate răzbi
La el, ci doar să îl întrezărească.
Laertes, spune-mi, ce te-a-nversunat?
Gertrudo, lasă-l. Vino, drag prieten,
Și spune-mi mie...
LAERTES
Unde-i tatăl meu?
REGELE
E mort.
REGINA
Dar nu din vina lui.
REGELE
Tu, lasă-l
Să-ntrebe tot ce are de-ntrebat.
LAERTES
De ce-a murit? Cu mine nu te joci!
În iad cu legământul de-nchinare,
Și ducă-se la dracu ce-am jurat!
Străfund de-abis să-nghită har și suflet,
Să fiu afurisit: că de-unde sunt
Înfrunt osânda veșnică, nu-mi pasă
Nici de-astă lume, nici de cea de-apoi,
Întâmplă-se ce s-o-ntâmpla! Vreau numai
Pe tatăl meu să mi-l răzbun, și-atât!
REGELE
Și cine oare te-ar putea opri?
LAERTES
Nici lumea toată, doar voința mea.
Mijloacele-mi, ca să vorbim de ele,
Le voi gospodări atât de bine
Că mult-puține-mi voi atinge ținta.
REGELE
Prietene, de vreme ce dorești
Să afli adevăru-adevărat
Asupra morții scumpului tău tată,
De ce stau scriși în răzbunarea ta
Și cei ce pierd și cei ce trag foloase.
Și dușmani și prieteni deopotrivă,
Și-i faci la fel răspunzători?
LAERTES
Pe dușmani doar!
REGELE
Atunci, vrei să-i cunoști?
LAERTES
Acelor care mi-s prieteni buni
Atât de drag eu brațele-mi deschid —
Și-asemeni pelicanului milos
De viață dătător, am să le dărui
Și sângele din vine.

REGELE

Ai vorbit

Ca nobil gentilom și vrednic fiu.
Că vină n-am în moartea lui Polonius
De care sunt adânc îndurerat,
Vei înțelege tot atât de bine
Cum vezi cu ochii tăi lumina zilei.
(Zgomot în culise.)

DANEZUL

Deschideți-i să intre.

LAERTES

Asta ce-i? Ce-nseamnă zgomotul acesta iar?

(Intră Ofelia.)

O, arșiță, usucă-mi mintea! Lacrimi
De șapte ori sărate-orbiți-mi ochii,
Să nu mai știu, să nu mai văd cu ei.
Pe cer, sminteala ta va fi plătită
În cumpăna dreptății-atât de greu,
Că talerul va-ncovoia vergeaua.
O, floare-a primăverii, scumpă fată,
Duoasă soră, dulcea mea Ofelia!
O, ceruri, cum e oare cu puțință,
Lumina duhului unei fecioare
Să fie pieritoare tot atât
Ca suflul vieții unui om bătrân?
Că firea omului se subțiază
În dragoste și-n destrămarea ei
Trimite pe-urma celui prea iubit
Tot ce-i de preț în sine-și.

OFELIA

(cântă)

Cu capul gol în raclă mi l-au pus.
Vai, puiu mării, nani, nani, nani,
Și-n groapă lacrimi multe-au curs.
Rămâi cu bine, porumbelul meu.

LAERTES

Și-n toate mințile de-ai fi, și-ai vrea
Să-mi dai imbold n-ai izbuti mai bine!

OFELIA

(cântă)

Să-i tot cânti, vin' jos, vin' jos
Și să-i strigi să cadă jos.

O cât e de potrivit refrenul ăsta. E povestea unchiului necredincios care a furat pe fata stăpânului.

LAERTES

Nimicurile astea au totuși un tâlc.

OFELIA

Uite flori de rosmarin ca să-ți aduci aminte; te rog, iubitul, să nu mă uiți.
Și iată și panseluțe, florile gândului ca să te gândești.

LAERTES

Învățătură trasă din nebunie: gândul și amintirea îmbinate.

OFELIA

Uite și sulfină pentru tine și căldărușe, uite și floarea raiului pentru tine. Și uite am ceva și pentru mine, să le zicem florile harului sfintei duminici. Și tu trebuie să porți floarea raiului, dar nu ca mine. Uite și o mărgărită. Aș fi dorit să-ți dau și câteva viorele, dar toate s-au veștejit când a murit tata. Se zice că a murit de moarte bună.

(cântă) Că doar dragul de Robin e bucuria mea...

LAERTES

Durere, patimi, gând și chiar și iadul
Prin ea se schimbă-n har și-n gingășie.

OFELIA *(cântă)*

Și n-are să mai vie?

Și n-are să mai vie?

E mort și îngropat

Culcat pe-al morții pat.

Nicicind n-o să mai vie.

Cu barba-i colilie,

Cu pletele lui sure,

Departe mi s-a dus;

Amarul mi-e nespus

Și domnul pază-i fie.

Și tuturor sufletelor creștinești!

Pre tine, Doamne, te rog.

Domnul fie cu voi.

LAERTES

Vezi tu asta, Dumnezeule?

REGELE

Laertes, vreau să-mpărtășesc durerea-ți,

Altminteri îmi tăgăduiești un drept;

Te du acum, și-alege-ți din prieteni

Pe cei ce-i socotești mai înțelepți

S-asculte și să judece-ntre noi.

Și de-or găsi că am avut amestec

Cu mâna mea sau printr-o altă mână,

Îți dau regatul meu, coroana, viața,

Și tot ce am, spre-a te despăgubi.

Dar dacă nu, spre mine-atunci îndreaptă-ți

Cu mulțumire-a ta răbdare-ntreagă,

Și-mi voi uni strădania cu-al tău suflet

Să-i pot da cuvenita mângâiere.

LAERTES

Așa să fie. Moartea lui ciudată,

Și tainica-i înmormântare, fără

Podoabe, spadă, stemă pe-al lui trup,

Și nici alai măreț și nici prohod,

Îmi strigă de se-aude ca un glas

Pornit din ceruri până la pământ

Că trebuie să aflu.

REGELE

Vei afla.

Și unde-i vina, cadă și securea!

Te rog, urmează-mă.

(Ies.)

SCENA 6

Altă sală în castel. Intră Horațio și un slujitor.

HORAȚIO

Cine sunt cei care vor să-mi vorbească?

SLUJITORUL

Niște marinari, stăpâne; și spun că ar avea scrisori pentru domnia ta.

HORAȚIO

Lasă-i să intre.

(Slujitorul iese.)

N-aș ști din care parte-a lumii pot

Primi salut, de nu-i de la Hamlet.

(Intră marinarii.)

ÎNTÂIUL MARINAR

Domnul să te binecuvânteze, stăpâne.

HORAȚIO

Și pe tine de asemenea.

ÎNTÂIUL MARINAR

Așa o să și facă, stăpâne, dacă vrea el. Am o scrisoare pentru domnia-ta — e de la solul trimis în Englitera — dacă te cheamă Horațio, după cum mi s-a spus.

HORAȚIO *(citește)*

„Horațio, după ce vei fi citit acestea, înlesnește acestor oameni să ajungă până la rege; îi aduc niște scrisori. Eram abia de două zile în largul mării când se luă după noi o corabie de pirați, bine înarmată. Și cum înaintam destul de încet, n-am avut altă scăpare decât în vitejie. În încăierare, am sărit pe puntea lor. Dar chiar în clipa aceea s-a desprins de corabia noastră și astfel, singur, am rămas prizonier. S-au purtat cu mine ca niște tâlhari plini de omenie. Știau ei ce fac! Le dau prilejul să încheie un târg bun. Fă în așa fel ca să-i ajungă regelui scrisorile ce i-am trimis și aleargă la mine cu graba cu care ai fugi de moarte. Am să-ți șoptesc la ureche câteva vorbe care au să te lase mut. Sunt totuși prea nevinovate pentru, greutatea faptelor. Oamenii aceștia de treabă te vor aduce la mine. Rosencrantz și Guildenstern călătoresc înainte spre Englitera. Am multe să-ți spun despre ei.

Rămâi cu bine Acela pe care-l știi al tău, Hamlet”.

Veniți cu mine și-nmânați de grabă

Scrisorile, și fiți-mi călăuze

Spre cel ce v-a trimis.

(Ies.)

SCENA 7

O sală în castel. Intră regele și Laertes

REGELE

Acuma conștiința ta nu poate
Să nu-mi pecetluiască izbăvirea.
Păstrează-mi deci în inimă un loc
De bun prieten, căci ai auzit
Și te-ai încredințat că omul care
L-a omorât pe tatăl tău a vrut
Să-mi ia viața.

LAERTES

Pare-a fi așa.

Dar spune-mi din ce pricină n-ai luat
Măsuri în contr-acestor fapte-atât
De sângeroase și nelegiuite,
Așa cum grija ta de tine însuși
Și gându-ți înțelept și câte toate
Ți le cereau?

REGELE

Din două-anume pricini
Ce poate-ți vor părea neînsemnate,
Dar pentru mine-s foarte cu temeii.
Regina, mama lui, prin el trăiește.
Cât despre mine — pacoste, sau poate
Norocul meu — mi-s sufletul și viața
De ea legate atât de strâns, încât,
Ca steaua ce nu-și iese din orbită,
Nu pot fără de ea. Pe lângă asta
— Și-i tocmai ce mă-mpiedică să-i cer
În public socoteală — e iubirea
Pe care tot poporul meu i-o poartă
Și scaldă-n ea greșelile-i, scoțând
Ca apa ce preschimbă lemnul-n piatră
Podoabe din chiar lanțurile lui.
Așa încât săgețile-mi, tăiate
Din lemn prea slab să-și poată face drum
Pe-un vânt năprasnic, s-ar întoarce-n arcu-mi,
În loc s-ajungă unde le-am țintit.

LAERTES

Eu am pierdut un tată-atât de vrednic
Și-o soră-n stare deznădăjduită,
Și care — dacă lauda mai poate
Să-ntoarcă-n loc ce nu mai e — a fost
În vremea de-azi o pildă fără seamăn
Prin meritu-i. Dar răzbunarea vine!

REGELE

Să nu-ți strici somnul pentru grija asta.
Nu trebuie să crezi că sunt croit
Dintr-un țesut atât de rar și moale
Că pot fi zdravăn zgâlțâit de barbă

Și să îmi pară glumă. Mai mult încă:
Iubeam pe tatăl tău; dar mă iubesc
Pe mine însumi. Și nădăjduiesc
Că asta te va face să-nțelegi...

(Intră un sol cu scrisori.)

Ce vești?

SOLUL

Scrisori de la Hamlet, stăpâne. Reginei, una. Regelui, cealaltă.

REGELE

Scrisori de la Hamlet? Dar cin' le-aduce?

SOLUL

Se zice că-s matrozi. Nu i-am văzut.

Horatio mi le-a dat. El le-a primit

Din mâna celui care le-a adus.

REGELE

Laertes, vei ști tot.

(Către sol.) Ne lasă singuri

(Citește.)

„Înalt prea puternic stăpâne, află că am fost lăsat gol și despuiat pe țărm, în regatul tău. Măine voi cerși învoirea să pot vedea regeasca-ți față: și după ce mai întâi îți voi fi cerut iertare, îți voi povesti pricina neașteptatei și prea ciudatei mele întoarceri. Hamiet.”

Ce-nseamnă asta? 'Ntorses-au cu toții? Să fie-nșelăciune, sau nimic?

LAERTES

Scrisu-l cunoști?

REGELE

E a lui Hamiet: Iar sub iscălitură scrie „singur”. Ce sfat îmi dai?

LAERTES

Nici eu nu știu. Însă lasă-l să vie,

Că inima-mi bolnavă clocotește

La gândul că-i voi spune în obraz:

„Știu, tu ai făcut asta!”

REGELE

De-i așa —

Și cum n-ar fi așa, și cum, altminteri? —

Vrei tu s-ascuți de sfatul meu, Laertes?

LAERTES

Stăpâne, doar de nu mă-ndemni la pace.

REGELE

La pacea sufletului tău, Laertes

De Hamiet s-a întors din drum cu gând

Să nu mai plece, atunci îl voi supune

La o-ncercare ce-mi mijește-n minte

Și-n care fără greș își află moartea.

Și nici un zvon nu va zvonii de rău

La moartea-i. Însăși mama lui va spune

Că nimeni alt n-a fost de vină, afară

De ceasul rău.

LAERTES

Stăpâne-am să te-ascult.
Cu-atât mai mult, de faci așa încât
Să-ți fiu unealtă.

REGELE

Se și potrivește.

De când cu lipsa ta, s-a tot vorbit,
De față cu Hamlet, de-o-ndemânare
În care zice-se, că n-ai pereche.
Din meritele-ți toate laolaltă
Pe-acesta numai ți-l invidiază,
Și-i tocmai cel mai ne-nsemnat
În ochii-mi

LAERTES

Stăpâne, care-i meritul acesta?

REGELE

O panglică-n tichia tinereții,
Dar și folositoare, tineretul
Se-mbracă în veșmântul cel ușor
Al nepăsării, cum cei vârstnici poartă
Samuru-ntunecat, în potrivire
Cu sănătatea și-ncruntarea lor.
Sunt două luni de când a fost pe-aci
Un gentilom normand. Eu pe francezi
I-am cunoscut, m-am războit cu ei;
Sunt strașnici călăreți. Viteazul ăsta
Părea un vrăjitor; înfipt în șa,
Știa să-și joace-atât de minunat
Frumosu-i cal, încât părea crescut
Și ca turnat pe el. Eram atât
De uluit, că tot ce născoceam:
Galopuri, salturi, jocuri, să-l întrec,
Era-n zadar.

LAERTES

Și zici, era normand?

REGELE

Normand era.

LAERTES

Pe viața mea,-i Lamord!

REGELE

Chiar el!

LAERTES

Îl știi de mult. E-într-adevăr podoaba
Și piatra nestemata-a-ntregii nații.

REGELE

Ne-a spus ce crede despre tine,
Că ai atâta măiestrie-n jocul
Și meșteșugul luptei, mai ales
La spadă-ncât a spus în gura mare
C-ar fi nemaivăzut să fie vr'unul

Să-ți ție piept. Și s-a jurat că-n țară
La el nu se găsește spadasin
Cu ochiul, garda, și-agerimea-n stare
Să-ți stea-mpotrivă. Iar de-aceste spuse,
Hamlet, în pizma lui, e-atât de-acrit,
Că nu mai are-alt dor și altă rugă
Decât să vii-napoi cât mai curând,
Cu tine să se poată măsura.
Din treaba asta...

LAERTES

Care ni-i folosul?

REGELE

Laert, iubitul-l-ai pe tatăl tău?
Sau ești doar o icoană a durerii,
Un chip lipsit de suflet...

LAERTES

Ce mă-ntrebi?

REGELE

Nu vreau să spun că pun la îndoială
Că l-ai iubit pe tatăl tău. Dar știu
Că dragostea se naște-n timp și văd
Din fel de fel de fapte cu temei
Că timpu-i suflă-n focu-i și-n scânteia-i.
În chiar văpaia dragostei trăiește
Ceva pe care vremea-ncet îl stinge;
Nimic nu-i tot mereu desăvârșit;
Desăvârșirea-mpinsă prea departe
Sortită-i morții prin prea plinul ei.
Iar ceea ce noi vrem să facem, trebui
Făcut atunci când vrem. Iar „vrem” acesta,
Se schimbă, șovăie, 'ntâlnește piedici
La fel de multe câte brațe, guri
Și câte lucruri se găsesc pe lume,
Iar „trebuie” acesta este-asemeni
Suspinelui bolnav care te doare
În clipa când răsuflă. Dar să punem
Pe rană degetul: Hamlet se-ntoarce.
Tu ce-ai de gând să faci ca să te-arăți
Al tatălui tău fiu cu-adevărat,
Nu numai în cuvinte?

LAERTES

Să-i tai gâtul în timpul sfintei slujbe.

REGELE

Pentru-omor

Altar pe lume nu-i ca să-l oprească
Nici stăvili nu-s în fața răzbunării.
Dar, dragul meu Laert, de vrei s-ascuți,
Închide-te o vreme-n casă. Hamlet
Întors aci, va ști că ești în țară.

Voi face să fii ridicat în slăvi
Cu el de față, ca maestru al spadei,
Ca faima ta, făcută de francez,
Să strălucească înc-o dat-atâta
Și față-n față-ajunși, într-un sfârșit
Vom pune rămășag pe capul vostru.
Mărinimos și lăsător din fire,
Hamlet, nebănuind nimic, nu are
Să cerceteze spadele, și-atunci
Va fi ușor, cu vreo scamatorie,
S-alegi o sabie cu vârful slobod
Și dintr-o lovitură măiestrită,
Plătește-i!

LAERTES

Îi plătesc — și pentru asta
Voi unge spada mea cu o unsoare
Pe vremuri cumpărată la un vraci,
Atât de-otrăvitoare-ncât de-nmoi
În ea un ascuțiș, când dă de sânge,
Nu-s oblojeli pe lume-alcătuite
Din ierbi de leac culese-n nopți cu lună,
Să vindece pe-un ins de-abia zgâriat.
Îmi ung al spadei vârf cu-acea unsoare,
Ușor apoi îl zgârii și e mort.

REGELE

La treaba asta să ne mai gândim,
Să cumpănim și mijlocul și clipa
Prielnice ca să ne-atingem ținta.
Că greș de-om da și suntem luați la ochi,
Mai bine nici să nu mai fi-ncercat.
De-aceea s-ar cădea la planul nostru
Să adăugăm un altul, ca să poată
Să fie-nlocuit la trebuință.

Ia stai. Ia să vedem. Un rămășag
De mare preț vom pune pe voi doi;
Da, asta-i:

În focul luptei, când veți fi-nsetați,
— Tu vei zori din răputeri spre asta —
Și-o cere de băut, eu voi fi gata
Cu-o cupă anume. E de ajuns o gură,
Și de-a scăpat de spada-ți otrăvită,
Noi treaba ne-am făcut-o. Ce se-aude?

(Intră regina.)

Regină scumpă, ce s-a întâmplat?

REGINA

Nenorocire una după alta.

Laertes, sora ta s-a înecat.

LAERTES

S-a înecat? Cum? Unde?

REGINA

E lângă râu o salcie plecată
Ce frunza-i sură-n ape și-oglindește.
Purtând cununi ciudate de urzici,
De margarete și de gălbinele
Și floarea roșie căreia păstorii
Îi zic c-un nume de rușine,
dar Fecioarele sfioase-i spun cervană —
Acolo ea-ncercând să se agațe,
S-anine ierburile-i împletite
De ramurile plângătoare, o creangă
Vrăjmașă ruptu-s-a și dintr-o dată,
Cu-ale ei podoabe câmpenești
Cu tot, căzut-a-n râul plin de lacrimi.
Veșmintele-i, umflându-se de ape,
O duseră, o vreme, ca pe-o nimfă.
Cânta-ntre timp frânturi de cântec
Nedându-și seama de răstriște, ea,
De parcă se găsea în lumea ei
Născută și crescută chiar acolo.
Dar asta nu putea să țină mult.
La urmă, vălurile-i, grele de-apă
Au tras la fund în nămolos mormânt
Pe biata fată, smulsă de la cântu-i
Cel prea duios.

LAERTES

Vai mie, s-a-necat?

REGINA

Da, s-a-necat!

LAERTES

Te plâng destule ape-acum, Ofelia,
Și lacrimile mele-s de prisos.
Așa ni-i dat. Și chiar de ni-i rușine,
Își are firea legile. Mă duc
Să plâng, s-alung din mine slăbiciunea.
Adio, rege. Vorbele-mi de foc
Ar izbucni să pârjolească totul,
De nu le-ar stinge deznădejdea mea.

(Iese.)

REGELE

Să-l urmărim, Gertrudo. Anevoie
Am potolit cumplita lui mânie
Și teamă mi-i că izbucnește iar.
De-aceea, să-l urmam.

(Ies.)

ACTUL V

SCENA 1

La Elsinor. Un cimitir. Intră doi gropari cu hârlețe.

ÎNTÂIUL GROPAR

Și-o să mai aibă ea parte de înmormântare creștinească, dacă și-a făcut seama singură?

AL DOILEA GROPAR

Păi dacă-ți spun eu! Așa că apucă-te de-i sapă groapa. Judecătorul a văzut cum stau lucrurile și a găsit că trebuie s-o îngroape creștinește.

ÎNTÂIUL GROPAR

Cum se poate una ca asta? Doar dacă s-a înecat fără să vrea, apărându-și viața.

AL DOILEA GROPAR

Așa o fi.

ÎNTÂIUL GROPAR

Mai degrabă și-a făcut seama, altcum nu se poate. Aci stă tot șiretlicul: dacă mă înec de bună voie, s-a întâmplat o faptă. Și o faptă are trei părți: adică să înfăptuiești, să împlinești, și să duci la bun sfârșit. Așa că tragem confuzia că s-a înecat de bună voie.

AL DOILEA GROPAR

Ia ascultă cumetre...

ÎNTÂIUL GROPAR

Stai să vezi! Apa e aici. Bun!... Omu-i acolo? Bun!... Dacă omul merge spre apă și se îneacă, asta înseamnă, vrând-nevrând, că el singur s-a dus. Bagă la cap! Dar dacă apa vine la el și-l îneacă, va să zică nu s-a înecat singur. În confuzie, acela nu-i vinovat de moartea sa, nu-și scurtează viața.

AL DOILEA GROPAR

Oare așa sună legea?

ÎNTÂIUL GROPAR

Păi sigur. Legea judecătorului de construcție.

AL DOILEA GROPAR

Vrei să știi cum vine treaba? Dacă n-ar fi fost femeie de neam mare, n-ar fi îngropat-o în pământ sfințit.

ÎNTÂIUL GROPAR

Că bine zici! Ți-e mai mare mila să vezi că cei sus-puși pe lumea asta au mai mult drept să se înece sau să se spânzure decât bieții creștini de rând. Hai! Dă-mi lopata. Nici nu-i pe lume nobil mai de soi decât grădinarul, muncitorul cu sapa și groparul. Ei au moștenit meseria lui Adam.

AL DOILEA GROPAR

Și ce, Adam era boier de neam?

ÎNTÂIUL GROPAR

A fost cel dintâi care a purtat arme ca nobilii.

AL DOILEA GROPAR

Cum asta? Că n-avea arme de loc.

ÎNTÂIUL GROPAR

Ce, ești păgân? Cum tălmăcești sfânta scriptură? Scriptura spune că Adam săpa. Dar ce, sapa nu-i o armă? Să te mai întreb ceva; dacă nu ești în stare să-mi răspunzi la întrebare, spune-o fără înconjur.

AL DOILEA GROPAR

Zi!

ÎNTÂIUL GROPAR

Cine clădește mai trainic decât zidarul, dulgherul și meșterul de corăbii?

AL DOILEA GROPAR

Cel care face spânzurători. Prin clădirea lui se perindă chiriașii cu miile.

ÎNTÂIUL GROPAR

Pe legea mea, îmi place că ești deștept. Bună-i spânzurătoarea, dar în ce fel e bună? E bună pentru cei care fac râu. Tu rău faci când spui că spânzurătoarea e mai trainic zidită decât biserica: în confuzie, spânzurătoarea ar fi bună și pentru tine. Hai, mai caută.

AL DOILEA GROPAR

Cine clădește mai trainic ca zidarul, meșterul de corăbii și dulgherul?

ÎNTÂIUL GROPAR

Dar spune o dată, fără glumă.

AL DOILEA GROPAR

Iaca, acum spun...

ÎNTÂIUL GROPAR

Ei?

AL DOILEA GROPAR

Zău că nu pot!

(Intră Hamlet și Horațiu, care rămân la o parte.)

ÎNTÂIUL GROPAR

Nu-ți mai frământa creierii de pomană. Că măgarul îndărătnic tot nu-și schimbă năravul dacă-l bați. Când ți-o mai pune cineva întrebarea asta, să-i spui că groparul. Locuințele pe care le face el țin până la judecata de apoi. Hai, du-te pân' la cârciumă de adă o cană de rachiu.

(Iese al doilea gropar.)

ÎNTÂIUL GROPAR

(sapa și cântă)

În tinerețe când iubeam, iubeam,

Ce dulce în brațe strângeam,

Ce vremuri pline de folos,

Când pe toate le întorceam pe dos.

HAMLET

Omul ăsta nu-și dă seama ce face? Cântă în timp ce sapă un mormânt.

HORAȚIO

Obişnuința l-a făcut nepăsător.

HAMLET

Așa e! Mâna nemuncită e mai simțitoare.

ÎNTÂIUL GROPAR

(cântă)

Dar bătrânețea cu pas mic

În gheara ei m-a înhățat

Și sub pământ m-a îngropat

Ca pe un lucru de nimic.

HAMLET

Hârca aceasta avea și ea o limbă și putea cânta. Și cum o mai dă de-a rostogolul nemernicul cela, de parcă ar fi falca lui Cain, cel care a săvârșit întâiul omor. Și asta, de care își bate joc dobitocul, poate că o fi căpățâna unui

politician; vreunul care era în stare să-l tragă pe sfoară și pe bunul Dumnezeu.

HORAȚIO

Se prea poate, măria ta.

HAMLET

Sau al vreunui curtean, care se pricepea să zică: „Bine v-am găsit, scumpul meu stăpân! Cum vă mai merge, bunul meu stăpân?” Ar putea fi al seniorului cutare, care lauda calul seniorului cutare, cu gândul că o să-i fie dăruit. Și de ce nu?

HORAȚIO

Fără îndoială, măria ta.

HAMLET

Chiar așa e. Iar acum a luat-o în primire jupânul Vierme, scofâlcită și lovită peste falcă de sapa unui gropar. Ce adâncă prefacere, dacă am fi noi destul de iscușiți ca s-o vedem. Oare aceste oseminte nu au prețuit nimic atunci când au fost făcute, dacă ajungi să joci arșice cu ele? Numai la gândul ăsta, ale mele mă dor.

ÎNTĂIUL GROPAR

Sapa și hârlețul, și hârlețul,

Și giulgiul...

O groapă-n cimitir

E de-ajuns pentru-așa musafir.

(Scoate la iveală o hârcă.)

HAMLET

Încă una! De ce n-ar fi aceasta căpățâna unui avocat? Unde i-or fi acum vicleșugurile, chițibușurile, pricinile, câștigurile, și toată iscusința? Cum de poate îndura ca ticălosul cela mojić să-l pocnească peste scăfârlie cu lopata lui murdară și nu-l dă în judecată pentru loviri și răniri? Hm! Fărtatul asta poate că era pe vremuri un mare cumpărător de pământuri, cu zapise, țidule, amenzi, privilegii și garanții. Cu atâta privilegiu s-a ales din toate privilegiile lui: capul lui care nu visa decât pământuri, îi e plin cu pământ. Oare martorii și răsmartorii lui o să-i poată garanta din toată agonisita lui măcar atât cât ai întinde câteva contracte? Toate actele moșilor sale ar încăpea cu greu în cutia asta. Și sigur că nici chiar moștenitorul n-o să aibă parte de mai mult. Hai, ce zici?

HORAȚIO

Nici o iotă mai mult, măria ta.

HAMLET

Oare nu se fac pergamentele din piele de oaie?

HORATIO

Da stăpâne, ca și din piele de vițel.

HAMLET

Oi și viței sunt cei ce-și pun încrederea în ele. Am să vorbesc cu omul cela. A cui e groapa asta, prietene?

ÎNTĂIUL GROPAR

A mea, domnule.

(cântă)

O groapă-n cimitir

E de-ajuns pentru-ăst musafir.

HAMLET

Adevărat o fi a ta. Doar stai într-însa.

ÎNTÂIUL GROPAR

Dumneata stai deasupra, domnule, așa că nu e a dumitale. Cât despre mine, chiar dacă nu stau în ea, tot a mea e.

HAMLET

Stai în ea, fiindcă ești în ea și zici că e a ta. Doar e pentru morți nu pentru cei vii. Așa că minți!

ÎNTÂIUL GROPAR

Și minciuna mea e vie, domnule, o să vie înapoi de la mine la dumneata.

HAMLET

Cine-i omul căruia îi sapi groapa?

ÎNTÂIUL GROPAR

Nu-i nici un om.

HAMLET

Atunci, cine-i femeia?

ÎNTÂIUL GROPAR

Nu-i nici o femeie.

HAMLET

Atunci, cine o să fie îngropat într-însa?

ÎNTÂIUL GROPAR

Cineva care a fost femeie, domnule; dar a răposat. Dumnezeu s-o odihnească.

HAMLET

Încăpățânat mai e hoțomanul! Trebuie să-i vorbești ca din carte, altfel te omoară cu glumele lui în doi peri. Doamne, Horațio, am băgat de seamă de trei ani înapoi că vremea noastră s-a făcut atât de subțire, încât țăranul se ține în pas cu nobilul de la curte și-l calcă pe picioare. De câtă vreme ești gropar?

ÎNTÂIUL GROPAR

Din toate zilele anului. Am început să sap în ziua în care răposatul rege Hamlet l-a învins pe Fortinbras.

HAMLET

Cât e de-atunci?

ÎNTÂIUL GROPAR

Nici atâta lucru nu știi? Orice nătărău știe asta. Era în ziua când s-a născut Hamlet cel tânăr, cel care-i nebun și l-au trimis în Englitera.

HAMLET

Ce spui? Și de ce l-au trimis în Englitera?

ÎNTÂIUL GROPAR

Ei, fiindcă era nebun; acolo o să-i vină mintea la cap; și dacă nu-i vine, nu e nici o pagubă.

HAMLET

De ce?

ÎNTÂIUL GROPAR

Acolo n-o să se bage de seamă, fiindcă pe-acolo oamenii sunt tot așa de nebuni ca el.

HAMLET

Și cum de-a înnebunit?

ÎNTÂIUL GROPAR

Se zice că într-un chip foarte ciudat.

HAMLET

Cum anume?

ÎNTÂIUL GROPAR

Păi... pierzându-și mințile.

HAMLET

Dar de unde i-a venit nebunia?

ÎNTÂIUL GROPAR

De unde să-i vie? De aici, din Danemarca. Am fost aci gropar, ca om în toată firea și ca băiat tânăr, vreme de treizeci de ani.

HAMLET

Cât timp zace un om în pământ, până ce putrezește?

ÎNTÂIUL GROPAR

De! Când nu e gata putrezit înainte de moarte — că vedem în zilele noastre multe mortăciuni descărnate care abia de mai țin până le bagi în pământ — apoi trebuie să țină vrea opt, nouă ani. Un tăbăcar ține nouă ani.

HAMLET

De ce el mai mult decât altul?

ÎNTÂIUL GROPAR

Apăi, domnule, pielea îi e așa de argăsită de meseria lui, că nu primește apa multă vreme. Și apa e prăpădul cel mai grozav pentru păcatele astea de hoituri. Uite o căpățână! Căpățâna aceasta a stat în pământ douăzeci și trei de ani.

HAMLET

A cui era?

ÎNTÂIUL GROPAR

A unui smintit de fecior de lele. A cui crezi?

HAMLET

Habar n-am.

ÎNTÂIUL GROPAR

Mânca-l-ar ciurma de zănatec! O dată mi-a turnat în cap o sticlă de vin de Rin. Hârca asta, domnule, e a lui Yorick, măscăriciul regelui.

HAMLET

Asta?

ÎNTÂIUL GROPAR

Chiar asta!

HAMLET

Dă-o încoace! *(Ia hârca în mână.)* Vai, bietul Yorick! L-am cunoscut, Horațio. Era un om plin de haz și de o minunată fantezie. De mii de ori m-a dus în cârcă și acum cât mi se îngrozește mintea! Îmi vine rău. Aci se deschideau buzele, pe care le-am sărutat de atâtea ori. Unde-ți sunt poznele? Tumbele? Cântecele? Sclipirile acelea de veselie, care stârneau hohote la masă? N-a mai rămas nici una, ca să-și radă de strâmbătura ta de-acum? Stai cu fălcile încleștate? Du-te până în iatacul frumoasei doamne și spune-i că, chiar de i-ar fi sulimanul de un deget de gros, tot aci o să ajungă. Fă-o să radă de gluma asta bună. Dar, te rog, Horațio, spune-mi un lucru.

HORAȚIO

Ce anume, măria-ta?

HAMLET

Crezi oare că Alexandru arăta ia fel în pământ?

HORAȚIO

Întocmai.

HAMLET

Și tot așa mirosea? Puah!

(Pune jos țidva.)

HORAȚIO

Tot așa, stăpâne.

HAMLET

La ce josnice întrebuițări putem coborî, Horațio! Și de ce n-am putea să căutăm cu închipuirea urma nobilei țărăne a lui Alexandru, până ce o găsim astupând o vrană de butoi?

HORAȚIO

Ar însemna să privești lucrurile într-un chip prea neobișnuit.

HAMLET

Nicidecum, pe legea mea. Poți urmări asta, cu gândul plin de sfială și ținând seama de ceea ce pare cu puțință. Cam în felul acesta: Alexandru a murit, Alexandru a fost îngropat, Alexandru s-a prefăcut în țărăna. Țărăna e pământ. Din pământ facem lut. Și cu lutul acesta în care s-a preschimbat el, de ce n-ar putea cineva să astupe un butoi cu bere?

Cezarul mort și-ajuns nițel pământ

Azi umple-o bortă și-apără de vânt.

Ăst pumn de lut, mai ieri a lumii fală,

Cu viscolul se luptă-n tencuială!

Dar sst! La o parte: vine regele.

(Intră o procesiune de preoți. Trupul Ofeliei purtat în sicriu deschis, urmat de Laertes și de bocitoare. Regele, regina, suita lor etc.)

HAMLET

Regina, curtea. Cine-i dus la groapă

Și c-un tipic atât de mult trunchiat?

Pesemne răposatul și-a pus singur,

Cu mâna deznădejdiei, capăt vieții,

Era un om de seamă. Să ne-ascundem,

Și să vedem.

(Hamlet și Horațio se ascund.)

LAERTES

Ce rugăciuni urmează?

HAMLET

E Laertes. Un foarte vrednic tânăr. Să vedem.

LAERTES

Ce rugăciuni urmează?

ÎNTĂIUL GROPAR

I s-a slujit atât cât s-a putut

Căci moartea ei a dat de bănuț,

Și dacă n-ar fi fost porunca-naltă

Ce-a-nfrânt canonul cel bisericesc,

În groapă nesfințită-ar fi fost pusă

S-aștepte pân' la trâmbița de-apoi.

În loc de milostive rugăciuni,

Pietriș, tăciuni și cremeni ar fi fost

Asupră-i aruncate. Iată însă
Că feciorelnicele-i cununii
I-au fost îngăduite și tot astfel
Podoabele-i de fată și-nsoțirea
Cu clopote la locul cel de veci.

LAERTES

Atât și alt nimic?

ÎNTÂIUL PREOT

Atâta tot.

Ar fi să pângărim sfințita slujbă
A morților, de i-am cânta prohodul
Ca celor duși cu sufletu-mpăcat.

LAERTES

Culcați-mi-o-n pământ dacă-i așa
Și din frumosu-i trup neprihănit
Să crească viorele. Află-acum,
Tu, preot nemilos, ca sora mea
Un înger fi-va-n cer când ai să urlî
Tu-n iad.

HAMLET

Cum, e chiar Ofelia?

REGINA

(punându-i flori)

Plăpânde flori pentru plăpânda floare:
Rămâi cu bine. Am nădăjduit
Să fii a lui Hamlet al meu soție.
Credeam s-aștern cu flori un pat de nuntă,
Iar nu mormântul tău, fecioară blândă.

LAERTES

Năpastă întreită să se-abată
De zeci de ori pe blestematul cap
A cărui faptă ucigașă-a scos
Din minți gândirea ta cea cumpătată!
O clipă încă, n-aruncați pământ
Asupră-i. S-o mai țin o dată-n brațe.

(Sare-n groapă.)

Acum zvârliți pe mort și viu țărână,
Din șesu-acest un munte să-nălțați
Mai sus ca Pelionul sau cerescul
Și-albastrul vârf al muntelui Olimp.

HAMLET

(înaintând)

Dar cine-i cel ce-n marea lui durere
Se vaită în ouvinte-atât de-umflate,
Cel care-amestecă-n jelania lui
Chiar stelele pribege și le-oprește
Ca să-l asculte buimăcite? Iată,
Sunt eu, Hamlet al Danemaricii.

(Sare în mormânt.)

LAERTES

Dracul

Să-ți ieie sufletul.

(Se încaieră cu el)

HAMLET

Ce strâmb te rogi.

Ia-ți mâna, rogu-te, din gâtul meu,

Că făr-a fi aprins, nici mânios,

Ceva e-n mine totuși de primejdie,

Și-ai fi cuminte dacă ți-ar fi teamă.

Jos mâna.

REGELE

Despărțiți-i.

REGINA

O, Hamlet...

TOȚI

Dar, domnilor...

HORAȚIO

Fii liniștit, stăpâne!

(Îi despart. Hamlet și Laertes ies din groapă.)

HAMLET

Mă voi lupta cu el pentru acest lucru

Cât timp din pleoape-am să mai pot clipi.

REGINA

Să lupți, dar pentru ce?

HAMLET

Eu o iubeam

Pe Ofelia. Chiar zece mii de frați

Și n-ar iubi-o atât ca mine

Ce-ai fi tu-n stare-a face pentru ea?

REGELE

E, vai, nebun!

REGINA

Pe Dumnezeu, lăsați-l!

HAMLET

La naiba, spune-mi ce-ai de gând să faci?

Să plângi, să lupți, să te sfâșii? Faci post?

Sau bei oțet? Înghiți un crocodil?

Și eu! Sau vii să gemi? Sau să mă-nfrunți

Sărind în groapa-i? Fii-ngropat de viu

Cu ea cu tot: voi fi și eu! Și dacă

Îndrugi de munți, lasă-i să își prăvale

Asupra-ne pogoane-ntregi, să-și ardă

Mormanu nostru piscu-n soare, 'ncât

Pe lângă el, nu neg să pară Ossa,

Iar dacă zbieri, am să răcnesc și eu!

REGINA

Aceasta e curată nebunie.

Așa-l apucă și-l frământ-o vreme,

Și-apoi mai blând decât o porumbiță
Când puii ei de aur ies din ou,
Reintră-n mohorâta lui tăcere.

HAMLET

Ascultă, domnul meu, pe ce teme
Te porți cu mine-așa? Eu te-am iubit
Întotdeauna — ce folos — când Hercul
El însuși n-ar putea nimic: pisica
Tot miorlăie, iar câinele tot mușcă.

(Iese.)

REGELE

Fii bun, te rog, Horațio, însoțește-I.

(Horațio iese.)

Laertes, ai răbdare. Nu uita
Și crede-n cele hotărâte-azi-noapte,
Grăbi-voi totul către-un bun sfârșit,
Gertrudă dragă-ai grijă de-al tău fiu.
Pe acest mormânt se cade să-nălțăm
Un falnic monument spre pomenire.
Curând ne sună ceasul de odihnă;
Dar pân-atunci, răbdare și veghere,
(Ies amândoi.)

SCENA 2

(O sală în castel. Intră Hamlet și Horațio.)

HAMLET

Destul cu asta. Trecem la cealaltă.

Ții minte-mprejurarea?

HORAȚIO

Da, stăpâne.

HAMLET

În mine se dădea un fel de luptă
Ce somnul mi-alunga.
Mă frământam
Ca răzvrătiții-n lanțurile lor,
În chip pripit — și fie lăudată
Pripeala mea, că uneori, ia seama,
Nesocotința ne slujește bine
Atunci când socotelile dau greș,
Și-ar trebui de-aicea să-nțelegem
Că soarta ni-i de Dumnezeu croită,
Oricât ne-am strădui s-o peticim...

HORAȚIO

Nu-ncape îndoială.

HAMLET

Sării din pat

Înfășurat în manta-mi și prin beznă
Pe dibuite-i caut, îi găsesc,

Înșfac pachetul și-n sfârșit mă-ntorc
La locul meu. Mi-am îngăduit.
Căci temerile m-au făcut să uit
De buna-cuviință, — am rupt pecetea
Cumplitei lor solii. Și-n ea găsit-am
— Horațio, vai, regească mișelie —
Poruncă strașnică și împănată
Cu fel de fel de argumente despre
A Engliterii și a Danemarcii
Prosperitate, iar pe seama mea
Atâtea sperietori și scârnăvii,
Încât fără o clipă de zăbavă
Nu, nici măcar pentru-ascuțit securea —
Să mi se taie capul.

HORAȚIO

Cu puțință-i!

HAMLET

Porunca iat-o. Când ai timp, citește-o.
Dar vrei acum să știi ce-am mai făcut?
Cuprins într-o rețea de mârșavii
Pe care nici n-o bănuiam, când ei
Se și puseseră pe lucru, eu
M-așez și ticluiesc un nou răvaș
Și-l scriu frumos. Pe vremuri socoteam,
Ca orice om de stat, că-i de rușine
Să scrii frumos, și deci m-am străduit
Să uit ce-am învățat — dar, domnul meu,
Am tras, acum, din asta mari foloase.
Nu vrei să știi cuprinsul celor scrise?

HORAȚIO

Stăpâne-ascult.

HAMLET

O cerere fierbinte

A regelui, cum că, „de vreme ce”
Englezu-i este tributar supus;
„De vreme ce” iubirea care leagă
Menită-i a-nflori; „de vreme ce”
Sub spicele-mpletite ale păcii
Unirea lor sortită-i veșniciei,
Și câte altele „de vreme ce”
De mare-nsemnătate, e ținut
De-ndată ce-a văzut și a citit
Acest cuprins, la moarte să-i trimită
Pe-aducătorii lui, fără-ntrebare
Și nici răgaz de a se spovedi.

HORAȚIO

Și ce pecete pus-ai?

HAMLET

Cerul, iată

Mi-a fost din nou prielnic. Am în pungă
Sigiliul tatei, după care-a fost
Turnată și pecetea Danemarcei,
Îndoi scrisoarea-asemeni celeilalte,
Semnez, pecetluiesc, o pun la loc,
Și nimeni n-a băgat de seamă pruncul
C-a fost schimbat. A doua zi s-a dat
Pe mare, lupta. Ce-a urmat, știi tot.

HORAȚIO

Deci Guildenstern și Rosencrantz... s-au dus!

HAMLET

Ei, frate, au cerșit această slujbă;
Nu-i am pe suflet. Ce-au căutat, găsit-au.
E vai de-un om mărunț prins între două
Cumplite săbii ale-unor vrăjmași
Puternici.

HORAȚIO

Dar, ce fel de rege-i ăsta?

HAMLET

Nu crezi că sunt dator să pedepsesc
Cu brațul meu pe cel ce-a omorât
Pe regele-mi și-a pângărit pe mama,
Pe cel ce-a stat între nădejdea mea
Și tron, și-a-ntins o cursă vieții mele
Cu-atâta viclenie — nu-i drept oare?
Și n-aș fi bun de-osânda cea de veci
Să las un vierme de-ăsta-n trupul meu
Să roadă mai departe?

HORAȚIO

Curând el va afla din Englitera
Deznodământu-acestei întâmplări.

HAMLET

Curând va ști: răstimpul însă-al meu, e,
Și-o viață de-om se curmă cât zici „unu”.
Horațio, însă-mi pare rău c-am fost
Nestăpânit în fața lui Laertes;
În propriul meu chin eu văd icoana
Durerii lui; cerca-voi să-l îmbun,
Dar, singur, plânsul lui plin de-nfruntare
M-a scos din minți. Tăcere. Cine vine?

(Intră Osric.)

OSRIC

Fii binevenită înălțimea ta întoarsă în Danemarca.

HAMLET

Smerite mulțumiri, domnul meu. Îl cunoști pe țânțarul ăsta?

HORAȚIO

Nu, bunul meu stăpân.

HAMLET

Ferice de tine; e păcat să-l cunoști. Are moșii multe și foarte mănoase: o

vită ajunsă stăpână peste viței, vălăul lui e la masa regelui. E un filfizon; dar cum îți spun, e stăpân peste mari întinderi de noroaie.

OSRIC

Scumpul meu stăpân, dacă înălțimea ta îmi dă răgaz, îi voi împărtăși ceva din partea măriei sale.

HAMLET

Am să ascult, domnul meu, cu toată agerimea minții mele. Pune pălăria la locul ei, e făcută pentru cap.

OSRIC

Mulțumesc înălțimii tale dar e foarte cald.

HAMLET

Nu, crede-mă, e foarte frig. Vântul bate de la miazănoapte.

OSRIC

Adevărat, stăpâne, e cam frig.

HAMLET

Și totuși, mi se pare că e zăpușeală și cald, sau poate firea mea...

OSRIC

Din cale-afară, stăpâne; este mare zăpușeală, de... parcă nici nu știu cum să spun. Dar, stăpâne, măria-sa m-a trimis să te înștiințez că a pus o prinsoare mare pe capul înălțimii tale: iată despre ce e vorba...

(Hamlet îl pofteste să-și pună pălăria.)

HAMLET

Te rog din suflet, nu uita...

OSRIC

Nu, pe legea mea; mă simt mai bine așa, pe legea mea! Înălțimea ta, Laertes a sosit de curând aici la curte. Crede-mă, un gentilom absolut, plin de cele mai distinse detalii, foarte delicat în societate, și de mare exterior; într-adevăr, ca să vorbesc în mod sensibil despre el, e manualul și harta nobleței, și vezi în el compendiul a ceea ce în mod parțial ar trebui să arate un gentilom.

HAMLET

Domnul meu, circumscrierea lui nu suferă nici o lacună de la dumneata; deși știu că disociindu-l exhaustiv, am tulbura matematica memoriei; și chiar dac-am face doar o schiță, atât e de veloce. Dar în veridicitatea elogiului, îl socotesc un suflet de mare esență; în concoctiunea lui e de asemenea preț și raritate, încât ca să-l formulăm adecvat, unicul semn al său îi e oglinda; și oricine i-ar călca pe urme doar umbra.

OSRIC

Înălțimea voastră vorbește de el deosebit de fără greș.

HAMLET

Dar semnificația, domnul meu? De ce să învăluim pe acest gentilom în răsufierea noastră atât de grosolană?

OSRIC

Stăpâne?

HORAȚIO

Nu e oare cu puțință să ne înțelegem într-altă limbă? Încearcă, zău, domnul meu!

HAMLET

Ce rost are menționarea acestui gentilom?

OSRIC

A lui Laertes?

HORAȚIO

I s-a și golit punga; toate vorbele aurite și le-a cheltuit.

HAMLET

A lui, domnul meu.

OSRIC

Știu că nu ignorați...

HAMLET

Aș vrea să știți; la drept vorbind, da:ă ai ști, nu prea mi-ar folosi la ceva.

Ei, domnul meu?

OSRIC

Nu ignorați eminența lui Laertes în...

HAMLET

Nu îndrăznesc să mărturisesc acest lucru, de teamă că m-aș lua cu el la întrecere. Dar ca să cunoști bine un om, înseamnă că te știi pe tine însuși.

OSRIC

Vreau să spun că e eminent în mînuitul armelor. Din imputația ce i-au făcut, reiese că măiestria lui în această privință e fără pereche.

HAMLET

Ce armă mînuiește?

OSRIC

Spada și pumnalul.

HAMLET

Atunci sunt două; dar fie... Mai departe?

OSRIC

Stăpâne, regele a pus rămășag șase cai din Barbaria, împotriva cărora Laertes a pus, după cum am aflat, șase spade și pumnale franceze cu tot ce le însoțește, adică: cingători, agățători și celelalte. Trei dintre afeturi sunt într-adevăr de o bogată fantezie, în totul demne de mînerile lor, afeturi pline de gingășie și de o concepție cât se poate de originală.

HAMLET

Ce numești domnia ta afeturi?

HORAȚIO

Știam eu că o să fie nevoie să recurgeți la note marginale, ca să înțelegeți textul, și iată că așa s-a și întâmplat.

OSRIC

Afeturile, stăpâne sunt agățătorile.

HAMLET

Cuvântul ar fi mai înrudit cu faptul, dacă am purta la șold un tun. Până atunci, îmi place mai mult „agățători”. Dar, mai departe! Șase cai de Barbaria, împotriva a șase spade franceze cu tot ce le însoțește și trei afeturi de o originalitate bine concepută. Iată rămășagul francezului față de cel danez. Și pentru ce oare au fost „impuse”, cum zici domnia-ta, toate acestea?

OSRIC

Stăpâne, regele a pus rămășag că într-o duzină de asalturi între înălțimea ta și Laertes, el nu te va întrece decât cu trei lovituri. Iar el s-a prins pe nouă lovituri din douăsprezece și e gata să se înfățișeze la o întrecere, dacă înălțimea voastră binevoiește a-i răspunde.

HAMLET

Și dacă răspund nu?

OSRIC

Vream să zic, stăpâne, a răspunde cu persoana înălțimii tale în această întrecere.

HAMLET

Domnul meu, eu am să mă plimb acum prin sala asta; cu voia măriei sale, e ceasul meu de odihnă; să se aducă floretele, și dacă acel gentilom se învoiește și regele își ține rămășagul, am să-l câștig, de-mi va fi cu putință; iar de nu, am să mă aleg doar cu rușinea și cu loviturile date înainte.

OSRIC

Să transfer răspunsul acesta întocmai?

HAMLET

Întocmai, domnul meu; și cu toate înfloriturile cerute de firea dumitale.

OSRIC

Mă recomand înălțimei tale cu tot devotamentul.

(Iese)

HAMLET

Și eu, și eu, domniei tale. Bine face că se recomandă singur. Nu s-ar găsi nimeni altul care s-o facă.

HORAȚIO

Guguștiucul acesta fuge cu găoacea oului pe cap.

HAMLET

Ăsta făcea temenele și sfârcului înainte de a suga. Și el și mulți alții de o seamă cu el — cu care văd că se împăunează veacul nostru decăzut — prind doar tonul modei și spoiala obiceiurilor de lume: un fel de spumă ușoară, care-i poartă de colo până colo, ciugulind părerile cele mai zvânturate. Dar e de ajuns să sufli asupra lor și bășicile de spumă se sparg.

(Intră un curtean)

CURTEANUL

Stăpâne, măria-sa ți-a trimis salutul său prin tânărul Osric, care i-a adus răspunsul că-l aștepți în această sală. Dorește să afle dacă ți-e voia să te iei acum la întrecere cu Laertes, sau dacă vrei o amânare.

HAMLET

Sunt nestrămutat în hotărârea mea: ea urmează bunul plac al regelui; dacă e gata, sunt și eu, acum sau oricând altă dată, numai să-mi fie tot de la îndemână.

CURTEANUL

Regele și regina cu toată curtea se îndreaptă încoace.

HAMLET

Într-un ceas bun!

CURTEANUL

Regina dorește să-i spui câteva vorbe prietenoase lui Laertes, înainte de-a începe asaltul.

HAMLET

Îmi dă povață bună.

HORAȚIO

Ai să pierzi prinsoarea asta, stăpâne.

HAMLET

Nu prea cred. De când a plecat el în Franța, m-am pregătit întruna. Am să câștig cu punctele care mi s-au dat înainte. Dar nici nu-ți închipui ce ciudat mă simt pe-aci pe la inimă. Dar nu-i nimic.

HORAȚIO

Cum să nu, scumpul meu stăpân.

HAMLET

E o prostie. Totuși e un fel de presimțire, de care s-ar tulbura poate o femeie.

HORAȚIO

Dacă mintea ta e împotrivă, ascult-o. Am să le ies înainte când vin încoace și am să le spun că nu ești gata.

HAMLET

Ba de loc. Sfidez prevestirile. Nu moare nici măcar o vrabie fără știrea Proniei. Dacă mi-a sunat ceasul acum, n-o să-mi sune altă dată, și dacă n-o fi să fie altă dată, trebuie să fie acum; acum sau mai târziu, tot o să sune o dată. Totul e să fii gata. De vreme ce nu-ți mai dai seama de cele ce lașii după tine, ce-ți pasă dacă pleci mai curând? Fie ce-o fi.

(Intră regele, regina, Laertes, seniori, Osric, și slujitorii cu spade etc.)

REGELE

Te-apropie, Hamlet, și-această mână

Primește-o de la mine-n mâna ta.

(Regele pune mâna lui Laertes în mâna lui Hamlet.)

HAMLET

Iertare, domnul meu, că te-am jignit;

Dar iartă-mă cum iartă-un gentilom.

Toți cei de față știu

Și-ai auzit fără-ndoială

Că sunt lovit de-o rătăcire grea.

Ce-am făcut

Și ți-a trezit brutal onoarea, firea,

N-a fost, o spun deschis, decât sminteală.

Hamlet jignit-a oare pe Laertes?

El? Niciodată. Dacă, scos din minți,

Atunci când nu mai este el, Hamlet

Jignește pe Laert, nu el jignește.

Hamlet reneagă. Cine-i deci de vină?

Sminteala lui. Și dacă este-așa,

Hamlet e dintre cei jigniți, sârmanul,

Căci nebunia e vrăjmașul lui.

De față, domnul meu, cu toată curtea

Mă lepăd de-orice rea precugetare,

Și-n gândul tău mărinimos, mă iartă

Că fără voie mi-am ucis un frate

Zvârlind săgeata pe deasupra casei.

LAERTES

Mi-e sufletu-mpăcat. El mă-ndemna

La răzbunare. Cât privește cinstea,

Mă țin deoparte, nu vreau împăcare,

Și-aștept ca meșteri vechi și respectați

Să-mi spună dacă fost-au și-n trecut
Asemenea-mpăcări — ca să-mi păstrez
Un nume nepătat. Dar până-atunci
Primesc și cred în dragostea pe care
Mi-o-mbii acum și n-o disprețuiesc.
HAMLET

Primesc cu drag și voi lupta cu cinste
În acest asalt frățesc. Să mi se dea
O spadă. Gata.

LAERTES

Da, și mie una.

HAMLET

Voi fi unealta biruinții tale, Laert.
Pe lângă neștiința mea,
Îndemânarea ta va străluci
Ca steaua-n beznă, cu atât mai viu..

LAERTES

Stăpâne, răzi de mine!

HAMLET

Nu, ți-o jur.

REGELE

Osric, dă spadele.

Nepoate Hamlet,
Cunoști prinsoarea?

HAMLET

Foarte bine, sire;
Ai părținit în joc pe cel mai slab.

REGELE

N-am teamă. V-am văzut. Laert fiind
Și mai maestru, ți-am dat înainte.

LAERTES

Aceasta-i mult prea grea.
Să văd și alta.

HAMLET

Îmi place asta. Sunt la fel de lungi?

OSRIC

Da, bunul meu stăpân.

REGELE

Pe masă puneți cupele cu vin.
Și dacă la întâia lovitură,
Sau la a doua, Hamlet îl atinge
Sau de-o răspunde bine la a treia,
Să tragă toate gurile de foc.
Iar regele va bea în sănătatea-i
Și-n cupă un mărgăritar va pune
Mai scump decât acela din coroana
Purtată-n șir de patru regi danezi.
Voi dați-mi cupele. Vorbească toba
Trompetelor, trompeta către tunuri:

Și tunurile către cer și cerul
Pământului, că regele acum
Bea-n cinstea lui Hamlet.
Începeți lupta,
Iar voi, judecători, luați bine seama.
HAMLET
Să-ncepem, domnul meu.
LAERTES
Stăpâne-ncepem!
HAMLET
O dată!
LAERTES
Nu!
HAMLET
Ce spun arbitrii?
OSRIC
Atins. E ne'ndoios atins.
LAERTES
Să-ncepem iar.
REGELE
Stați. Dați-mi de băut.
Hamlet, al tău e
Acest mărgăritar. Fii sănătos!
(Sună trâmbițele. Salve de artilerie afară.)
Să-i dați o cupă.
HAMLET
Pune-mi-o deoparte;
Întâi să isprăvim.
(Se luptă.)
Atins din nou. Ce zici?
LAERTES
Atins. E drept, am fost atins.
REGELE
Câștigă fiul nostru.
REGINA
Și-i gras.
Năframa mea-i aici.
Tu ia-o, Hamlet, și șterge-ți tâmpilele.
Regina închină pentru biruința ta.
HAMLET
O, bună doamnă!
REGELE
Nu bea, nu, Gertrudo!
REGINA
Cu voia ta, stăpâne, vreau să beau. *(Bea.)*
REGELE
(aparte) E cupa cu venin. E prea târziu.
HAMLET
O clipă, doamnă. Nu cutez să beau.

REGINA

Dar vino să-ți șterg fața.

LAERTES

Sire-acum îl voi lovi.

REGELE

Nu cred.

LAERTES

Și totuși parcă-i

Ceva-mpotriva cugetului meu.

HAMLET

Laertes, hai, e pentru-a treia oară,

Dar luptă-te, te rog, din rășputeri:

Te porți, mă tem, de parc-aș fi copil.

LAERTES

Așa-ți par? Hai!

(Se luptă.)

OSRIC Nimic, de nici o parte.

LAERTES

Acum, ia seama!

(Laertes rănește pe Hamlet. În încăierare își schimbă spadele și Hamlet rănește pe Laertes.)

REGELE

Opriți-i! Se-ntărâtă.

HAMLET

A nu! Să începem iar.

(Regina cade.)

OSRIC

I-e rău reginei!

HORAȚIO

Sunt plini de sânge. Cum îți e, stăpâne?

OSRIC

Laertes, cum te simți?

LAERTES

Precum sitarul prins în lanțul său,

Ucis de drept, prin chiar trădarea mea.

HAMLET

Dar ce e cu regina?

REGELE

A leșinat

Văzându-i plini de sânge pe-amândoi.

REGINA

O, nu! e cupa, dragul meu Hamlet,

E cupa, cupa... fost-am otrăvită.

(Moare.)

HAMLET

O, ce ticăloșie! — 'Nchideți poarta!

Trădare.

(Laertes cade.)

Unde e trădarea?

LAERTES

Aicea e, Hamlet, Hamlet, ești mort;
Nu-i leac pe lume-n stare să te scape,
Și viață n-ai mai mult de-un sfert de ceas.
În mâna ta-i unealta trădătoare
Cu vârful slobod și-n venin muiată.
Ticăloșia-ntorsu-s-a-mpotriva-mi
Și zac aci, dar n-am să mă mai scol,
Iar mama ta, și ea e otrăvită,
Ah, nu mai pot... regele e de vină...

HAMLET

Și vârful-i otrăvit! Atunci, la lucru, otravă!
(*Îl străpunge pe rege.*)

TOTI

Trădare! Trădare!

REGELE

Săriți, prieteni! Nu-s decât rănit.

HAMLET

Danez tu, incestuos și ucigaș
Și blestemat, bea din fiertura asta.
Vezi, nu e-n ea mărgăritarul tău?
Te du pe urma mamei!
(*Regele moare.*)

LAERTES

E o dreaptă

Răsplată. Căci i-ai dat să bea otrava
Pe care-a pregătit-o însuși el.
Noi, unul altuia să ne iertăm,
O, vrednicule Hamlet. Moartea mea,
Și-a tatei să nu cadă-asupra ta,
Și nici a ta, asupra-mi.

HAMLET

Te izbăvească cerul. Te urmez.
Eu mor, Horațio. Tu, rămâi cu bine,
Nefericită doamnă. Voi, ce-n tremur,
Palizi priviți l-acest prăpăd, muți martori;
Ai celor petrecute, de-aș avea
Doar vreme — aspra moarte însă este
Un temnicer ce nu știe s-aștepte —
V-aș spune... las' să fie-așa; eu mor,
Horațio, tu trăiești... fi-mi mie martor
Și vieții mele, spre-a mă-ndreptați
În fața celor ce s-ar îndoii.

HORAȚIO

Nu crede asta niciodată, sunt
Mai mult un vechi roman decât danez:
Mai e ceva pe fund.

HAMLET

Bărbat ești oare?
Dă-mi cupa. Las-o. Jur, o voi avea!
Horațio, dragul meu, ce nume veșted
Las după mine, câtă vreme totul
Rămâne-o taină. Dacă m-ai purtat
Vreodată-n a ta inimă, atunci
Te mai lipsește-un timp de fericire
Și-n lumea asta hădă tu mai poartă-ți
Durerea, ca să-i spui povestea mea.
(Se aud un marș militar și salve.)
Dar ce-i această larmă de război?

HORAȚIO

E Fortinbras cel tânăr, care dă,
Întors cu biruința din Polonia,
Salut războinic solilor englezi.

HAMLET

Horațio, mor. Năpraznica otravă
Gândirea-mi covârșește. Nu mai pot
Trăi s-aud din Englitera vești.
Dar Fortinbras, vă spun, va fi alesul,
Și glasul meu ce moare-i pentru el;
Așa să-i spui, și cam ce a dus
La aceste întâmplări. Restu-i tăcere.
(Moare.)

HORAȚIO

O mare inimă se frânge-acum.
O, noapte bună, blânde prinț. Să cânte
Un stol de îngeri spre odihna ta.
Dar ce bat tobele tot mai aproape?
(Intră Fortinbras și solii englezi, cu tobe, steaguri și suită.)

FORTINBRAS

Vrem să vedem ce-a fost.

HORAȚIO

Ce-ai vrea să vezi?
O jale-adâncă, sau cumplită groază?
Te-oprește-atunci și nu mai căuta.

FORTINBRAS

Grămada asta strigă a măcel.
Trufașă moarte, ce ospăț gătești
În veșnicu-ți celar, de-ai doborât
Atâția principii, cu o lovitură
Atât de sângeroasă, la pământ?

SOLUL

Priveliștea-i de spaimă. Prea târziu
Sosim cu veștile din Englitera,
Și-urechea celui ce-ar fi vrut s-audă
E surdă-acum la știrea că porunca-i
A fost adusă la îndeplinire.
Că Guildenstern și Rosencrantz sunt morți.

Dar cine să ne mulțumească?

HORAȚIO

El, cel de-aici, chiar viață de-ar avea
Să-ți poată mulțumi, el niciodată
N-a dat poruncă pentru moartea lor.
Dar fiindcă-ți nimerit aci în toiul
Acestei sângeroase întâmplări,
Voi cei sosiți din Anglia, voi din
Războiul cu Polonia, dați poruncă
Să fie așezate-aceste leșuri
Pe-un catafalc înalt, în văzul lumii.
Iar pentru cei ce nu cunosc povestea,
Lăsați-mă să spun cum s-a-ntâmplat.
Veți auzi de fapte sângeroase
Și scârnavе și nefirești, de-omoruri
Nevrute și de strâmbe judecăți,
De inși uciși prin vicleșug și silnic,
Și-n tot acest sfârșit, de-o cursă-n care
Căzut-au înșiri cei ce au întins-o.
Aceste toate pot să le destănuie
Cu-adevărat.

FORTINBRAS

Să-l ascultăm îndată,
Și pe cei mari să-i adunăm s-asculte —
Iar eu salut norocu-mi cu mâhnire;
Am drepturi vechi pe-acest regat, pe care
Prilejul mă-nlesnește să le cer.

HORAȚIO

Și eu, aici, am de vorbit din parte-i,
Iar glasul lui va cântări mai greu.
Dar astea toate-acum să le-ncheiem,
Cât mințile sunt încă răvășite,
Ca nu cumva greșeli sau uneltiri
Să se întâmple.

FORTINBRAS

Patru căpitani

Să-l poarte pe Hamlet ca pe-un ostaș
Pe catafalc. El ar fi fost, sunt sigur,
Un rege mare dac-ar fi domnit;
În calea lui, războinice saluturi
Și muzicile ostășești să cânte
Spre-a lui cinstire. Luați morții.
Potrivite-n bătălii,
Priveliști de-astea nu-și au rostu-aci.
Să mergem; comandați foc.

(Marș funebru. Ies toți, luând trupurile. Se aud salve de artilerie.)